

1-март—Ўзбекистон Халқ шоираси Зулфия таваллуд қили

ҲАМОН ЎТЛИҒ КҮНГИ, ЁРУҒ ЮЗ БИЛАН...

Ёшлар йилининг баҳори арафасида Навоий вилоятининг қатор институтлари, коллежларида минглаб ўт юрак ёшлар билан учрашди. Сўзимнинг аввалида мен албатта улуг устоз Зулфияхоним ҳақида сўзладим. "Устоз этагидан маҳкам тутинг, устоз дуосини олинг, ўғил-қизларим! Ана ўшанда Сиз ҳаёт йўлида дадил одим ташлайсиз!" - дедим.

Мен Президентимиз қарори билан Тошкентда шоира Зулфияхоним хотирасига унинг ҳайкали ўрнатилаётгани, насиб этса, мен бу қутлуг сиймо пойида тиз чўкиб, бошим ерга теккунча таъзим қилмоқчи эканимни айтдим!

Оловли олқишлар катта зални ларзага келтирди. Албатта, бу эътироф шоирамизнинг бетақдор ижодида, ибратли ҳаёти-ю, муҳаббати, садоқатига дил изҳори бўлиб жаранглади.

Тошкентда ишчи оиласида туғилиб, камол топган Зулфия алп қоматли акалари сафида ягона киз бўлса-да, эркаланмади. Кунт билан ўқиди. Ҳаё, ибо соҳибаси бўлиб улғайди. Шеърятга ишқи тушиб, Ёзувчилар уюшмаси қошидаги адабиёт тўғрагига қатнади. 17 ёшида "Ҳаёт варақлари" номли биринчи шеърый китоби нашр этилди.

Уюшмада илк устози, оташнафас шоир Ҳамид Олимжоннинг сабоқларини тинглади. Ва ҳар икковларининг ҳам кўзидagi севги қалбига кўчди. Ўн йил! Биргаликдаги ҳаёт, қизгин меҳнат, ўзаро бахсларга тўла ижод завқи, Хулкар ва Омоннинг туғилиши ва бу ширин кичкинтойлар бахш этган шодлик... Ёнг осуда дамлар, энг фарахбахш кунлар бўлиб, тарихда қолди. Ҳа, бахтли муҳаббатни қуйлаган соз ўлим ханжарига тегди-ю, синди.

Шоира куйди, ёнди, ўртанди, аммо иродаси букилмади. У қаддини тик тутиб, шоир учун ҳам яшади, шоир учун ҳам ижод қилди.

Зулфиянинг хижрон, муҳаббат, садоқат ҳақида ёзган шеърлари бадий ижоднинг ёрқин намунасига, якто шеърятга айланди. Ўнлаб шеърый китоблари, дostonлари, жаҳон адабиётидан таржималари, "Зайнаб ва Омон" дostonи асосида ёзган сахна асари халқ-

имизнинг маънавий мулкига айланди. Шоира номини дунёга танитди. Зулфиянинг сийму зари шеърят, саждагоҳи Ватан, юзлаб шоира қизлари фахр-ифтихори эди. Улар ҳақида "Бу боғлар... бир боғлар бўлади, ҳали..." деб катта ишонч билан башорат қилди.

Зулфия маҳрам қаламини тишида тишлаб, юрт кезди, дунё кўрди. Дўстлар орттирди. Ўзбек қизининг овози чет эллардаги катта минбарлардан мағрур жаранглади. У жаҳон шоирларини мушоирага чорлади. Мушоира халқлар ўртасида тинчлик, дўстлик, эркинлик эътиқодини мустаҳкамлайди, деди. Дунё шоирлари Зулфия овозини эшитиб, мушоирага тўпландилар...

Устоз ўзига хос инсоний меҳр-оқибатга эга эди. Биз—ижодкор аёллар фарзанд кўрсак, тўйлар қилсак, қўлларида совғасалом билан ажиб бир файз тўкиб, уйларибизга кириб келардилар. Биз ота-она, қайнона-қайнота-ю жигаргўшаларни эъзозлашни устоздан ўргандик. Бир умр у ота-она ёди билан шикаста эди.

"Гуллаган ўрикдай ораста, доноликда ягона" оналарини, "пўлат эритиб, болаларига нон топган, жони метиндан, қаноатдан яралган оталарини; султонликка лойиқ акаларини кўп эслардилар. Ҳамид Олимжоннинг оналари Комила бибини "Аям, аяжоним, кадрдоним!" деб эъзозлардилар. Улар деярли қирқ йил биргаликда бир-бирини авайлаб, ардоқлаб, ҳамфикр бўлиб яшадилар.

Жўшқин шоира, фаол жамоатчи, депутат, 35 йил мутассил "Саодат" журнали бош муҳаррири бўлиш билан бирга меҳрибон, талабчан Она эдилар. Фарзандларининг ҳар бир босган қадамидан оғох яшаб, энг азиз вақтини, насиҳатларини бағишлади уларга. "Йиллар ўтган, онгли ва қодир кўрсам дейман, миллион қаторда!" деб етук бўйларини орзу қилди ва шу ниятига яраша тарбия берди. Адабиётшунос олима бўлиб етишган Хулкар Олимжон ва Ўзбекистон миллий

университетда ўқитувчи бўлиб ишлади. Файласуф олим Омон Олимжонов республика Олий мажлисида масъул лавозимда фаолият кўрсатди. «Ҳаётдан тортиб ширин набиралар»га эса жонлари пайванд бўлиб кетди.

Эзгулик, гўзаллик зийнатлари билангина безанган опамиз бизнинг ҳам ихчам, озода ва камтарона кийиниб юришимизни жуда-жуда истардилар. Ўзлари эса Ҳамид Олимжон ҳада қилган биргина узукдан бўлак бирон тақинчок тақмадилар. Пардоз нима, ялт-юлт кийим нима, билмадилар. Сарвқомат, соғинча меҳрга тўлиқ сузик қора кўзлар, туташ қора қошлар, хуллас, табиий гўзал, табиий латофатли аёл эди, устоз!

Мустаҳкам эътиқод, қаламга, дўстга, Ватанга садоқат, камтарлик хислатлари Зулфиянинг зийнати - шиори эди. Шўхратлар, унвонлар, эъзозлар эса барибир шоирани излаб топди.

Эҳ, ўлкамизда тоза ҳаволар тебраниб, сувлар юзи тўлқинланган, қуртаклар уйғона бошлаган, сиз севган нафис бинафша ёқимли буй тараза бошлаган баҳорнинг биринчи кунда шогирдларнинг, минглаб мухлисларнинг дил сўзлари тоғ-тоғ нур бўлиб, ҳузурингизга борсин, устоз! Сиз ҳамон қалбимизда ўзингиз айтгандек: "Ўтлиг кўнгил, ёруғ юз билан" ашаянсиз!

Санъат МАҲМУДОВА

БАҲОР МУБОРАК!

Бойчечак уйғонар киш кўрпасида,
Камалак тўлганар тонг шарпасида,
Бир илинж-чўғ ёнар дил пардасида,
Кўклам қизларига дийдор муборак,
Гийҳ-майсаларга баҳор муборак!

Ўрик гулларида келинчак либос,
Қизгалдоқ қимтинар-лаблари гилос,
Бўтакўз буй чўзар - кўзлари чарос,
Соғинч қарашларга гулзор муборак,
Ул чилвер сочларга баҳор муборак!

Қиқирлаб югураг қизлар басма-бас,
Бахшилар ўлани жирлар басма-бас,
Шукрона айтади ҳар жон, ҳар нафас,
Шу азиз тупроққа ул ёр муборак,
Ул чашми қароққа баҳор муборак!

Шаррос ёмғир ёғар-эхсони фалак,
Ташвишинг муборак эй жони ҳалак,
Энди дошқозонда қайнар сумалак,
Гудакка жилмайган рафтор муборак,
Юракка роз айтган баҳор муборак!

Қалдирғоч ин қурмиш эй, дўст уйингдан,
Йигитлар сархушдир қизлар буйидан,
Сизга бу хуш нома Ватан тўйидан,
Наврўзини қўмсаган иқдор муборак,
Юртим, боғларингга баҳор муборак!

Исматулло ЙЎЛДОШЕВ,
Самарқанд.

ГУЗАРДА ДАВРА СУҲБАТИ

Яқинда Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитаси қошидаги "Оилавий низоларни бартараф этиш комиссияси" уюшмаси томонидан Мирзо Улуғбек тумани, "Гулистон" маҳалла гузариди давра суҳбати ташкил қилинди. Суҳбат "Оилавий ажримлар сонини камайтириш, оилалар мавқеини мустаҳкамлаш" масаласига бағишланди.

Тошкент шаҳар хотин-қизлар қўмитаси, "Оила" маркази, "Маҳалла" жамғармаси ва туманлардаги маҳалла маслаҳатчилари иштирокидаги мазкур тадбирда айниқса ёш оилаларнинг ажралош ҳолатлари Мирзо Улуғбек туманида юқори кўрсаткичларга эга эканлиги ва уни бартараф этиш чораларини ўз вақтида қўллаш масаласи алоҳида таъкидланди.

Тадбирда шунингдек Республика "Маҳалла" жамғармаси раиси ўринбосари, Тошкент шаҳар "Оила" маркази раҳбари Гулнора Йўлчиеваннинг "Маҳаллалардаги оилавий ажримлар олдини олишда "Оила" марказларининг роли", Тошкент шаҳар "Маҳалла" жамғармаси бош мутахассиси Умида Каримованинг "Салбий кўрсаткичларни бартараф этишда "Маҳалла" жамғармасининг фаоллиги" мавзусида маърузалари тингланди.

Давра суҳбати жонли ва қизиқарли савол-жавоблар асосида якунланди.

Малоҳат МҲМИНОВА

- Устоз шоирамизнинг шеърый тўпламини ўқиганимда, табиатнинг бетақдор гўзалликларига дуч келаман. Улар йирик, беғубор кўзларга айланади. Тўймай термуламан, бутун дунё илгимда тургандай, гўё осмондаги ой шўлаларининг майин наволарини эшитаётгандай бўламан. Мен ана ўшанда Зулфияхоним нафақат ер юзининг, балки самоннинг ҳам энг гўзал, энг ҳушовоз шоираси эканлигини тўла ҳис қиламан. У кишини ўзимга устоз деб биламан. Улуғ шоира ижодидан баҳрамандлик эса мени ҳам шеър ёзишга ундайди. Устозимга муносиб шогирд бўлиш энг эзгу ниятим, дейди Хоразм вилояти, Хазорасп тумани, 5-сон ўрта мактабнинг 8-синф ўқувчиси Робия ЖУМАНИЕЗОВА.

Ушбу саҳифа Ўзбекистон мустақил босма ОАВ ва Ахборот агентликлари қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди томонидан ажратилган грант асосида тайёрланди. Лойиҳа номин: "Оналик ва болалик муаммолари, Хотин-қизларнинг мамлакат ижтимоий-сиёсий ҳаётидаги ўрнини ошириш, оиладаги ўзаро муносабатлар"

Суратда: "Нафосат маликалари" мураббийи Клара Бектурдиева.

2008 йил — Ёшлар йили

НАВҚИРОН ШАҲАР ЁШЛАРИ

Президентимиз раҳбарлигида мамлакатимизда ёш авлоднинг жисмонан соғлом ва ақлан етук бўлиб вояга етиши, ҳар жиҳатдан униб-ўсишига алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бундай эътибор ва ғамхўрликнинг самараси эса ҳар қадамда сезилмоқда. Навқирон қирқ ёшини нишонлаётган Охангарон шаҳри ёшлари эришган ғалабалар мисолида ҳам бунга яққол кўриш мумкин. Республикаимизда 2002 йилда Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси ташкил этилган эди. Охангарондаги кураш ва бокс мажмуаси ҳам шу эзгу сазий-ҳаракатлар туфайли юзага келди. Шаҳар бокс мактаби вакили Улуғбек Мадусмонов АИБА йўналиши бўйича Ўзбекистон чемпиони. Улуғбек Қозоғистонда ўтказилган халқаро мусобақада ҳам зафар кучди. Шаҳримизнинг яна бир спортчи ўғлини Азизбек Турдалиев ўсмирлар ўртасида ўтказилган Ўзбекистон чемпионатида мутлақ ғолиби бўлди. 16 ёшли қаҳрамонимиз Италияда

Азизбек Турдалиев

ёшли чемпион навбатдаги олимпиада ва жаҳон чемпионатларида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди. Спортчи қиз Гулмера Айтахунова таэквандонинг ITF йўналиши бўйича 3 карра жаҳон чемпионлигини кўлга киритган. Навқирон шаҳар ёшларининг фан, маданият, санъат соҳасида ҳам ютуқлари бисёр. Касбхунар коллежи ўқувчилари Садоқат Каримова, Малика Ғулмова, Мансур Ўтбосаровлар республика миқёсидаги кўриктанловларда фахрли ўринларни кўлга киритдилар.

Ёшлар йили ёшларга имконият эшикларини янада кенг очади, деб ўйлайман, - дейди Камолот ёшлар ижтимоий ҳаракати Охангарон шаҳар кенгаши раиси Лазизбек Хасанов. Ёш иқтидорларга кўмак бериш мақсадида

"Ёшлар ижтимоий хизматлар маркази" ни ташкил қилдик. Шаҳримизда 600 дан зиёд ёш оилалар бор. Уларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга эътибор қаратаёلمиз. Шаҳар ҳокимлиги ҳомийлигида яқинда олти нафар ёш оилаларга янги уй-жой тақдим этилди. Яна 65 хонали кўп қаватли бинада таъмирлаш ишлари кетяпти. "Охангароншиффер" корхонаси мактаб ўқувчилари учун 10 миллион сўмдан зиёд спорт анжомлари совға қилди. "Охангарончиement" ОХЖ томонидан янги кураш ва бокс мажмуаси барпо этилди.

Райхон САЛАЕВА

Яхёбек Ўринбоев

ги жаҳон чемпионатида йўлланма олди. Охангарон спорт мактабининг ёш, умидли намоёндаси Яхёбек Ўринбоев Жиззахда бўлиб ўтган республика чемпионатида таэквандонинг ITF йўналиши бўйича мутлақ ғолибликни кўлга киритди. Ёш спортчи Сочи шаҳридан "Кора денгиз соҳили" кубогини юртимизга олиб келди. 8

Ботир Зокиров номли санъат мактаби ўқувчиси 11 ёшли Аббос Ваҳобов ёш мусиқчиларнинг республика танловида 1-ўринга сазовор бўлди.

ЖОНОБОДЛИК МАЛИКАЛАР

"Хонобод" Кўшкўпир туманининг бир чекка қишлоғидан чиққан гимнастикачи кизларнинг доғруғи ҳақида эшитгач, ўз кўзим билан кўриш мақсадида бу қишлоққа бордим. Дарвоқе, қишлоқда ўша кун бадий гимнастика бўйича "Нафосат маликаси" мусобақаси ўтказилаётган экан. Хонободдаги 17-сон умумий таълим мактаби бадий гимнастикачи кизларни тарбиялаб етказаятган экан. 2002 йилда ушбу мактабда "Бадий гимнастикачи кизлар" клуби ташкил толган эди. Туманининг "илк қалдирғочлари" шу ердан чиққан.

Кунлар анча совуқ бўлишига қарамастан иштирокилар ҳам, томошабинлар ҳам кўп эди. Туман марказидан ва бошқа қишлоқлардан келган меҳмонлар ушбу беллашувга катта қизиқиш билан қарашган. Хаммасидан болаларнинг қувончи чексиз. Айниқса синфдошларининг муваффақиятидан қувонган болалар қарсақ чалиб иштирокиларни табриқладилар. Хурматли ота-оналар эса уйидаги бошқа болаларини ҳам томошага етаклаб келишган чоғи, зал тўла одам.

Залга бир-биридан чиройли ва нафис кийинган, ёшлари ҳам ҳар-хил бўлган қирқдан ортиқ қиз саф тортиб чиқиб келишди. Уларнинг орасида жажжи 5 яшар Нафосат ҳам бор. У яқиндагина машқларни бошлади. Очиги, кизларнинг рақсларини кўриб дилим қувонди. Қишлоқ кизларининг бадий гимнастикани ниҳоятда севишлари ва рақсларни шу қадар юксак маҳорат билан ижро этишлари мени ҳайратга солиш баробарида қувонтирди ҳам.

Нега айнан шу мактабда спортнинг бу турига эътибор катта эканлигини тушунса бўлади. Чунки, мактаб директори

Ойбекжон Абдуллаев спортни жон-дилдан севади. Айниқса спортнинг ушбу нафис турига меҳри, эътибори бўлакча. Ташаббускор, тиниб-тинчимас раҳбар бадий гимнастикани ривожлантиргунча кўп заҳматларни, машаққатларни бошдан кечирди. Жамоанинг, ота-оналарнинг баҳоли қудрат ёрдамларига таянди.

Бундан олти йил илгари мактабимизнинг инглиз тили ўқитувчиси Клара Бектурдиева бадий гимнастика бўйича тўғарак очиб истагини билдирганида жуда қувониб кетдим, - дея эслайди Ойбекжон Абдуллаев. - Бадий гимнастика унинг жони дили. Бугун муаллима спорт мураббийси йўналишида ҳам юксак натижаларга эришяпти. Унинг шогирдлари бугун вилоятда иккинчи ўринда туришибди. Бу эса ҳаммамизнинг ютуғимиз.

Дарвоқе, беҳаловот ўтган кунлар, тинимсиз меҳнат ўз самараларини бермоқда. Мураббий Клара Бектурдиеванинг илк шогирдлари бугун вилоят, республика биринчилиларида муваффақиятли иштирок қилиб, фахрли ўринларни эгалламоқдалар. Туман, вилоят миқёсида бўлиб ўтаётган ҳар қандай тантаналар ва байрамлар уларнинг фаол иштирокисиз ўтмайди. Ҳозирда гимнастикачи кизлар сони қирқдан ошди. 7-синф ўқувчилари Мақсуда Абдуллаева, Гулмира Қаландарова ва Гулмира Саидова бугун нафақат вилоятнинг, балки республиканинг ҳам фахрига айланишган. Улар Тошкент, Бухоро шаҳарларида бўлиб ўтган "Шарқ гўзали" бадий гимнастикачилар кўрик-танловида фахрли ўринларни олишган. Севинч Саттарова учун 2006 йил унутилмас бўлди. Чунки у Германиянинг Кельн шаҳрида бўлиб ўтган Халқаро гала турнирда қатнашиб гўзал рақслари билан республикаимиз шарафини ҳимоя қилди.

Журналист мулоҳазаси: Кизларнинг кўлга киритаётган ютуқларидан қувонмоқ керак, бироқ...

Ҳа, бироқ ташаббусни қўллаб-қувватламоқ, унинг тагин-да кенг қулоқ ёйиши учун шарт-шароитлар яратмоқ кимнинг зиммасида? Мактаб спорт залининг аҳоли дилимни вайрон қилди. Спортчи кизчаларнинг кўнгилдагидек машқ қилишлари учун бу ерда оддийгина шарт-шароит ҳам йўқ. Эски, юбкагина полосча устида рақсга тушган кизчаларни кўриб кайфиятим бузилди. Зал совуқ бўлишига қарамадан спортчилар энгил костюмларда чиқишди. Қани ким кафолат бераолади, уларнинг касал бўлмаслигига? Ахир улар деярли ҳар кун шу ерда машқ қилишади, ўрганишади. Бошқа зарур жиҳозлар тўғрисида гапирмаса ҳам бўлади. Мен мақоламда фақат спортчи кизларнинг зафарлари ҳақида ёзиб қўяқолсам ҳам бўларди, аммо бу камчиликларни кўра била туриб индамаслик адолатдан эмас. Мамлакатимиз спорт шарафини жаҳонга танитишга тайёр турган, қалби чексиз умид ва ишончлар, катта орзулар билан яшаётган кизларни кўрганда ана шу фикрлар хаёлимдан ўтди.

Қисқа вақт ичида бу ердаги аҳолини яхшилаш, спорт маликаларига ёрдам бериш чораларини кўрмоқ зарур. Мутассадди ва ҳомий ташкилотлар, нуфузли идоралар раҳбарлари бу ҳақда жиддийроқ ўйлаб кўрсалар яхши бўларди. Мактаб директорининг сазий ҳаракатлари, мураббийнинг жон куйдириб меҳнат қилиши, кизчаларнинг астойдил ҳаракатлари ўзи етарли эмас. Жамоа барча имкониятларни ишга солганлиги кўриниб турибди, лекин мамлакатимизда спортни ривожлантириш йўлида катта ишлар амалга оширилаётган бир пайтда бу ердаги аҳвол, совуқ-қонлик кишини таажжубга солади. Спорт маликалари қалбидagi умид ва ишонч ҳеч қачон сўнмасин. Дилбар БЕКЖОНОВА

ҒАНИМАТДИР ОДАМГА ОДАМ

Маҳалламизда бир аёл яшарди. Тўрт қизини бирин-кетин қузатди-ю, ҳайҳотдек ҳовлида бир ўзи яккаланиб қолди. Кун бўйи дарвозаси олдида курси қўйиб, ўтган-кетган таниш-билишлар билан чакчақлашиб хумордан чиқарди. "Якка бўлсанг, овқат ҳам томоғингдан ўтмас экан", - деди у гурунларидан бирида. - Охири бўлмагач, серфарзанд қўшнимизнинг девори тагига кўрпача тўшаб ўтириб, уларнинг гангир-гунгур овозларини эшитиб туриб, таом ейишни одат қилдим".

Инсон нега ёлғизликдан қочади? Сутдан бошқа нарсанинг таъмини билмайдиған бешикдаги гўдак одам тафтини қандай ҳис қила олади?

Одам захрини одам олади, деганлари шумикан, аслида? Агар шу ҳикмат рост бўлса якка-ёлғиз кун кечирадиганларнинг кўпинча оламдан эрта кетишлари ана шу "заҳар" таъсиримикан?

Ўзингиздан қиёс олинг, аккаликдан зериккан пайтигизда эшикдан биров кириб келса ҳовлингиз чарқалаб кетгандай бўлмайди? Дилингиздаги дардларингизни тўкиб соларкансиз, вуждингизда ажиб энгиллик сезишингиз, елкангиздаги юк ўз залворини йўқотгандек бўлиши ҳам муболаға эмас.

- Жамоамизда Борис ака деган очик кўнгил, хуш-чақчақ бир татар амаки ишларди, - дея эслайди романтик кутубхоначи нафақахўр Зубайда Хайитова. - Урушда бир оёғидан ажраб қайтган собиқ жангчи пенсияга чиққач, уни вақти-вақти билан кўришга борарди. Хотинининг айтишича, ҳар байрам, ҳайитларда эрта тонгдан ясан-тусан қилиб қоляскасини гилди-ратганича дарвоза олдида чиқар, бизларни кутар экан. Отахонни табриклаб, совға-саломларни топширар эканми: "Менга совға-саломларнинг ҳожаги йўқ, ўзларингизни кўриб турсан бўлди", дерди раҳматлик.

Зубайда оранинг ушбу сўзларини тинглаб ўтирар эканми: "Етти ёт бегоналарики бир-бирига шунчалар интизор экан, ўз яқинларимиз соғинчнинг чеки бўлма-са керак?" - деган фикр ўтади ҳаёлимизда. Яқинларимиз деганда кимларни тушунамиз? Биринчи навбатда ота-онамиз. Ота-она соғинчи ҳақида сўз кетар экан, яна ўша юқорида тилга олганим якка-ёлғиз яшайдиган онахон эсимга тушади. Байрамлар ўтиб бўлгач, қўшниларга "ҳисобот" берарди: "Саида келди, Санам келди, Саодатдан нечундир дарак бўлмади, бирор гап бўлмадимиз ишқилиб, почтадан бориб телефон қилиб келсамми?" - дерди бояқиш она. Қаранг, минг қилса ҳам она-да, хабар олмаган қизини айблаш ўрнига унинг ғамида ич-этини еб ўтирибди шўрлик.

Кечагина янги йил байрамини нишонладик. Ота-она қадри, қўшнатини ҳис қилганлар уларни бошларига кўтаргудек уй тўрига ўтқизиб, дуоларини олишди. Бу билан ким ютди, яна ўша - она ҳурмати-ни ҳолига қўйган фарзанд ютди, деб ўйлайман. Негаки, она дуоси жигарбандини ҳамиша бало-қазолардан, фалокатлардан асраб келган, ғам-ташвишлардан ҳалос этган. Зеро, дуо олган фарзандлар учун мазкур йил омадли, бахту тахтли бўлишига умид бисёр. Аммо улфатлар даврасида, қазм-қарта еб, мусиқани вадаванг қўйганча дунё кайфу сафосига берилган, қўшни хонада мушздай бўлиб, сукут сақлаб ўтирган онани ақалли бир оғиз табриклашга ярамаган нодонлар озми орамизда?

Янги йилнинг иккинчи оғи ҳам ортда қолди. Орқа-ўнгимизга тузукроқ бир разм солайлик: неча-неча сафдошларимиз умр карвонидан ўзилиб, мангуликка рихлат қилишди. Уларни эслаганимизда кўнглимизнинг аллақадерини армон панжалари гижимлагандек бўлади: нега уларни ғанимат билмадик, тириклигида ҳар кун ийқлаб, суҳбатига тўймадик? Начора, бунини умр дейдилар, туғилиш бор экан, айрилиқ ҳам муқаррар. Фақат бир нарсани унутмайлик: янги йилда тўй қилиш, иморат солиш, даромадингизга даромад қўшиш каби сўнгсиз режаларга бой ҳаётимизга аввало меҳру оқибатни, одамгарчиликни сарлавҳа қилиб олсак қаниди? Эҳтимол, шунда армонлар исканжасида қийналиб, афсус чекишга ҳожат қолмасди.

Зухра ҚУРБОНОВА, Бухоро шаҳри.

КўНГИЛ-КўНГИЛДАН СУВ ИЧГАНГА НЕ ЕТСИН

Шавкат СУЛТОНОВ фототўпти

Ташқари чиқсам, кеч бир ҳаёл билан Тўпланган одамлар кўча бетига. Эрин қуллаб хотин урар таёқ-ла, Ҳам боши, ҳам бўйни ҳамда кетига!

Охир замон бўлган чоғи ҳалойик? Йўқса, қачон хотин урган эрини?! Бозордан қайтса, ул аёл кечкурун, Тўтиб олган эмиш "юрган" эрини!

Суриштириб билсам, уйнинг эрка-ги қўшнимиз - Маматқул, аёли - унинг хотини Холбиби экан. Қўй-чув, ур-сурдан кейин уйига қочиб кириб кетган Маматқулнинг орқасидан кириб бордим. Ортимдан Холбиби ҳам кириб келди.

- Ҳа, Маматқул, нима бўлди? Кўчани бошга кўтариб, бақирик-чақирик қилиб юрибсизлар?... Тумонат ичида бола-чақали одамлар шунақа қилиб юрса яхшимми? Ҳайф-ей, сендек эркакка! - дедим.

Гапга Холбиби аралашди:

- Бу ифлосни қаранг. Бозордан келсам, у бир нопок аёл билан уйда

Маҳаллада бунини бир ёқлик қилмас бўлмади. Бутун маҳалла аҳли иснодга қолади-я. Мен

буларнинг ён қўшниси бўлсам... Нима деган одам бўламан, дедим. Эр-хотинни инсофга чақирдим. Бирини уришган бўлдим, иккинчисини юпатган бўлдим. Иккита норасида фарзандларини улар кўзига кўрсатиб, насиҳат қилдим ва келинга қарата:

- Холбиби, қизим, мен ўзим бу машаманинг тагига етаман. Жон синглим, сиз ҳозирча хархаша қилишни бас қилинг. Кўчада шунча шарманда бўлганинглар етар. Қизим, мендан хафа бўлманг-у, сиз ҳам жуда ошириб юборибсиз? - дедим-да, "тинч ўтиринлар", дея чиқиб кетдим...

Эртасига бозорга бордим. У аёл савдосини қилиб ўтирган экан.

- Эй қизим, нима қилиб бизнинг қўшнимизни галвага қўйиб юрибсиз? - десам, у жувон анча маънили аёл экан, менга секин тушунтириб кетди:

РАШК ҲЕЧ КИМНИ ЁНДИРМАСИН...

кайф-сафо қилиб ўтирибди. Ўқлов олиб, унисини ҳам, бунисини ҳам уриб кетдим. Уйнашини тўсиб қўлиб, уни қочириб юборди, бу яшашмагур!

- Ҳой, Маматқул, шу гап ростми? Шунақа бемаза ишлар қилиб юрибсанми? - дедим унга тикилиб.

Маматқул олдинга индамади. Бироздан кейин ҳуши сал ўзига келди чоғи: - Кеча бозорда ўша жувон мендан 20 минг сўм олган эди. Бугун менинг тобим қочиб, олди-сотди-га чика олмадим. "У пул ўзимга ҳам зарур эди, эртага албатта олиб келинг", деганим учун уйга кўтариб келибди. У пулни ташлаб кетаётган эди, мен унинг жуда совуққотиб кетганини кўриб: "Бир пиёла иссиқ чой ичиб кетинг", - дея дастурхонга таклиф қилдим. Бор гап шу... - деди қиска қилиб у.

- Толпан баҳонасини қаранг! - деди ҳали ҳам жаҳлидан тушмаган Холбиби. - Оғзингдан ҳам, бутун уйдан ҳам сассиқ коньякнинг ҳиди келиб турибди-ку, жувонимарг!

Маматқул:

- Мен шамоллаганимни босармикан, деб ўзим ичгим эдим. У билан ичганим йўқ! Нега тушунмайсан?!

Холбиби менга юзланди:

- Амаки, ўша жувонини мен яхши танийман. Бозорда бундан нарироқда пойафзал сотиб ўтради. Суюқроқ у. Мен ўзим бошқа ерда савдо қилаётганимдан воқиф бўлгач, бунини уйда деб билиб, пулни баҳона қилиб келган-да! Энди бу яшашмагур, менга ўқитаман, дейди! Ўқитиб бўпти! Телефон қилишиб, келишвоган бўлишлари ҳам мумкин?

Ҳоҳ эркак бўлсин, ҳоҳ аёл бўлсин, бозорчиларни ҳамма таниб қолади. Мен ҳам у аёлни бир неча бор кўрганимни эсладим. Кўркамгина, қошқўзи қоп-қора, серпардоз жувон эди у. Бу икки аёлни қиёслаганда гўзалликда Маматқулнинг хотини бундайроқлиги яққол кўзга ташланиб турарди. Мен: "Ҳақиқатан ҳам Маматқулнинг кўнгли унга суст кетганимикан? Ёки чиндан ҳам у аёл шўх бўлса, дилтортар бу эркакка кўз суздимикан", деб ўйладим. Ўйладим-у, хулоса чиқаришга шошилмадим. Холбиби ҳам аёл. Аёл киши бевафо эрнинг бундай садоқатсизлигини кўтара олмайд, албатта. Бунини суриштириб, тагига етиш керак...

Эр-хотинлар тоифаси

чи аёллар ҳақиқатдан ҳам ўзларидан чиройлироқ жувонлардан эрларини буларнинг ён қўшниси бўлсам... Нима деган одам бўламан, дедим. Эр-хотинни инсофга чақирдим. Бирини уришган бўлдим, иккинчисини юпатган бўлдим. Иккита норасида фарзандларини улар кўзига кўрсатиб, насиҳат қилдим ва келинга қарата:

- Холбиби, қизим, мен ўзим бу машаманинг тагига етаман. Жон синглим, сиз ҳозирча хархаша қилишни бас қилинг. Кўчада шунча шарманда бўлганинглар етар. Қизим, мендан хафа бўлманг-у, сиз ҳам жуда ошириб юборибсиз? - дедим-да, "тинч ўтиринлар", дея чиқиб кетдим...

Эртасига бозорга бордим. У аёл савдосини қилиб ўтирган экан.

- Эй қизим, нима қилиб бизнинг қўшнимизни галвага қўйиб юрибсиз? - десам, у жувон анча маънили аёл экан, менга секин тушунтириб кетди:

тан ҳам Маматқул у жувон келмасдан бурун зора шиғо бўлса, деб ярим пиёла коньяк ичган экан. Дастурхонда бир донга тузланган бодиринган бўлак ҳеч қанақа мева-чева йўқ экан. Бунини Холбибининг ўзи ҳам тасдиқлаб турибди. Масала ўқиниладди. Холбиби уларни бирга кўрганида, "эримни қўлга туширдим", деб рашк васвасида кўзи кўр, қулоғи қар, мияси қарахт бўлиб қолди-ю, жанжал-тўғалон кўтарибди экан. Хотинининг феълини билган Маматқул бўлса, ундан қўтулиш мақсадида кўчага отилиб чиққан экан, хотини орқасидан қуллаб чиқиб, ўқлов билан улаверибди.

Одатда, рашки одамга тушунтирсанг тез тушунмадиган бўлади. Шундоқмикан, дейди-ю, шахтидан тушади. Изтиробда қолган асаблари тинчийди. Бироз ором олгандай

бўлади. Шу топда ҳам Холбиби тез жаҳлидан тушди. Тез инсофга кирди. Янглишганини тушунди. Менинг ундовим билан эридан ҳам, ҳалиги жувондан ҳам кечирим сўради. Менга узрини айтди. Мен уларни яраштириб қўйдим...

Ҳўп, азиялар, булар ярашдилар, тинчидилар, янглишмовчилик бўлган экан, бир-бирларини тушундилар. Аммо маҳалла-қўй, ҳалойик тушунармикан? Гап тарқалиб бўлди-ку! Ҳар бир одамга бирмабир: "Янглишмовчилик бўлган экан, кечиринглар", деб айтиб чиқиб бўлмайди-ку! Холбибининг ўзи нима деган одам бўлди? Бирон йиллардан кейин қизига соғини куттиши, ўғлига қиз қидириб, совчиликка юриши керак-ку! Унда нима қилади, у? Қайси юз билан қуда-андачилик қилади, у? Бу машамалар унинг ҳаёт тарихига ёзилиб бўлди-ку! Бу - унинг хизга чиққан беҳуш ҳол бўлиб қолди-ку!..

Мана шундай, азиялар! Бесабаб, бемааниқ рашк ҳеч кимни ёндирмасин экан. Зеро, ёнган нарса ўзига келмаган!

Азимжон КОСИМОВ

ЎЗБЕК УДУМЛАРИНИ ХУРМАТ ҚИЛАМАН!

Хонамиз эшигини очиб кирган баланд бўйли йигит энгашиб таъзим қилгач:

- Менга "Оила ва жамият" газетаси тахририяти керак эди. Шу хонани кўрсатиб юборишди. Тўғри келдимми? - деб сўради у.

- Келинг, хизмат, - дедим уни ўтирашга таклиф қилиб.

- Мен Япониядан келганман. Исмим Сэйка Вазаки. Киото университети, аҳолишунослик ва миллий этнография факультетининг 3-босқич талабасиман. Ўзбек миллий удумлари, урф одатларини жуда ҳурмат қиламан. Шу боис оилалардаги ўзаро муносабатларни ўрганаяпман. «Никоҳ ва оила муносабатлари» мавзусида илмий иш ёза бошлаганман. «Оила ва жамият» газетасида айна ана шу мавзулар ҳақида жуда кўп мақолалар ёритиларкан.

- Сиз шуларни ўрганиш учун ҳозир Ўзбекистонда яшайсизми?

- Юртингизга келганимга бир йилча бўлиб қолди. Наманган вилояти, Поп туманидаги Санги қишлоғида яшиб, қишлоқ удумларини ўрганиб, кузатишлар олиб бораёяман. Бу қизиқиш менга отамдан ўтган.

- Оилангиз ҳақида гапириб бера оласизми?

- Албатта. Оддий, зиёли оиламиз. Отам Харуко, Нагоя университети ўқитувчиси. У Африканинг Камерун давлатидаги халқларнинг миллий урф одатлари ва удумлари ҳақида иш олиб бораётти. Онам Чиз Ико Токиодаги хайрия жамиятларидан бирида ишлайди. Бундан ташқари уй бекаси ҳам. Яна бошқа қўшимча ишлари ҳам бор. Укам Хирока эса буддизмга қизиқади ва шу йўналишда таълим олади. Мен оиламиздан узокда, Киото шаҳрида 87 ёшли Масако бувим билан яшайман. Бувим уй ишларини ўзи бажаради.

- Бизнинг удумларимиз сизга маъқул бўлаяптими?

- Эҳ, жуда аjoyиб удумларингиз бор экан. Мен келган пайтимда ўзбекчани энди-энди ўрганаётгандим. Мана, қуриб турганингиздек, ҳозир сизлардан қолишмайман. Илмий ишимни ҳам аввал ўзбек тилида ёзиб, сўнг ё япон ё инглиз тилига ўгирмоқчиман.

- Сизни Ўзбекистонга университетдан юборишдими ёки...

- Мен Япониядаги Мизҳо халқаро алоқа банки қошидаги Таълимни рағбатлантириш халқаро жамғармасининг

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

грантини ютиб олдим. Бизда ўқиш тизими бошқача. Киото университетиде стажёр бўлиб, кейин магистратурани битирдим. Ўзбекистонда олиб бораётган илмий тадқиқотларим учун Мизҳо халқаро алоқа банки қошидаги Таълимни рағбатлантириш жамғармаси стипендия тўлайди. Масалан, шу кунгача ҳар уч ойда уларнинг 4000 АҚШ доллари миқдоридеги стипендиясини олиб келган бўлсам, шу йилнинг 1 мартидан бошлаб Рисона халқаро алоқа банки қошидаги «Осиё ва осийёллар» халқаро жамғармаси ҳам менга маблағ ажрата бошлайди.

- Нега айнан ўзбек удумларига қизиқиб қолдингиз?

- Биласизми, ўзбек оилаларида ўзаро меҳр, оқибат бошқа миллатларга қараганда бошқача, чиройли экан. Айниқса, менга қариндошларнинг яқин маҳалларда яшашлари, бир-бирлариникига меҳмонга бориб, меҳмон қақириб жиғарлик ришталарини мустаҳкамлаб туришлари жуда ёқди. Бизда эса бундай эмас. Амаки ва тоғаларим, қариндошларимиз умуман бошқа ҳудудларда яшайдилар. Кичик хиянларимни эркалатишга ёки ҳазиллашишга ҳаддим сиймайди. Ҳатто кичикларга ҳам расмий муносабатда бўлишим керак.

- Яна нималарга эътибор қилдингиз?

- Ўзбеклар жуда меҳмондўст халқ экан. Фарзандларнинг оталарига бўлган эҳтиромига, ўзаро тотувлигига ҳавасим келди. Кейин келинчакларнинг эрталаб барвақт туриб қўчаларга сув сепиб, супуриш каби аjoyиб одатлари ҳам фақат ўзбекларга хосдир. Буни бошқа халқларда кузатмаганман.

- Японларнинг ҳам кўпгина одатлари ўзбекларникидан фарқ қилмайди. Айниқса қайнона-келин муносабатлари...

- Тўғри, иккинчи жаҳон урушигача ҳар қалай аҳил оилалар кўп бўлган. Мана энди замон ҳам, оилалар ҳам ўзгарди. Мен бора-бора Японияда оила деган тушунчанинг ҳам, оилаларнинг йўқолиб кетишидан хавотирга тушаман. Шу боис мен Ўзбекистондаги бахтли, оталар ва оналар эъзозланадиган, фарзандлар ардоқланадиган оилалар ҳақида илмий иш ёзишни ўз олдимга мақсад қилиб қўйдим. Очигини айтганда мен япон оилалари ҳам ўзбек оилалари каби ҳамжиҳат, тотув, меҳр-оқибатли бўлишини жуда-жуда орзу қилардим...

Илм йўлида изланаётган Сэйкага газетамизнинг илгариги сонларидан анчасини бердик. У жуда хурсанд бўлиб, "Мен келгусида "Оила ва жамият" газетаси тахририяти билан ҳамкорлик қилиб, ўзбек урф-одатлари, удумларини янада чуқурроқ ўрганоқчиман", - деди.

БАСИРА

Баҳонайи сабаб билан ногиронларни таянч бўгинларини соғломлаштириш республика марказида бўлдим. Узун йўлак бўйлаб иккита қўлтиқаёқ ёрдамида зўрга одимлаётган қирқ ёшлардаги жувон менга қайнашган, бироз тин олди-да, сўнг паст овозда мурожаат қилди:

- Кечирасиз, газетада ишларкансиз, сиз билан суҳбатлашсам, дедим...

- Албатта, аммо чарчаб

йўқ, эссизгина ойижоним - ёш эдилар... - аёл қуюлиб келаётган кўз ёшларини тўхтатолмасди.

- Бу дунёда ҳаммамиз омонат, сабр берсин, энди соғлигингизни ўйланг. Ака-укаларингиз борми?

- Синглим, укам бор. Иккови ҳам оиласи билан биздан бўлақ яшайдилар. Шу кунларда синглим ёнимда турибди, ҳудода шукр. Аммо сизга айтмоқчи бўлганим-мени шу аҳволга туширган одамнинг

одам билан мени машинасининг орқа ўриндиғига жойлаётган эди. Кейин ҳушимдан кетибман. Кўзимни очсам, ҳали қуриб битказилмаган бир бинода ётибман. Оёқларимни қимирлатолмайман, ҳаммаёғим қон... "Дод" дейман атрофда ҳеч ким йўқ... Бир пайт икки йигит (мардикор бўлса керак) шу уй ёнидан ўтиб қолишди. Менинг ахволимни кўриб, қўқиб кетишдими, тезроқ юра бошлашди. Мен энди жоним борича уларга ялиниб,

ёрдам сўрадим. Ҳарқалай уларнинг қўнғлига ҳудойим раҳм-шафқат солди-машина топиб келиб, мени шифохонага етказишди. Оёқларимнинг суғи майдаланиб кетган экан... Барака топ-тур духтирлар жонимга малҳам бўлишди. Тўрт ой қимирламай гипсда ётдим. Худода айтганим бор экан, гўр оғзидан қайтиб келдим... Бу давр ичиде онагинимнинг изтиробларини айтмайсизми - кўзларининг ёши қуримади.

- Ҳайдовчини топишдими?

- Ҳа, у иймонсиз менга одамларнинг олдида биринчи ёрдам кўрсатаётган бўлиб, улар-

Йўл-йўлақай суҳбат

мишларини ҳам ҳисобга олишгандир?

- Афсус... ҳаммиша ҳам ҳақиқат ютиб чиқармас экан... Айбдор тақинчоқларимни, илмий ишим ва пул солинган сумкамни олганини бўйнига олмади. "У ёқда" қимларингдир "тилини топди" шеклили (илгарй ҳам жиноят қилиб қамалиб чиққан экан) жуда оз муддатга озодликдан маҳрум қилинди. Мен эса "яримжон" бўлиб қолавердим. Менинг ҳали ҳаётдан қанча орзу-умидларим бор эди...

- Нега тегишли мутасаддиларга мурожаат қилмадингиз?

- Авваламбор, идорама-идора юриш учун ҳам соғлиқ керак. Бунинг устига орқа тоғимсуянчигим, жону жаҳоним - онагинимни йўқотиб, яна бир зарбага учрадим. Қалбдаги яра олдида танадаги яра ҳеч нарсаси эмас экан... Мен уни худода солдим! Мен бунингизга айтиб беришимдан мақсад - қонун ҳимоячилари йўл қондасини бузиб, инсон соғлиғига жароҳат етказган ҳар бир ҳайдовчига аёвсиз бўлишса, бундай воқеалар содир бўлмасиди... Ҳайдовчиларнинг ўзларига талабчанлиги ошармиди...

Аёлнинг ойдек чехраси ва ногирон оёқларига қараб туриб, дил-дилигандан ачинасан киши. Унинг сўзлари аини ҳақиқат эди. Машина узангисига оёқ қўйган ҳар бир ҳайдовчи ўзининг биргина нотўғри ҳаракати, билимсизлиги билан инсон ҳаётига чек қўйиши ёки азобларга қолдириши мумкинлигини унутмаслиги шарт!

С. ФАХРИДДИНОВА

МЕҲР ТАНСИҚ, ОҚИБАТ ТАНСИҚ...

қолмасмикинсиз? - дедим унинг дард эзган ҳолатига ачиниб.

- Э-ҳе, бу ҳали соғайганимни кўриб турибсиз, опажон, бундан тўрт-беш ой илгари мени кўрган жиғаргўшаларим танаймай қолишган...

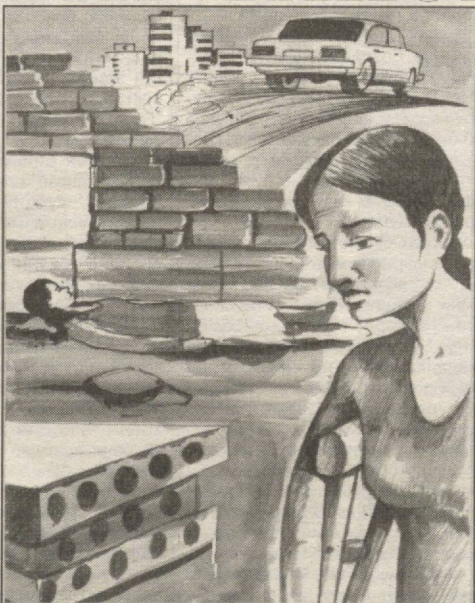
- Нима бўлди? - дедим жароҳат олган оёғига ишора қилиб.

- Фалокат оёқ остида бўларкан, опажон...-унинг кўзлари ёшланди. - Мен ҳам катта бир олийгоҳда илмий ишимни ҳимоя қилиш учун югуриб-елиб юрган одам эдим. Илм деб, турмушга ҳам кеч чиққанман. Менинг дарду-дунём - шу олийгоҳу диссертация бўлгани учунми эримга ёқмади, ажрашдик. Онам билан яшай бошладим. Онам ҳам ёлғиз бўлганлари учун бир-биримизга суяниб қолгандик... - у чуқур оҳ урди.

- Ойингизга бир гап бўлдимми?

- Ҳа, менинг азобларимни кўриб, эзилиб кетдилар, бу оламни тарк этганларига ҳали бир ой ҳам бўлган

қилмишлари... Ўша кунни эрта тонгда - соат олтилар чамаси илмий ишимни битта папкага жойлаб, олийгоҳга йўл олдим. Ишга бориб, уларни компьютерга ўтказмоқчи эдим. Урикзор бозори олдидаги бекат (уйимизга яқин бекат)да автобус кутаётган эдим. Узокдан бир энгил машина кўринди. У текис йўлда "илон изи" ҳайдаш қилиб келаётгани учун ўзимни бироз четга олдим. Лекин ҳайдовчи атай қилгандай, машинасини устимга ҳайдаб келиб, мени бир томонга учуриб юборди. Мен нима бўлганини англолмай қолдим. Англаганим - бекатга келиб қолган

дан йироқлашган, ҳушсизлигимдан фойдаланиб, биринчи учраган кимсасиз, хилват жойга улқотириб кетган. Бу ҳам етмагандек, тила зирак ва узукларимни ҳам ечиб олишга улгурган. Энг ачинарлиси, сумкамда диссертациям солинган папка (!) ва эллик минг сўм пул бор эди. Уларни ҳам олишни унутмаган... У менинг ҳаётим туғанига шубҳа қилмаган... Одам ҳам шунчалар ваҳший бўладими?! Ахир уни ҳам она тукқандир, унинг ҳам опаси, синглиси, кизи бордир?! Нахот Худодан кўркмаси!

- Қонун ҳимоячилари унинг бу қил-

“Дилдаги муз эрирми-кан?”-51-сон, 2007 йил.

ЭСЛАТМА: Турмуш ўртоғим билан севишиб турмуш қураш. Келинликнинг барча юмушларини жойига қўйиб бажарсам-да, қайнонамга сира ёқмадим. У ҳар бир ишдан камчилик топиб, камситаради. Эрим эса аралашмасди. Ўғлим туғилганда: «Энди ҳаммаси ўтиб кетар», - деб ўйлагандим. Афсуски... Нима қилай, эрим билан ажрашсаммикан?

Муаллиф Нозира

ноталарининг ҳурмати-ни жойига қўйверса, бундай келин барибир галаба қилади.

Назираҳон ҳам ҳаде-ганда уйига аразлаб кетавермай, шундай йўл тутганида оиласи бузилмасиди? Қайнона-сининг бир оғиз гапи учун юраги илк бор дарз кетганидан зорланади. Бундай майда гапларни кавлаштираман десанг, қайси оилада

ча, Назираҳон ҳам то хануз эридан кўнгил узмаган, ҳали ҳам у кишида кўнгли борга ўхшаб турибди. Шунча йил бошқасига тегиб кетмаганидан, илинж билан яшагани сезилиб турибди. Кўнгилдаги музга кел-сак, Назираҳонга маслаҳатим, Назираҳон эрингиз билан бирга яшаган пайтларингизни бир бошдан қайта сарҳисоб қилинг. Шунда эрингизни ҳам, қайнона-нингизни ҳам ва йўл қўйган ха-толларингизни тушунасиз. Тўғри,

ШИРИН ТИЛ МУЗНИ ЭРИТАДИ

Назираҳоннинг мухбир билан суҳбатини ўқиб, кўнгилларнинг дарз кетишига нима сабаб бўлган экан, деб узок мулоҳаза қилдим.

Дарҳақиқат, янги оилада ўз ўрнини топиб, келин эмас киз бўлиб кетиш ҳамманинг ҳам қўлидан келавермайди. Шу жумладан, Назираҳон ҳам борган жойида тиниб-тинчиб кетолмаган. Тўғри-роғи, қайнонасининг кўнгли-ни ололмаган. Олий маълумотли ўқитувчи экан. Ҳар қандай жохил қайнонани ҳам ширин муомалани, ёқимли табассуми билан енгиб ола-сини сақлаб қолиши мумкин эди. Назираҳон қайнонасини кулиб енгил ўрнига, қайтага масалани чигаллаштирган. Суҳбатда, институтда ўқиб оқ-қорани таниганим учунми, қайнонамга бош эга олмадим, деб ўзи ҳам тан олиб айт-япти. Менимча, Назираҳон-нинг энг катта хатоси ҳам мана шунда, яъни қайнона-сига бош эга олмаганида. Ўқимишли одам қайтага оғир-босиқ, масаланинг пас-ту баландини, оғиру енгил-ни тушунадиган, эскича айт-ганда сабри бўлиши керак эмасиди? Ҳаётда бундай ўз ҳукмини ўтказмоқчи бўлган қайноналар анча-мунча учраб туради. Сизнингча, машҳур олима, раҳбар аёлларга осон бўлиб, деярли қайнона-кай-ноталарини хизматини қилишган. Керак бўлса, қай-ноналарига бош эгилган. Бусиз турмуш - турмуш бўлармиди? Айниқса, биз-нинг шарқона турмуш тарзи-мида, бу тобелик белгиси ҳисобланмади. Оқила кел-линлар кўпроқ шу йўлни ту-тади. Ахир яхши гап, ширин муомала ҳар қандай муз юракни ҳам эритади. Фақат озгина бардош, сабр-тоқат керак бўлади. Сизнинг ши-рин муомаланингизга эътибор бермай, бир-икки марта кўпол-кўрс гапирар, ўз ҳу-қуқини ўтказмоқчи бўлиб, бўлмағур, айтилаётган, гаши-нигизга тегадиган майда-чўда гаплар қўзир. Лекин оғир-босиқлик билан қайнона-кай-

ҳамма нарсаси ўз йўлида, рисола-дагидай бўлар экан. Бекорга “тур мушт” деб қўйилмаган. Тур-мушнинг ширини ҳам, аччиғи-га ҳам чидаб яшаш керак. Сун-сиз тил, кўпинча ўйлаб-ўйламай гапириб қўямиз. Ҳамма нарсани ҳам юракка оғир олавермаслик керак. Оилани сақлаб қолиш учун ўткинчи майда-чўда гап-сўзларга кўп ҳам эътибор бера-вермаслик керак.

Раҳматлик қайнотамнинг бир га-пини кўп эслайман. У киши доим: “Одам ҳаётда ўзини сал жиннига солиброк яшаса, кўп ҳам қийнал-майди”, - дер эдилар. Улар ти-риклигида шунчаки ҳазиллаша-яптилар, деб ўйлардим. Аммо чу-қурроқ мулоҳаза қилиб кўрилса, бу гапнинг тағида каттагина маъ-но ётганини англаса бўлади. Ахир қисқа ҳаётимизни бекорчи, арзимаган “деди-деди”ларга хайф қилишимиз яхшими?!

Назираҳон ўқимишлиман, деб қайнонасига ўчакишмасдан, му-росса қилганида олам гулистон эди. Энди эса ўн йил бевалик тамгаси билан яшапти экан. Собиқ эри эса бир неча бор ўй-ланиб ажралишга ҳам улғуриб-ди. Шўрлик нима қилсин. Пешо-наси келишмаганидан кейин қайтиб-қайтиб ўйланади-да. Ле-кин эскиларнинг: “Кўз очиб кўрганингдан қўямасин”, деган бир гапи бор. Назираҳоннинг эри ҳам бошқа хотинларини “кўз очиб кўрганига” ўхшатол-маётган бўлса не ажаб. Билишим-

мен уларни ҳам бегуноҳ фариш-талар, демоқчи эмасман. Ахир, қарс икки қўлдан чиқади. На-зираҳон, ҳар қалай ўқиган, ту-шунган аёл экансиз, бургага ач-чиқ қилиб кўрпа куйдиргандан кўра, керак бўлса эрингиздан ҳам қайнонагиздан ҳам уэр сўранг, ёшлиқ қилиб, бўлар-бўлмасга аразлаб кетганингиз-ни очик тан олинг. Қайнона-гиз ҳам шунда ўз хатоларини тушунади, улар ҳам сиздан бал-ки уэр сўрар. Ўртада фарзанд-лар бор экан, эрингизнинг та-клифига қўниб, қайтадан никоҳ ўқитиб, бирга яна турмуш қуриб, бирга яшаганингизлар маъқул. Ҳозир бирга яшаётган хотиндан ҳам бир қизи бор экан, ахир унга нисбатан ҳам адолатсизлик қиллолмасиз-ку. Бу масалани қандай ҳал қилишни эрингиз-нинг ўз ихтиёрига қўйиб беринг. Эгласа ҳар икки оилани бирдай қўриб яшаверсин. Ахир иккиси ҳам ўз оиласи. Бундан ташқари у сизнинг устингизга ўйланиб ол-маган, сиз аразлаб кетиб қол-ганингиздан кейин яъни боши очиклигидан ўйланган. Бу вазият-ни тўғри тушуниб, мурса йўли-ни тутсангиз адашмайсиз.

Баъзи бир гапларим оғирроқ ботган бўлса уэр сўрайман. Мен бу мулоҳазаларимни бошқалар-га ҳам нафи тегсин деган ният-да ёзаяпман.

Равшан ИСОҚОВ,
Тошкент шахри,
Бектемир тумани.

“Мен адашдим, сиз адашманг” - 35-сон, 2007 йил.

Синглим Камола! Агар сиз йигит-лар билан гаплашишдан кўра, кўпроқ ўқиш ҳақида ўйлаганингизда, эҳтимол бошингизга бун-дай мушкул савдолар тушмаган бўларди. Аммо энди ҳаётингиз-ни орқага қайтариб бўлмайди. “Тиббиёт йўли билан ўзимни оқлаб олишим мумкин. Виждо-нимни қайси йўл билан оқлай-ман?”, дегансиз. Ҳа, синглиги-

ТУШКУНЛИККА ТУШМАНГ

нам, виждонинг ҳеч қачон ҳеч нарсаси билан оқлаб бўлмайди. Сиздан ил-тимосим, С. га бор ҳақиқатни айт-тинг. Ўзингиз айтганингиздек, пок бўлганингизда, у ҳақиқатан ҳам сиз-ни бахтли қиларди. Аммо энди-чи? Сизнинг пок эмаслигингизни, қола-верса, бир неча йигитлар билан бир-га бўлганингизни эшитгач, ҳам сиз-ни севади деб ўйлайсизми? Йўқ,

албатта ўз фикридан қайтади. Агар бордиқ сиз унга алдаб турмушга чиққанингизда ҳам вақти - соати ке-либ у сизнинг сирингиздан хабар-дор бўлиши мумкин. Шунда қай аҳволга тушасиз? Унинг юзига қан-дай қарайсиз?

Қиз бола энг аввало ибосию ҳаёси, одоб-ахлоқи билан гўзал бўлмоғи ке-ракдир. Агар ҳаётда алданиб қолма-

АКСАДО ФАРОСАТ – МИСОЛИ КЎЗГҮ

Фаросат - нима ўзи? - 46-сон, 2007 йил.

ЭСЛАТМА: Фаросатни бир сўз билан ифодалаб бериш қийин. Фаросат одамлар орасидаги му-омала-муносабатимиз, юриш-туришимиз, уй-рўзғордаги иш-тутушимиз. Хуллас, бизнинг қанадай одамлигимизни белгил-ловчи тушунчадир.

Муаллиф: Муҳаббат Туробова.

“Авалло фаросат, нафосат каби қадриятларимизни тиклашимиз керак. Фаросат сабоқлари ҳаётимизга сингдирилмагунча жамия-тимиз соғлом бўлолмай-ди, - деди битта дугонамиз. Ушбу мақола хусусида фикр-ларканмиз - аёллар, бо-лалар кадрсизланаверади. Йигитлар бувисидек оқсоч аёл ёнида туриб бепарда сўзларни гапиришдан тийилмайди. Ахир фароса-тимиз хаста бўлса, одоб, маданият, сихатимиз қайси манбаъдан озиклансин?”

Хўш, фаросат нима ўзи?

Авалло Яратувчини таниш, жа-мият олдидаги масъулият, яхши-ликка ташналик, гуноҳдан қўрқиш, шарму ҳаё, меҳр-оқибат...

Бир куни мактабда ота-оналар йигилиши сабаб бўлиб, юқори синф қизлари билан суҳбатла-шиб қолдим. Улар ўқитувчи-ларини ёмонлай бошлашди. Ай-ниқса, физкультура ўқитувчиси қизларни мазаҳ қилар экан. “Ка-сал бўлди”, дейишса, қани маълумотноманг, нега ҳар ойда касал бўлаверсан деб югуриниш, сакраш каби машқларни бажари-шга мажбурлар экан.

Бундай калтафаҳм ўқитувчи қан-дай қилиб мураббий бўла олсин? Қани одоб, қани фаросат?..

60-70 йиллари Тўртқўлнинг Шўраҳон қишлоғида Пушкин но-мидаги ўрта мактабда ҳарбий таъ-лим ва физкультурадан дарс бер-ган ўқитувчимиз, раҳматлик Фат-хи домла Ҳакимовни эсга олам. Спорт майдонига чиқишдан олдин йўқлама қилиб, қизларга ким дарсга қатнашолмаса, қолсин, дердилар. У кишининг рафиқалари Фарида опа бичиш-тиқишдан устозимиз бўлиб, қиз боланинг бахти игнанинг тилини билиши-да, дердилар. Синфимиздаги қиз-ларнинг ҳар бири ўз қийимини ўзи тикиб, қиярди.

Мактаб ер участкасида ишла-ганимизда Фатхи ака “ўғиллар” сўзига ургу бериб, уларнинг қиз-лардан қучилигини, қучилик эса меҳр-шафқат эканлигини таъкидлардилар. Биргаликда ўтоқ қилиб, пахта териб, беда ўриб, гишт қуяр эдик, лекин биз қизлар ҳеч қачон юк кўтармас-дик. Юқни ўғил болалар ташир-ди. Бугун ишонч билан айта ола-манки, синфдошларимиз ҳаётда ўз эраклик ўринларини билиб ўсдилар. Қизлар олдида доим мард бўлишга уриндилар, улар-нинг сўқинишганини бирор ма-ротаба бўлса ҳам эшитмаганмиз.

Ҳозирги ота-оналар йигилиш-ларини кузатиб кўринг, бўй ет-ган ўғил-қизларимизнинг хулқ-ларини муҳокама қилавери-б, бошимиз ҳам бўлади.

Ўқувчилар ўқитувчидан ҳайқ-майди. Болаларимиз уйда ота-

онадан, мактабда ўқитувчи-дан, қолаверса, кўча-кўйда бир-бирдан, жамоадан ўрга-нади фаросатни. Қизлар ўқитувчининг оилавий ахло-лини, боласи касаллигини, қайнонасининг баджаҳллиги-ни, палончи эркак ўқитувчи-нинг хотини шоколадни се-важиган гапирдилар...

Мана сизга тарих дарсидан домла билан ўқувчининг му-лоқотидан мисол:

-Домла, декабристлар ким бўлган?

-Декабристлар амманнинг бузоғи бўлганлар, қунора чой-хонада ош қилиб еганлар...

Ана холос, шундан кейин бу ўқитувчи «декабристларнинг тоғаси», деган номга мушар-раф бўлди-қўйди.

Мактабда эстетика, одобно-ма дарслари ўтилади. Аммо болаларимизнинг оғзидан чи-қадиган сўзларни қорғозга ту-ширишга хижолат тортади киши. Аждодларимиз улуғла-ган ўзаро ҳурмат, андиша, ҳаё, ибо каби инсон зийнат-лари қайёқга қўйиб бўлмоқда, болаларимиз кимларга ўхшаб ўсишмоқда?

Ҳар ким ўз ўрнини билиши фаросатимизнинг ўлчовлари-дан биридир. Кўпгина тўю маъракаларда айрим ёшлар тақлиф қилинмаганлари ҳолда дарров юқорига қикиб олишади. Гуё тўрда ўтирса, обрўси ошиб қоладигандай. Афсуски, аксинча ҳол рўй беришини билмайди. Улуғ туркман шоири Махтумқули ажаб айтишлар:

Биров билан ошно бўлай десангиз,

Маъракада ўтириб...

Бизнингча, аждодларимиз-нинг буюкликлари билан фахр-ланар эканмиз, ҳа деб улар-нинг панасига беркинавермас-дан ўша зотларга муносиб бўлиш учун нималар қилиш-миз кераклиги ҳақида кўпроқ ўйласак ва ишласак яхшироқ бўларди. Мустақиллигимиз истиқболи ҳам шуни тақозо қилади... Сиз нима дейсиз?

Раъно РАҲМОНБЕРДИ қизи

ганингизда, сизни бир умр севиб ардоқлаб, бахтли қилмоқчи бўлган шахзоданингизни учратиб, энг гўзал ва энг бахтли оила бекаси бўлиб, шириндан-шакар фарзандларни тарбиялаган бўлардингиз. Қилган ишингиздан минг бора пушаймон-сиз. Сўнги пушаймон ўзингизга душ-ман, деб бежиз айтишмаган ота-бо-боларимиз. Тушқунликка тушманг. Олийгоҳни тугатиб, ўз тенгингиз-ни топиб, бахтли бўлинг.

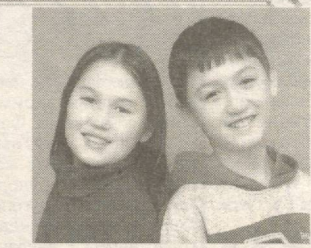
Сафия НАЗАРОВА

ТАБРИКЛАЙМИЗ

ГУЛ — КҮНГИЛ ЭЛЧИСИ

Хурматли ЭШМУРИН ака!
Таваллуа кунингиз билан муборакбод этамиз. Сизга узоқ умр, суҳбат-саломатлик, ишларингизда омад тилаймиз. Фарзаналарингиз. Қамаш шайхри.

Хурматли ҚОБИЛЖОН!
Таваллуа айёмингиз муборак бўлсин. Сизга узоқ умр, суҳбат-саломатлик, ишларингизда омад тилайман. Дўстингиз Эргаш.

ХАСАН ва ЗУҲРА!
Таваллуа айёмингиз билан муборакбод этамиз. Сизларга узоқ умр, бахт-саодат, ўқиларингизда омад тилаймиз. Бахтимизга доим бор бўлинглар. Оила аъзоларингиз

Хурматли ЭШМУРИН ака!
Сизни 50 ёшингиз билан табриклаймиз. Бахтимизга ҳар доим соф-саломат бўлинг. Ишларингизда улкан зафарлар тилаймиз. Ҳамкасбларингиз.

Хурматли Собиржон ХУЖАЕВ!
Таваллуа айёмингиз билан табриклайман ва сизга узоқ умр, суҳбат-саломатлик, ишларингизда муваффақият тилайман. Умр йўлдошингиз Жумагул Юсупова.

Кўзимиз ГУЛҲАЁ!
Таваллуа айёмингиз кутлауғ бўлсин. Сenga узоқ умр, бахт-саодат тилаймиз. Бахтимизга доим бор бўл. Отанг Алишер, онанг Сайёра.

Азизам НОЗИМАХОН!
Илк баҳорда туғилган кунинг билан кутлабман. Ҳаётингиз кувончли кунларга бой бўлиб, орзуларингиз амалга ошсин. Жуфти ҳаёлингиз Анвар

ЯХШИ ФАРЗАНД — ЖОН ОЗИҒИ

Келажагимиз кўржи, умримиз давомчиси бўлган фарзандларимиз биздан ҳам тинч, ҳеч нарсадан камчилиги йўқ, соғлом, баркамол авлод бўлиб етишсин, деб нимани исташса шуни муҳайё қиламиз. Аммо фарзандимиз биз орзу қиладиган инсон бўлиб етишяптими? Шу саволни ҳар бир ота-она ўзига бериб кўрганими?

Бола улғайиши билан унинг дунёқараши ҳам ўзгара боради. Шу дунёқарабини, характерини инсонларга ўздан катталарга, тенгдошларига бўлган муомаласини назорат қилиб бориш биз ота-оналарнинг бурчимиздир.

Яқинда шундай бир воқеанинг гувоҳи бўлдим. Ёши 15 лардаги бир қиз дорихонага келиб, телефон трубкасида бир ўртоғи билан суҳбат қилаптики, ўртоғига қилган муомаласидан ёнимдаги кекса ёшли киши ва сотувчи уччаламиз уялиб кетаямиз. Агар ҳозир биз ўша қизга насиҳат қилсак, бизга ҳам шу қўпол муомаласини қилиши аниқ эди. Мана шу пайт менинг кўнглимдан ота-онасининг бурчи ўтди.

Нега энди ўқитувчи одоб-ахлоқдан тарбия берган пайт биз ота-оналар ўқитувчи фикрини нотўғри ҳисоблай-

миз? Нега ўзимиз тўғри тарбия бермаймиз? Келажақда бундай фарзандлардан қандай орзу-истак кутамиз? Бизнинг келажагимиз давомчиси, биз каби ота-она бўлишини, у ҳам катта бўлиб, фарзанд ўстиришини олдиндан фикрлашимиз керак-ку, ахир!

Хурматли ота-оналар! Аввалам бор, фарзандимизни ақлли, доно бўлиб етишиши учун биз бурчлидиримиз! Мана шу жойда баъзи кексаларимиз замон ўзгартириб кетди, деб фикр юритадилар. Аслида замонимиз равнақи юксалаётти, лекин инсонийлигимиз, одамлар ўртасидаги муомаламиз ўзимизга боғлиқ-ку! Нега энди биз ўзимизни, ўзлгимизни унутимиз керак? Бу борада барча фарзандлар ҳам шундай демоқчи эмасман. Баъзи болалар борки, уларнинг муомаласига ўзини тутта билишга қараб, ҳавасим келади. Қани энди, ҳаммаси ҳам шулардай бўлишса, дунёда ёмон, одо-сиз бола бўлмас эди...

Айтадиларки:
**“Яхши фарзанд жон озиғи,
Ёмон фарзанд жон қозиғи”.**

**Махбуба САЛОМОВА,
Навоий вилояти,
Навбахор тумани, “Истиклол” ж/х.**

Бу воқеани корхонага яқинда раҳбар бўлган Аҳмадали акадан эшитдим.

Омад келганда этагидан тутиб қолмоқ керак, йўкса у тутқич бермайди. Тухмат туфайли бошлиғимиз Хайдар ака “у ёқда” ўтирган кезлар эди.

Терговга чақирди. Чақирқ қоғозини олган заҳотим вужудим музлаб кетди. Хайдар акани таниганимга йигирма йилдан ошган бўлса фақат яхши хислатларини сездим. Бировга ёмонлиги йўқ. Энди у киши бошлиқ, мен ёрдамчи бўлиб ишлаётгандик. Бу фалокат қайдан ёпишди, ҳайронман...

Юзлаштиришди. Хайдар акани таний олмадим. Униққан. Қовоқлари салқиб, рангида ранг қолмаган. Бу жойларни душманамга кўрсатмасин.

Хаёлимга келган фикрдан чўчиб кетдим. “Нахотки, мениям тортса-я?! Эй, Худо, ўзинг асра!” — дейман ичимда.

Кўз-кўзга тушди-ю, борлигимга чумоли

ўрмалади. Кимдир берган ёлгон гувоҳлик тасдиқланмади. Хайдар акага чин дилдан ишонардим, ўртада шайтон бор. Жон ширин. Балким у номардлик қилмасмикан? Бор меҳрим нафратта айланиб, ўша кеча ухлай олмадим.

Тонгга яқин кўзим илиниб, туш кўрибман.

Корхонамизда қандайдир катта йиғин бўлаётганмиш. Бошқармалардан, вазириликдан келган одамлар хонага сиймай қолган. Бир маҳал Хайдар ака бир кучоқ гул тутқазиб, мени табриклади. Шундай бағрига босдики, суякларим сирқираб кетди.

Орадан уч кун ўтиб, раҳбарликка тайинлашди. Хайдар ака ҳақида озгина нотўғри хаёлларга борганим учун Оллоҳ унинг кўнглини аён этган экан.

Энди билсам, бу гуллар — кўнгли элчиси экан...

Ҳикмат МАҲСУМОВ

Ҳуқуқшунос Гулнара ҲАМРОЕВА

ТУНГИ СМЕНАДАГИ ИШ

Уч ёшга тўлмаган фарзанди бор аёллар тунги сменада ишлашлари мумкинми?

Саломат БЕКЖОНОВА, Хоразм вилояти.

Ўзбекистон Республикаси “Меҳнат Кодекси”нинг 228-моддасига мурожаат этиб, бу саволга тўлиқ жавоб олиш мумкин. Бу моддада ҳомиладор аёлларни ва 14 ёшга тўлмаган боласи (16 ёшга тўлмаган ногирон боласи) бор аёлларни уларнинг розилигисиз тунги ишларга, иш вақтидан ташқари ишларга, дам олиш кунларидеги ишларга жалб қилишга ва хизмат сафарига юборишга йўл қўйилмаслиги таъкидланган. Шунингдек, тунги ишлар она ва боланинг соғлиғи учун хавф туғдирмаслигини тасдиқловчи тиббий ҳулоса бўлмаса, ҳомиладор ва уч ёшга тўлмаган боласи бор аёлларни (агар ўзлари розилик билдирсалар ҳам) бундай ишларга жалб этиш мумкин эмас.

✓ Ҳуқуқшунос маслаҳати

ХАРАЖАТЛАР НИМА БҮЛАДИ?

Қизим кўп яшамай турмушдан ажрашди. Қудалардан тўй харажатларини ундириб олишим мумкинми? Акбар НОҒМУРОДОВ, Чирчиқ шаҳри.

Ўзбекистон Республикаси “Оила кодекси”нинг 44-моддасида никоҳдан ажратиш вақтида суд томонидан ҳал этиладиган масалалар кўрсатиб ўтилган. Жумладан, никоҳдан ажратилгандан кейин суд:

- вояга етмаган болалар ота-онасининг қайси бири билан яшашини;

- вояга етмаган болалар учун ота-онанинг қайси биридан ва қанча миқдорда алимент ундирилишини;

- эр ва хотиннинг биргаликдаги мулк бўлган мол-мулкни бўлиши;

- эр (хотин)дан таъминот олишга ҳақли бўлган хотин (эр)нинг талабига қўра ана шу таъминот миқдорини белгилаши шарт.

Никоҳдан ажратиш тўрисидаги иш кўриб чиқилаётганда тўйни ўтказишга кетган сарф-харажатларни ундириш ҳақидаги талаблар қаноатлантирилмайди. Шу боис сиз қудаларингиздан тўй харажатларини тўлашни талаб қилолмайсиз.

ДАРМОН ёзиб олди.

ОДАМБАЕВ КАМОЛАДДИН МАТСАЛАЕВИЧга ТАТУдан 2004 йилда берилган 04Т038-рақамли рейтинг дафтарчаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР** қилинади.

АБДУРАҲМОН ҳусусий шифохонасида

ТОМОҚ, КУЛОҚ, БУРУН СОҲАСИ БҮЙИЧА ҚҮЙДАГИ КАСАЛЛИКЛАР:

1. Гайморит, фронтит, этмоидит, стеноидитни пункциясиз даволаш усуллари.
2. Аллергик вазомотор ринитлар.
3. Йирингли ва йирингсиз отитлар. Эшитишнинг пасайиши ва қулоқдаги шовқин.
4. Болаларда тез-тез учрайдиган ларингит, овознинг бузилиши ва томоқдаги “тиқилиш ҳисси”, сабаби аниқланмаган йўтал.
5. Лор аъзолари яллиғланиши касалликларини лазер билан даволаш.
6. Танглайдаги бодомсимон без олиб ташланганидан сўнгги фарингитлар.
7. Шалпангүлоқликни, буруннинг ташқи кўриниши ва бурун деворини жарроҳлик йўли билан даволаш самарали усуллар билан бажарилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Чилонзор мавзеси, 17, 32-ўй. Телефон: 276-85-86, 116-88-02. Мўлжал: “Чилонзор” метроси бекатидан “Собир Раҳимов” метроси томонига 500 метрча юрилиб, ўнгга бурилади.

КҮЙ (21.03 — 20.04). - Янги куч, янги гайрат билан ишга шўнғийсиз. Қандай ишга қўл урманг албатта муваффақият қозонасиз.

СИГР (21.04 — 21.05). - Ташқи кийфанингизга ҳам эътибор беринг. Имконингиз бўлса, ўзингизга янги либослар харид қилинг.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Вақтингизнинг асосий қисмини оилангиз даврасида ўтказинг. Асабий-лашмаслиқа ҳаракат қилинг.

ҚИСКИЧБАҚА (22.06 — 22.07). - Ҳамма нарсани бирдиганга эришишга уринманг. Аксинча, сабру тоқат билан иш туташга одатланинг.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Билим ва иқтидорингизни намойиш этиш учун қулай имконият туғилади. Шанба сиз учун омадли кун.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Кучингизни зарур ишларга сарфланг. Шунингдек, қарз беришдан ва қарз олишдан сақланинг.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Муаммоларингизни вазминлик билан енгишга ҳаракат қилинг. Омад сари интилинг.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Ушбу ҳафтада севглингиз билан учрашув кутмоқда. Лекин ҳиссиётларга берилмаганингиз маъқул.

БАШОРАТИ

ЎҚОТАР (23.11 — 21.12). - Ишда шошма-шошарлик қилманг. Яхшиси оила аъзоларингиз билан табиат бағрида дам олиб, сўнг ишга киришинг.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12 — 20.01). - Ҳаётингиз тажрибангиз ва яқинларингиз маслаҳатига таяниб иш тутсангиз, хато қилмайсиз.

ҚОВҒА (21.01 — 18.02). - Уй-рўзгор юмушларига вақт ажратинг. Оила аъзоларингиз билан бирга ҳордиқ чиқаринг.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Кўпдан бўён уйлаб юрган режаларингизни амалга ошириш пайти келди. Ёнг шимариб ишга киришинг.

Синалган ҳақиқатлар

ни диққат билан кузатган. Пифагор айнан шу асосда ўзига аниқ фанларга қобиляти шогирдлар танлаган.

Юз шакллари. Инсон юз тузилишининг беш хил шакли фарқланади: чўзинчоқ, учбурчак, трапеция кўринишидаги, түртбурчак, юмалоқ.

→ **Чўзинчоқ юз шакли.** Пешонанинг кенлиги энгакнинг кенлиги билан деярли бир хил бўлади. Уни киборларга хос тип, дейиш мумкин. Бундай юз шакли ўз соҳибининг интеллектуал қобилятининг юқорилигидан, етти ўлчаб бир

Девонақишлоқлик Академист дахлизда этигининг йиртигини тикиб ўтирганди. Кишлоқнинг нариги учда турадиган ошнаси Жулдосали судралиб кириб келиб, салом-аликдан сўнг унинг ёнидаги эски кўрпачага ёнбошлади. Ошнасини ўйчан кўрган Академист уни гапга солмоқчи бўлиб, деди:

- Қизиқ ҳикоя айтиб берайми?
- Кани, айт-чи.
- Малайзияда фил овловчилар филларни тўдалаб, ўзлари ол-

ларни эслатгандек бўлади кишига гўё.

- Нимаси ажабланарли, ҳеч қандай ажабланидиган жойи йўқ. Мана, ўғлинг олиб берган келининг билан олти ой ҳам муроо қилмасдан, паттасини кўлига тутқазди-ю, ўзи Кореяга кетворди, ёшлик қилди, албатта. Ўзинг-чи, ўзинг қирқ йилдан бери ингичка арқонсиз ҳам худди бурингидан ип ўтказилгандек хотинингнинг измидан чиқолмасдан, итоаткорона ҳолатда яшаб

ларингдан бирини дўконга яримтага жўнатсин. Шундай қилсин-чи, кейин айтаман, қандай хотинлигини. Агар Малайзиядан олиб келган ичимликларингдан бўлса, шулардан келтирсанг ҳам бўлаверади.

- Ким айтди мени Малайзияга бориб келди деб?!

- Ўзинг айтаяпсан-ку. Бормаган бўлсанг, филларини қаердан кўрдиги?

- Мазах қила. Мен эшитганимни гапирдим.

ЗАНЖИР УЗИШ

диндан қазиб тайёрлаб қўйишган чоҳ устидан ҳайдаб келишаркан. Филларнинг болаларидан ана шу чоҳга тушиб кетганини бошқа бир киши келиб чиқариб оларкан-да, кейин уни кўлга ўргатаркан.

- Нега энди бошқа киши?

- Чунки филлар бир кўрган кишини таниб, эслаб қоларкан. Агар чоҳга ҳайдаб келганларнинг ўзлари чиқариб олишса, уларга дўстлик қилмаскан, садоқат билан ҳалол хизмат ҳам қилмаскан, аксинча, ўч олиш пайида бўлиб юраркан. Кўрмаган, ҳалиги чоҳдан чиқариб олган бошқа кишини эса ўзининг ҳалоскори деб билиб, унга бир умр содиқ бўлиб, садоқат билан хизмат қиларкан.

- Шу гапми?

- Йўқ, ҳали яна давом бори.

- Давоминиям айт-чи.

- Улар катта филларни ингичка арқон ипга, ёш филларни эса йўғон занжирга боғлаб қўйишаркан.

- Бунинг сабаби нима экан?

- Ҳали кўлга яхши ўрганмаган ёш филлар тайсаллаб, арқон ипларни узиб, қочиб кетишга уринишаркан. Итоаткор бўлиб қолган катта ёшли филлар эса қочишга уриниб, арқон узишга ҳам ҳаракат қилишмаскан, бевозталаниб ҳаракатланишмаскан ҳам, боғланган жойида бош эгиб жимгина тураверишаркан. Ажабланарли ҳол-а. Уларнинг ҳолатлари, ҳаракатлари айрим одам-

Кишлоқ хангомалари

келаяпсан. Ўзинг оёқ, қўлинг бўш, ингичка арқон нарида турсин, галтак ипга боғланмаган бўлсанг ҳам ҳеч қайқа қочиб кетолмайсан-у, яна филларнинг ҳолидан ажабланасан-а?

- Нега энди мен хотинимдан қочиб кетишим керак экан? Нима, хотинимни шу даражада бўлмағур, ёмон деб ўйлайсанми?!

- Бўладиган, яхши бўлса, қани дастурхон, қани бир чойнак чой?.. Ёнингга келиб ўтирганимга етти соат бўлди-ю, бир чойнак чой билан иккита нон ўраб киритолмади-ку. Бориб айт, дастурхон билан чой берсин-да, кейин бирон овқат қилиб, бола-

динг десам, гап бу ёқда экан-да-а? Демак, мениям арқон узишга ўндаётган экансан-да.

- Бўлди, кўп вайсама, қари фил!

- Сен ҳам энди ёш фил бўламан, деб бехуда чиранма, чоҳга тушасан. Йўғон занжирдан бўйининг қийилиб ўлмагин тагин. Йўғон занжирдан ингичка арқон ип афзал. Йўғон занжирни энди бўйининг кўтаролмайди. Узоқ кетмай шу ерининг ўзидан тезроқ уйингга қайтганинг маъқул.

Нормамат ТОҒА,
Қашқадарь вилояти,
Косон шахри.

ЧАҚМОҚ, ЧАВАНДОЗ ТУҲФАСИ

Хитойда Дон Бинхуа исмли сабзавотлар билан савдо қилувчи 44 ёшли инсон яшайди. У вужудидagi энергия билан муз-ни бир фурсатда эритиб, сувни шарақлатиб қайната олади.

У сабзавот дўкони очиб, савдо билан шуғулланганга қадар хитойлик археологлар билан ўн саккиз йил давомида бирга ишлаб, кўпгина тарихий жойларда қазихмаларни амалга оширишда қатнашиб, ўз вазифасини ихлос билан бажариб келганди. Кўп ўтмай у археологлар билан ишлашни бас қилиб, буюк Хитой деворининг тарихи билан қизиқиш қолди. Бу деворни таъмирлаш ишларидан қатнашиб унун ихарага уй олиб, деворга яқинроқ жойга кўчиб борди.

Бу ерлар Хитойнинг чўларига яқинроқ жой эди. Бинхуа чўлда рўй берадиган мўъжизалар ҳақида кўп эшитганди, одамлар оғзида сақланиб қолган гапларга қараганда, буюк Хитой деворини қураётган усталардан уч киши битта кишлоқдан экан. Улар уйларига

Дунёнинг ажабтовур мўъжизалари

бориб келиш учун жавоб сўрашибди. Бироқ улар чўлни кесиб ўтишгаётганда адашиб қолшибди. Ҳамқишлоқларининг бири чўлнинг қок ўртасига келишганда, ташналикка чиқолмай, оламдан ўтибди. Унинг икки ҳамқишлоғи эса устани ўша жойга дафн қилишиб, яна йўлга тушибди. Аммо сал нарига борган, устанинг фарзандлари, "отамизни қабри қаерда?" деб сўрашса уларга нима деб жавоб берамиз, кейин бу қабри қандай топамиз дейишиб, ўйлаб қилишибди. Сўнг чўлда ўстан гйехлардан йиғишиб, қабрининг олдида олов ёқишибди ва бу оловни абадий, ўчмай ёниб туришини яратгандан илтижо қилиб сўрашибди. Ўша олов ҳали ҳам ўчмас экан. Бинхуа ўша устанинг қабрини топиб, унинг мўъжизаси, сирини англаб етишга отланибди. Бироқ у чўлдаги қабрини топа олмай қайтаётганда, осмон-

да чакмоқ чақиб, унинг йўлини ёритиб турибди. Чўлдан чиқаверишда унга саман от минган чавандоз йўликибди.

- Ҳа, бўтам, - сўрабди чавандоз, - нега чўлни кезиб юрибсан?

- Устанинг қабрини топмоқчи эдим, - жавоб қилибди у.

- Топсанг нима қилардинг?

- Унинг қалб ёлқинидан ҳарорат олмақчиман. Ўзингиз ким бўласиз?

- Мен Чакмоқ чавандозман. Устанинг қабрини топа олмайсан, бўтам. Унинг қалб ёлқини чакмоқ бўлиб осмонга кўтарилган. Мана шу чакмоқ ёлқинидан қувват ол!

Чавандоз унинг қўйнига чақнаган чакмоқни солиб қўйибди. Бинхуа ўша дақиқадан бошлаб, икки ёндирувчи қувватга эга бўлиб қолди. Ўшанда у ўттиз тўрт ёшда экан. Орадан ўн йил ўтиб кетса ҳам унинг вужудидagi чакмоқ ҳарорати сўнмай келаркан.

Комилжон НИШОНОВ
тайёрлади.

БАШОРАТНОМА

ФРЕНОЛОГИЯ

Френология(инсон бош чаноғининг шаклига қараб, унинг характери, тавсифлаш, келажagini башорат қилиб бериш) эраимиздан аввалги замонларда ҳам маълум бўлган. Бу сўз юнон тилидан тўғридан-тўғри таржима қилингандан phrenos - кўнгил, ахлоқ, характер, logos - таълимот деган маъно англатади. Демак, френология инсон характери, ахлоқий хислатлари, кўнгил қарашлари ҳақидаги фан, таълимот экан.

Френологик таҳлилда бош чаноғи шаклига алоҳида эътибор қаратилади. Шу асосда инсоннинг характери хусусиятларига тавсиф берилади. Масалан:

1. Бош чаноғи энгакда кенгайиб, чакка қисмида торайган бўлса, бундай одам ҳасисликка, моддий бойликка ўчликка, еб тўймасликка мойил бўлади.

2. Агар бош чаккадан бошлаб кенгайган бўлса, бой фантазия ва мистикага мойилликдан далолат беради.

3. Бошнинг ингичка ва узунчоқ шаклда бўлиши, ўз соҳибининг фан соҳаларида юксак қобиляти эгаси эканлигидан, қизиқувчанлигидан, турли нарсаларга боғланиб қолиши осонлигидан нишондир.

4. Бошнинг орқа қисми бўртиб чиққан бўлса, бундай киши қиринишми, хиссиётли, математикада алоҳида қобиляти эгаси ҳисобланади.

5. Бошнинг орқа томони текис бўлиши эса эгоизмдан, манманликдан дарақ беради.

6. Бошнинг олд қисми пешонага яқин жойда бўртиб чиққан бўлса, ўз соҳибининг меҳрибон ва гуноҳлардан қўрқиб, бўртиб чиққан жой ўртароқда бўлса, қучли ирода ва қатъиятидан далолатдир.

ФИЗИОГНОМИКА

Қадимги фанлардан бири бўлган физиогномика мутахассислари минг йиллар давомида инсоннинг юз тузилиши билан унинг тақдири ўртасида доғлиқлик борлигини исботлашга уриниб келганлар. Бу сўз юнончадан таржимада "табиат ҳақидаги билим" деган маънони англатади ҳамда инсон характери, табиати ва тақдири унинг юз тузилишига қараб айтиб бериш санъатини билдиради. Қадимги дунё олимлари Арасту, Пифагор ва буюк бобомиз Ибн Синолар инсон юз тузилишининг ўзига хосликларини ўрганишга жиддий эътибор қаратишган. Масалан, Ибн Сино беморларга ташхис қўйишдан олдин уларнинг юз тузилиши-

кесишидан, мулоҳазакор эканидан, босиқлигидан, баъзан ташкилотчилик қобилятидан дарақ беради.

→ **Учбурчак юз шакли.** Баланд ва кенг пешона, унча катта бўлмаган, аммо суяқдор бурун, ичига ботиб кетган кўзлар, кичкина ҳамда салгина олдинга туртиб чиққан энгак. Бундай юз шакли соҳибига жуда кўп қобилятилар эгасидир. Шу билан бирга у қув, айёр, манман, кибри, хоинликка мойил, одамлар билан кўп ҳам чиқишиб кетавермайдиган бўлади. Айтишларича, жоусулар ва сотқинларнинг аксарияти айнан учбурчак юзли бўлишаркан.

→ **Трапеция кўринишидаги юз шакли.** Кенг пешона ва бироз чўзинчоқ (аммо учкур эмас) энгак. Ўз эгасининг артистликка мойиллигидан, хиссиётли, ўқимишли, эътиборли эканидан далолат беради.

→ **Түртбурчак юз шакли.**

Бундай юз қаттиққўл, мард, аксарият ҳолларда эса шафқатсиз кишиларда учрайди. Улар камгап, кўпол, интилувчан, мулоқотда - тўғри сўз бўлишади. Характерига хос алоҳида белгилар - муваффақиятга эришиш йўлида толмай ҳаракат қилиш ва қатъият. Гарчи улар жон-жаҳдлари билан етакчиликка интилишса-да, аслида яхшигина ижроқидирлар.

→ **Юмалоқ юз шакли.** Очиқ кўнгиллиликни, тинчликсеварликни, юмшоқ табиатлиқни ифодалайди. Юмалоқ юзли кишилар гурман(яхши давралар ва яхши овқатларни ёқтирадиган) бўлишади. Улар яхши шарт-шароитларни ёқтирадилар, аммо шон-шўхратга интилишмайди. Шу билан бирга ўз баҳосини яхши билиш ҳам уларга ёт эмас.

Бошнинг ҳолати ҳам ўз соҳибига ҳақида кўп нарсас айтиб бериши мумкин.

→ Агар одам бошини баландроқ кўтариб юрса, бу унинг ўзига ишончидан, очиклигидан, атрофидагиларга эътиборли эканидан далолат беради.

→ Жуда баланд кўтарилган бош эгаси ўзига баҳоси баланд, кибри бўлади.

→ Бошини орқага ташлаб юрадиган кишилар фаол, манман, интилувчан бўладилар.

→ Ёнбошга ташланган бош суҳбатдошга ишончдан, шу билан бирга истеҳзо, қузатувчанлик ва ўзининг асл қиёфасини яширишга уринишдан далолат беради.

→ Бошини салгина олдинга ташлаб юрадиган кишилар иродасиз бўлишади.

→ Бошини эгиб юрадиган кишилар эса қучли қобиляти ва интеллект соҳибларидирлар.

ДАРМОН тайёрлади.

ДУШАНБА 3

O'ZBEKISTON

Хурматли

телефоношанинлар!

Профилактика муносабати билан душанба, 3 март куни «O'zbekiston» телерадиоканали ўз. кўрсатувларини соат 14.55 дан бошлайди. 14.55 Кўрсатувлар дастури.

15.00 «Тахлилнома». 15.45 ТВ анонс.
15.50 «Минг бир ривоят».
15.55 «Жалолитдин Хоразмишох». Телеспектакль.
16.25 «Бир кун».
16.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Баҳор лавҳалари».
17.00 «Ахборот». 17.10 ТВ анонс.
17.15 «Олтин мерос».
17.20 «Ўзбекистон аёли».
«Болалар сайёраси»:
17.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
18.00 «Аёл ҳақида сўз».
18.05 «Турмуш чорраҳаларида». Т/с.
18.50 «Муқаддас қадам-жолар».
19.15 «Оханглар оғушида».

19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Ўзлонлар.
19.30 «Ахборот»./рус/.
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».
20.10 «Ачиқ ёлгон». Т/с.
20.50 «Минг бир ривоят».
21.00 «Ахборот».
21.35 «Парламент вақти».
21.55 «Сўнги қиролича». Т/с.
22.55 ТВ анонс.
23.00 «Кўшигимсан, муҳаббат»./SMS/.
23.15 «Рамаяна». Т/с.
23.50-24.00 Тунги наволар.

17.00 «Даврининг боласи».
17.10 «Болалар табассуми».
17.20 «Ёшлар ва таълим».
17.35 «Меъёр - соғлиқ гарови».
17.55 «Она».
18.00 «SMS-музыка».
18.15 «Аёл қалби»./Т/с.
18.50 «ЎзЕХ хабарлари».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр».
19.30 «Алия»./Т/с.
20.20 «ЎзЕХ хабарлари».
20.30 «Кўклам наволари».
20.50 «Каминанинг оиласи».
21.10 «Жумонг»./Т/с.
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр».
22.30 «Автопатрул».
22.50 «Хаёт-мамот». Т/с.
23.35 «Юрт тинчлиги».

TOSHKENT

SPORT

17.50 Кўрсатувлар тартиби.
17.55 Мультфильм: «Спирит-Симоррон».
18.10 «Телекурьер-маркет».
18.25 «Биласизми?»
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.45 «Анонс».
18.50 «Камила»./Телесериал.
19.20 «ТВ юрист».

19.25 «Музыка SMS».
19.50 «Саломат бўлинг»./рус/.
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури./рус/.
20.15 «ТВ юрист»./рус/.
20.20 «Милларос»./Телесериал./рус/.
20.50 «Интервью»./рус/.
21.00 «Жозоба».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.45 «Уйларим».
21.50 «Телекурьер-маркет».
22.10. «Джунгли»./Познавательная программа. 1-қисм.
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури./рус/.
22.45 «Кино SMS со звездами».
22.50-00.35 Кино: «Шаг вперёд».

SPORT

7.00 «Бодрое утро».
8.00 «Талкин».
8.30 «Детективы».
9.00 «Версия».
9.30 «Малахов +».
10.30 «Татьянин день».
11.15 «Мониторинг».
11.35 Эркин Кураш. Ўзбекистон чемпионати.
12.15-13.05 Футбол. Ўзбекистон чемпионати.
«Кизилкум» - «Машъал».

18.00 «Полвонжон».
18.20 «Тет-а-тет».
18.30 «Хабарлар»./рус/.
18.50 «Муслиқ тайм».
19.10 «Ким нимага қодир?»
19.25 «Футбол шархи».
19.50 «Спортлото».
20.00 Баскетбол. Евролига. Мужчины. «Уникаха» (Испания) - ЦСКА (Россия)
20.40 «Бегийм»./Сериал.
21.30 «Хабарлар»./узб/.
21.50 «ЖДИ МЕНЯ».
22.40 ЕВРОФУТБОЛ. «АТЛЕТИКО» - «БАРСЕЛОНА».

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Сериал «Жассига ухшаши йук» 83-серия
08.30 «Седьмой день»
09.00 Ўзбек наволари
10.00 Мировые хиты
10.30 Концерт
12.30 «Премьера»./рус/.
13.00 Ўзбек наволари
13.30 «Премьера»./узб/.
14.00 Мировые хиты
14.30 Ўзбек наволари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 Мировые хиты
17.30 Ўзбек наволари
18.00 «Премьера»./рус/.
18.30 Сериал «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 84-серия
19.00 «Премьера»./узб/.
19.30 Мировые хиты
20.30 Ўзбек наволари
21.30 Сериал «Жассига ухшаши йук» 84-серия
22.00 «ЧЕТЫРЕ СВАДЬБЫ, ОДНИ ПОХОРОНЫ» х/ф
00.20 Миксер

5.00 «Доброе утро»
9.00 Новости (с субтитрами)
9.05 Телеканал «Доброе утро»./Продолжение.
9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Убойная сила»./Многосерийный фильм.
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.20 «Понять. Простить»
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Жизнь в три оборота»
16.00 «Огонь любви».
16.50 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.20 «Жди меня»
19.10 «След»
19.55 Премьера. «Принцесса цирка».
21.00 Время
21.30 Премьера. «И все-таки я люблю...»./Многосерийный фильм.
22.30 «Основной инстинкт»
23.30 Владимир Познер и Иван Ургант в проекте «Однажды в России»
0.20 Ночные новости
0.40 «Призраки в моих генах»
1.30 Жаклин Биссет в фильме «Танцы при полной луне»
3.00 Время
3.30 Ирина Розанова, Игорь Скляр в фильме «Дети понеделника»

5.00 «Доброе утро, Россия!».
8.55 ПРЕМЬЕРА. «Время Минфина. 205 лет на службе Отечеству».
9.20 Борис Щербаков в фильме «Валентин и Валентина». 1989г.
11.00 ВЕСТИ.
11.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.45 «Частный детектив».
12.40 Владимир Гостюхин в экранизации романа Алексея Толстого «Хождение по мукам». 1977г.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха». 2007
15.35 «Суд идет».
16.30 «Кулагин и партнеры».
17.00 ВЕСТИ.
17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.50 ВЕСТИ.
18.05 «Женщина без прошлого»./Телесериал.
19.00 «Родные люди».
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!».
21.00 «Всегда говори «всегда»».
22.55 «Дежурный по стране».
23.50 «ВЕСТИ».
0.10 «Честный детектив».
0.40 «Синемания».
1.05 «Дорожный патруль».
1.25 Маттью МакКонахи в фильме «Одинокая звезда»
3.45 «Комната смеха».
4.30 «ХА».
4.40 ВЕСТИ.

СЕШАНБА 4

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!».
7.00 «Сарой жаҳоҳири». Т/с.
7.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Йилки дарё оралиғида».
7.55 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Минг бир ривоят».
8.40 «Жалолитдин Хоразмишох». Телеспектакль.
9.10 «Аёл ҳақида сўз».
«Болалар сайёраси»:
9.15 «Уйла, Изла, Топ!»
9.55 «Ака-ука Гримм эртақлари»./М/с.
10.20 «Хаёт манзаралари».
10.30 Д. Зокиров номидagi халқ чогултури оркестрининг концерти.
10.50 «Сизнинг адвокатингиз».
10.55 «ТВ шифокор».
11.00 «Ахборот».
11.15 «Ачиқ ёлгон». Т/с.
11.50 «Ахборот»./инглиз/.
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Сўнги қиролича». Т/с.
13.55 «Олтин мерос».
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 Эски альбом.
14.25 «Турмуш чорраҳаларида». Т/с.
15.10 «Юртим бўйлаб» дастури: «Йилки дарё оралиғида».
15.30 «Интеллектуал ринг».
16.15 ТВ анонс.
16.20 «Хамкорлик ришталари».

16.35 «ИВБ хабарлари».
16.50 «Наврўз наволари».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ анонс.
17.15 «Олтин мерос».
17.25 «Худудлар ҳаёти».
«Болалар сайёраси»:
17.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Минг бир ривоят».
18.00 «Аёл ҳақида сўз».
18.05 «Турмуш чорраҳаларида». Т/с.
18.55 «Яхшилар ёди»./Қ.Мухаммадий.
19.15 «Оханглар оғушида».
19.25, 19.55, 20.55 Ўзлонлар.
19.30 «Ахборот»./рус/.
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».
20.10 «Ачиқ ёлгон». Т/с.
20.50 «Минг бир ривоят».
21.00 «Ахборот».
21.30 «Бир ўлка-ки».
21.55 «Сўнги қиролича». Т/с.
22.55 ТВ анонс.
23.00 «Кўшигимсан, муҳаббат»./SMS/.
23.15 «Рамаяна». Т/с.

11.30 «Темир хотин»./Б/ф.
12.35 «Ерик гуллаганда».
12.40 «Ёшлар симфонияси».
12.50 «Сувни асранг!».
13.00 «Давр».
13.10 «Ёшлар ила саёҳат».
14.00 «Футбол-2008».
14.20 «Жумонг». Т/с.
14.55 «Она».
15.00 «Ёшлар майдони».
16.00 «Давр».
17.00 «Даврининг боласи».
17.10 «Болалар табассуми».
17.20 «Мультитанорама».
17.40 «Каминанинг оиласи».
17.55 «Баҳор келди!»
18.00 «SMS-музыка».
18.15 «Аёл қалби»./Т/с.
18.50 «Аёлга таъзим».
19.00 «Давр».
19.30 «Алия»./Т/с.
20.30 «Кўклам наволари».
20.50 «Каминанинг оиласи».
21.10 «Жумонг»./Т/с.
22.00 «Давр».
22.30 «Автопатрул».
22.50 «Хаёт-мамот»./Т/с.

TOSHKENT

SPORT

17.55 Мультфильм: «Спирит-Симоррон».
18.10 «Телекурьер-маркет».
18.25 «Биласизми?»
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.45 «Анонс».
18.50 «Камила»./Телесериал.
19.20 «ТВ юрист».
19.25 «Музыка SMS».
19.50 «Химоя».
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури./рус/.
20.15 «ТВ юрист»./рус/.
20.20 «Милларос»./Телесериал./рус/.
20.50 «Каминанинг оиласи».

20.50 «Репортаж».
21.00 «Жозоба».
21.25 «Анонс».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.45 «Уйларим».
21.50 «Телекурьер-маркет».
22.10 «Джунгли»./Познавательная программа. 2-қисм.
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури./рус/.
22.45 «Кино SMS со звездами».
22.50-00.25 Кино: «Анализируй это».

SPORT

7.00 «Бодрое утро».
8.20 Мультфильм.
8.30 «Детективы».
9.20 «Мир природы»./Д/ф.
9.30 «Малахов +».
10.30 «Татьянин день».
11.15 Настольный теннис. Чемпионат мира.
11.45 Биаглон. Жаҳон кубоғи.
12.15-12.55 Эркин Кураш. Ўзбекистон чемпионати.
18.00 «Болалар спорти».
18.15 Мультфильм.
18.50 «Муслиқ тайм».
19.10 «Эфирда Машъал».
19.30 Футбол. Чемпионлар Лигаси қўндалиғи.
19.50 «Joker, Superlotto».
20.00 «Жаҳон спорти колдузлари».
20.20 «Баркамол авлод».
20.40 «Бегийм»./Сериал.
21.30 «Хабарлар»./узб/.
21.50 «Резвая»./Х/ф.
24.00 Прыжки в воду.
00.40 ФУТБОЛ. ЧЕМПИОНЛАР ЛИГАСИ. 1/8 ФИНАЛ. «МИЛАН» (ИТАЛИЯ) - «АРСЕНАЛ» (АНГЛИЯ)

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Марказ NEWS (узб)
07.35 Ўзбек наволари
08.00 Сериал «Жассига ухшаши йук» 84-серия
08.30 Марказ NEWS (рус)
08.35 Мировые хиты
09.00 «Четыре свадьбы, одни похороны» худ. фильм
11.20 Ўзбек наволари
12.00 Марказ NEWS (узб)
12.05 Ўзбек наволари
13.00 Марказ NEWS (рус)
13.05 Мировые хиты
14.00 Ўзбек наволари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 «Премьера»./узб/.
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек наволари
18.30 Сериал «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 85-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Мировые хиты
20.00 Ўзбек наволари
21.30 Сериал «Жассига ухшаши йук» 85-серия
22.00 «ПЛАН ИГРЫ» х/ф
00.10 Миксер

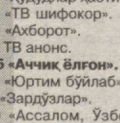
9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Убойная сила».
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.20 «Понять. Простить»
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Василий Сталин. Взлет»
16.00 «Огонь любви».
16.50 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости
18.20 «Путь говорят»
19.05 «След»
19.55 Премьера. «Принцесса цирка».
21.00 Время
21.30 Премьера. «И все-таки я люблю...»
22.30 «Последнее дыхание любви»
23.35 «Рыцари Запада, рыцари Востока. Тамплиеры и ассасины». Фильм 1-й
0.25 Ночные новости
0.40 Теория вероятности
«Дорога с привидениями»
1.30 «Доброй ночи»
2.30 Триллер «Кирпич»
3.00 Время
3.30 Триллер «Кирпич»./Продолжение.

экранизации романа Алексея Толстого «Хождение по мукам». 1977г.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 Екатерина Кабак, Мария Климова, Степан Старицкий, Галина Польских, Олег Морозов и Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха». 2007 г. xxxxxxxxxx
15.35 «Суд идет».
16.30 «Кулагин и партнеры».
17.00 ВЕСТИ.
17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.50 ВЕСТИ.
18.05 «Женщина без прошлого»./Телесериал.
19.00 «Родные люди»./Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!».
21.00 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. Михаил Мамаев, Екатерина Семенова, Владимир Корень, Вера Алентова, Ирина Ефремова и Максим Радугин в телесериале «Дар божий».
22.55 ПРЕМЬЕРА. «Человек, который избрал телевидение».
23.50 «ВЕСТИ».
0.10 Кирилл Риччи в фильме «Тыква» (США). 2002г.
2.20 «Дорожный патруль».
2.40 Телесериал «Дневники Бедфорда» (США). 2006г.
3.35 Комедийный телесериал «Война в доме» (США). 2005г.
3.55 «Разбитое сердце. Евгений Евстигнев».
4.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

ЧОРШАНБА 5

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!».
7.00 «Сарой жаҳоҳири». Т/с.
7.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Йилки дарё оралиғида».
7.55 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Минг бир ривоят».
8.40 «Жалолитдин Хоразмишох». Телеспектакль.
9.10 «Аёл ҳақида сўз».
«Болалар сайёраси»:
9.15 «Бизнинг кутубхона».
9.25 «Ака-ука Гримм эртақлари»./М/с.
9.45 ТВ анонс.
9.50 «Дунё манзаралари».
10.05 «Ягона оилада».
10.25 «ИВБ хабарлари».

10.40 «Худудлар ҳаёти».
10.55 «ТВ шифокор».
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.
11.15 «Ачиқ ёлгон». Т/с.
11.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Зардушлар».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Сўнги қиролича». Т/с.
13.55 «Олтин мерос».
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Турмуш чорраҳаларида». Т/с.
15.10 «Юртим бўйлаб» дастури: «Йилки дарё оралиғида».
15.30 «Оддий ҳақиқатлар».
Ток-шоу.
16.20 «Эл тинчилиги йўлида».
16.40 «Эркин иқтисодиёт».
17.00 «Ахборот».
17.15 «Олтин мерос».
17.20 2008 йил - Ёшлар

йили. «Таълимга эътибор - келажакка эътибор».
«Болалар сайёраси»:
17.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.55 «Сизнинг адвокатингиз».
18.00 «Аёл ҳақида сўз».
18.05 «Турмуш чорраҳаларида». Т/с.
18.55 «Рангин дунё».
19.15 «Оханглар оғушида».
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Ўзлонлар.
19.30 «Ахборот»./рус/.
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».
20.10 «Ачиқ ёлгон». Т/с.
20.50 «Минг бир ривоят».
21.00 «Ахборот».
21.35 «Одамлардан бири».
21.55 «Сўнги қиролича». Т/с.
23.00 «Кўшигимсан, муҳаббат»./SMS/.
23.15 «Рамаяна». Т/с.

7.00 «Мультитанорама».
7.20 «Каминанинг оиласи».
7.40 «Автопатрул».
8.00 «Ёшлар майдони».
9.00 «Нафосат олами».
9.10 «Алия»./Т/с.
9.50 «Сувни асранг!»
9.55 «Иқлим».
10.00 «Давр».
10.10 «Ер сайёраси».
11.00 «Joomla».
11.20 «Аёлга таъзим».
11.30 «Темир хотин»./Б/ф.
12.35 «Сумалак ҳаёли».
12.40 «Ёшлар ва таълим».
12.55 «Иқлим».
13.00 «Давр».
13.10 «Ёшлар ила саёҳат».

14.00 «Мулки мумтоз».
14.20 «Жумонг»./Т/с.
14.55 «Баҳор келди!»
15.00 «Ёшлар майдони».
16.00 «Давр».
16.10 «Гул ифори»./Т/с.
17.00 «Даврининг боласи».
17.10 «Болалар табассуми».
17.20 «Мультитанорама».
17.40 «Каминанинг оиласи».
17.55 «Ерик гуллаганда».
18.00 «SMS-музыка».
18.15 «Аёл қалби»./Т/с.
18.50 «Она».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр».
19.30 «Алия»./Т/с.
20.20 «Келажак эгалари».
20.30 «Кўклам наволари».
20.50 «Каминанинг оиласи».
21.10 «Жумонг»./Т/с.
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр».
22.30 «Мулки мумтоз».
22.50 «Хаёт-мамот»./Т/с.
23.35 «Юрт тинчилиги».

TOSHKENT

7.30 Салом, Тошкент!
8.35 «Камила»./Телесериал.
9.00 «Телекурьер-маркет».
9.45 «Репортаж».
10.00 «Музыка SMS».
10.40 «Милларос».
11.30 - 13.05 Кино: «Анализируй это».
17.55 Мультфильм.
18.10 «Телекурьер-маркет».
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Камила»./Телесериал.
19.25 «Музыка SMS».
19.50 «Мисли гахвар».
20.20 «Милларос».
20.50 «Интервью».
21.00 «Жозоба».
21.50 «Телекурьер-маркет».
22.10 «Джунгли»./Познавательная программа. 3-қисм.
22.50-00.20 Кино: «Анализируй это».

SPORT

7.00 «Бодрое утро».
8.30 «Детективы».
9.30 «Малахов +».
10.30 «Татьянин день».
11.15 Настольный теннис.
11.45 Биаглон.
12.15 Белбоги Кураш.
18.00 Ёрашлар.
18.50 «Муслиқ тайм».
19.30 Прыжки в воду.
19.50 «Спортлото».
20.00 «Новая экономика».
20.40 «Менинг ёрим».
21.50 Футбол. Чемпионлар лигаси. 1/8 финал. «Манчестер Юнайтед» (англия) - «Лион» (Франция)
23.25 «ЧЕГО ХОТЯТ ЖЕНЩИНЫ»./Х/ф 1-қисм.
00.40 Футбол. Чемпионлар лигаси. 1/8 финал. «Реал» (Испания) - «Рома» (Италия)

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Марказ NEWS (узб)
07.35 Ўзбек наволари
08.00 Серил «Жассига ухшаши йук» 85-серия
08.30 Марказ NEWS (рус)
08.35 Мировые хиты
09.00 «План игры» худ. фильм
11.10 Ўзбек наволари
12.00 Марказ NEWS (узб)
12.05 Ўзбек наволари
13.00 Марказ NEWS (рус)
13.05 Мировые хиты
13.30 «Премьера» (рус)
14.00 Мировые хиты

14.30 Ўзбек наволари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 Мировые хиты
17.30 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек наволари
18.30 Серил «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 86-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Мировые хиты
20.00 Ўзбек наволари
21.30 Серил «Жассига ухшаши йук» 86-серия
22.00 «СОБОР ПАРИЖСКОЙ БОГОМАТЕРИ» худ. фильм
00.20 Миксер

5.00 «Доброе утро»
9.00 Новости
9.05 Телеканал «Доброе утро»
9.30 «Малахов +»
10.30 «Контрольная закупка»
11.00 «Убойная сила»
12.00 Новости
12.15 «Модный приговор»
13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.20 «Понять. Простить»
15.00 Новости
15.15 «Василий Сталин. Падение»
16.00 «Огонь любви»
16.50 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости

18.20 «Пусть говорят»
19.10 «След»
19.15 Премьера. «Принцесса цирка»
21.00 Время
21.30 Премьера. «И все-таки я люблю...»
22.30 «Смерть Сталина. Свидетели»
23.35 «Рыцари Запада, рыцари Востока. Тамплиеры и ассасины». Фильм 2-й
0.25 Ночные новости
0.40 Ударная сила. «Повелитель океана»
1.30 «Доброй ночи»
2.30 Олег Табаков в комедии «Кадриль»
3.00 Время
3.30 Комедия «Кадриль»
Продолжение

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.55 «Светлана Аллилуева и ее мужчины»
9.50 «Опера. Хроники убойного отдела»
10.45 ВЕСТИ.
11.00 ВЕСТИ.
11.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.45 «Опера. Хроники убойного отдела»
12.40 Владимир Гостюхин в экранизации романа Александра Толстого «Хождение по мукам», 1977 г.
14.00 ВЕСТИ.
14.40 Екатерина Кабак, Мария Климова, Степан Старчиков, Галина Польских, Олег Морозов и Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха», 2007 г.
15.35 «Суд идет»
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.00 ВЕСТИ.
17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.50 ВЕСТИ.
18.05 «Женщина без прошлого». Телесериал.
19.00 «Родные люди». Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. Михаил Мамаев, Екатерина Семенова, Владимир Кореньев, Вера Алентова, Ирина Ефремова и Макс

Олег Морозов и Дмитрий Мартынов в телесериале «Мачеха», 2007 г.
15.35 «Суд идет»
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.00 ВЕСТИ.
17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.50 ВЕСТИ.
18.05 «Женщина без прошлого». Телесериал.
19.00 «Родные люди». Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. Михаил Мамаев, Екатерина Семенова, Владимир Кореньев, Вера Алентова, Ирина Ефремова и Макс

сим Радугин в телесериале «Дар божий».
22.55 «Исторические хроники» с Николаем Сванидзе, 1961 г. Хрущев. Начало конца.
23.50 «ВЕСТИ+».
0.10 Борис Новиков в комедии «За витриной универмага», 1955 г.
1.55 «Кинескоп» с Петром Шелютинником. Берлинский кинофестиваль.
2.50 «Дорожный патруль».
3.10 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. Телесериал «Дневники Бедфорда» (США), 2006 г.
4.00 «Светлана Аллилуева и ее мужчины».
4.45 ВЕСТИ.

ПАЙШАНБА 6

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Сарой жавохири». Т/с.
7.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Икки дарё оралигида»
7.55 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 «Минг бир ривоят».
8.40 «Жалолдин Хоразмишох». Телеспектакль.
9.15 «Аёл ҳақида сўз».
9.20 «Цирк, цирк, цирк».
9.40 «Ака-ука Гримм эртаклари». М/с.
10.05 ТВ анонс.
10.10 «Рангин дунё».
10.30 2008 йил — Ёшлар йили. «Таълимга эътибор — келажакка эътибор»
10.50 «Сизнинг адвокатингиз»
10.55 «ТВ шифокор».
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.
11.15 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
11.50 «Ахборот». /инглиз/.
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Сўнги қиролчи». Т/с.
13.55 «Олтин мерос».

14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 Эски альбом.
14.25 «Турмуш чоррахаларида». Т/с.
15.15 «Юртим бўйлаб» дастури: «Икки дарё оралигида»
15.35 «Оханрабо».
16.15 «Эъзоз»
16.35 ТВ анонс.
16.40 «Имконият».
17.00 «Ахборот»
17.10 ТВ анонс.
17.15 «Шифокор қабулида»
17.40 «Болалар сайёраси»
17.40 «Эртаклар — яхшилиқ етаклари»
17.55 «Минг бир ривоят»
18.00 «Аёл ҳақида сўз»
18.05 «Турмуш чоррахаларида». Т/с.
18.50 «Фидойилик бахшида умр»
19.15 «Оханглар огушида»
19.25, 19.55, 20.55 Ёшларлар.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».
20.10 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
20.50 «Минг бир ривоят»
21.00 «Ахборот».
21.30 «Бекат».
21.55 «Сўнги қиролчи». Т/с.
22.55 ТВ анонс.
23.00 «Қўшигимсан, муҳаббат»./SMS/.
23.15 «Рамаяна». Т/с.

6.55 «Аждодлар садоси».
7.00 «Мультитанорама»
7.20 «Каминанинг оиласи»
7.40 «Автопатруль»
8.00 «Ёшлар майдони»
9.00 «Yoshlar-FM»
9.10 «Алия». Т/с.
9.50 «Она»
9.55 «Иқлим»
10.00 «Давр»
10.10 «Ер сайёраси»
11.00 «Бизнинг Орол»
11.15 «Суви асранг!»
11.20 «Нафосат олами»
11.30 «Ишдаги ишк»
Б/ф.
12.55 «Иқлим»
13.00 «Давр»
13.10 «Ёшлар ила саёхат»
14.00 «SMS-музыка»
14.20 «Жумонг». Т/с.
14.55 «Ассалом, баҳор»
15.00 «Ёшлар майдони»
16.00 «Давр»
16.10 «Гул ифори». Т/с.
17.00 «Даврининг боласи»
17.10 «Болалар табассуми»
17.20 «Мультитанорама»
17.40 «Каминанинг оиласи»
17.55 «Аёлга таъзим»
18.00 «SMS-музыка»
18.15 «Аёл қалби». Т/с.
18.50 «Баҳор келди!»
18.55 «Иқлим»
19.00 «Давр»
19.30 «Алия». Т/с.

20.20 «Аёлга таъзим»
20.30 «Қўқлам наволари»
20.50 «Каминанинг оиласи»
21.10 «Жумонг». Т/с.
21.55 «Иқлим»
22.00 «Давр»
22.30 «Мулки мутоз»
22.50 «Хаёт-мамот». Т/с.
23.35 «Юрт тинчлиги»
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Камила». Телесериал.
9.00 «Телекурьер — маркет»
9.20 «Исли гавхар»
9.30 «Пойтахт»
9.45 «Интервью»
10.00 «Музыка SMS»
10.30 «Пойтахт»
10.40 «Милларос»
11.10 «Открытая дверь»
11.50 Кино: «Анализируй то»
17.55 Мультфильм: «Лео-пальдин саргазашлари»
18.10 «Телекурьер — маркет»
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Камила». Телесериал.
19.25 «Музыка SMS»
19.50 «Икисод — ревью»
20.00 «Пойтахт»
20.20 «Милларос»
20.50 «Интервью»/рус/.
21.00 «Жозиб»
21.30 «Пойтахт»
21.45 «Уйларим»
21.50 «Телекурьер — маркет»
22.10 «Джунгли». Познавательная программа. 4-курс.
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.
22.45 «Кино SMS со звездами»
22.50-00.45 Кино: «Джейн Остин».

7.00 «Бодрое утро»
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.20 Мультфильм.
8.30 «Детективы»
9.00 «Хабарлар» (узб)
9.20 «Спорт клуб»
9.30 «Малахов +»
10.30 «Татьянин день»
11.15 Горнолыжный спорт.
Кубок мира.
11.45 Биатлон.
12.15 Белбоги кураш.
Ўзбекистон чемпиони.

17.50 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Курувчи» — «Нефчи»
19.50 «Мусликий тайм»
20.15 «Халк уйинлари»
20.40 «Менинг ёрим»
21.50 Мал Гибсон в лирической комедии «ЧЕГО ХОТЯТ ЖЕНЩИНЫ». Художественный фильм 2-курс.
22.40 Еврофутбол. Уефа кубки.

14.00 Мировые хиты
14.30 Ўзбек наволари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек наволари
18.30 Серил «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 87-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Мировые хиты
20.00 Ўзбек наволари
21.30 Серил «Жассига ухшаши йук» 87-серия
22.00 «ЧАС РАСПЛАТЫ» худ. фильм
00.10 Миксер

5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.55 «Смерть Монте-Кристо. Виктор Авилон»
9.50 «Опера. Хроники убойного отдела»
10.45 ВЕСТИ.
11.00 ВЕСТИ.
11.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
11.45 «Опера. Хроники убойного отдела»
12.40 «Хождение по мукам»
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
14.40 «Мачеха», 2007 г.
15.35 «Суд идет»
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.00 ВЕСТИ.
17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
17.50 ВЕСТИ.
18.05 «Женщина без прошлого». Телесериал.
19.00 «Родные люди»
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 «Дар божий»
22.55 ПРЕМЬЕРА. «Пугачева, Распутина... Все звезды Дербенева»
0.10 Х/ф «Госфорд парк»
2.45 «Дорожный патруль»
3.05 «Дневники Бедфорда»
4.00 «Война в доме» (США).
4.40 ВЕСТИ.

ЖУМА 7

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Сарой жавохири». Т/с.
7.35 «Юртим бўйлаб» дастури: «Икки дарё оралигида»
7.55 «Олтин мерос»
8.00-8.30 «Ахборот»
8.30 «Минг бир ривоят»
8.35 «Жалолдин Хоразмишох». Телеспектакль.
9.10 «Аёл ҳақида сўз»
9.20 «Цирк, цирк, цирк»
9.40 «Ака-ука Гримм эртаклари». М/с.
9.40 «Одамлардан бири»
10.00 ТВ анонс.
10.05 «Мукаддас қадимжолар»
10.30 «Фидойилик бахшида умр»
10.55 «ТВ шифокор»
11.00 «Ахборот»
11.10 ТВ анонс.
11.15 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
11.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Гуллар жозибаси»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Сўнги қиролчи». Т/с.
13.55 «Олтин мерос»
14.00 «Ахборот»
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Эски альбом»
14.25 «Турмуш чоррахаларида». Т/с.
15.10 «Юртим бўйлаб» дастури: «Икки дарё оралигида»
15.30 ТВ анонс.
15.35 «Шашмақом». Мусликий фильм.

16.40 «Тарих кўзгуси»
17.00 «Ахборот»
17.10 ТВ анонс.
17.15 «Олтин мерос»
17.20 «Саломатлик дастури»
17.40 «Болалар сайёраси»
17.40 «Эртаклар — яхшилиқ етаклари»
17.55 «Сизнинг адвокатингиз»
18.00 «Аёл ҳақида сўз»
18.05 «Турмуш чоррахаларида». Т/с.
18.55 «Ўхидат сари»
19.15 «Оханглар огушида»
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор»
20.10 «Аччиқ ёлгон». Т/с.
20.50 «Минг бир ривоят»
21.00 «Ахборот»
21.40 Хотин-қизлар кўнига бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт.
23.20 «Сени излаб». Б/ф.

12.55 «Иқлим»
13.00 «Давр»
13.10 «Ёшлар ила саёхат»
14.00 «SMS-музыка»
14.20 «Жумонг». Т/с.
14.55 «Баҳор келди»
15.00 «Ёшлар майдони»
16.00 «Давр»
16.10 «Гул ифори». Т/с.
17.00 «Даврининг боласи»
17.10 «Болалар табассуми»
17.20 «Мультитанорама»
17.40 «Каминанинг оиласи»
17.55 «Она»
18.00 «SMS-музыка»
18.15 «Аёл қалби». Т/с.
18.50 «Ерик гуллаганда»
18.55 «Иқлим»
19.00 «Давр»
19.30 «Алия». Т/с.
20.20 «KINOMANIYA»
20.40 «Қўқлам наволари»
21.00 «Аёлга таъзим»
21.05 «Телетухфа»
21.10 «Жумонг». Т/с.
21.55 «Иқлим»
22.00 «Давр»
22.30 «Жануб соҳили». Б/ф.

19.25 «Музыка SMS»
20.00 «Пойтахт» /рус/.
20.20 «Милларос» /рус/.
20.50 «Репортаж» /рус/.
21.00 «Жозиб»
21.30 «Пойтахт»
21.50 «Телекурьер — маркет»
22.10 «Джунгли». Познавательная программа. 5-курс.
22.30 «Пойтахт» /рус/.
22.50-00.45 Кино: «Кейт и Лео»
7.00 «Бодрое утро»
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.20 Мультфильм.
8.30 «Детективы»
9.00 «Хабарлар» (узб)
9.20 «Мир природы». Д/ф
9.30 «Малахов +»
10.30 «Татьянин день»
11.15 Рыбки в воду.
11.45 Горнолыжный спорт.
12.15 Биатлон.
12.45-13.05 «Спорт менинг хаётим»
15.55 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Локомотив» — «Насаф»
17.50 Мультфильм.
18.00 «Ровесник»
18.15 «Тет-а-тет»
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.50 «Мусликий тайм»
19.15 Автоспорт. Гран-при.
19.50 «Спортлото»
20.00 «Ёшлик шайхон»
20.20 «Олимп сари йул»
20.40 «Менинг ёрим»
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 «Стать ближе»
22.55 Футбол.
«Навбахор» — «Андижон»
23.45 Еврофутбол. Уефа кубки.

7.00 Ўзбек наволари
7.30 Марказ NEWS (узб)
7.35 Ўзбек наволари
8.00 Серил «Жассига ухшаши йук» 87-серия
8.30 Марказ NEWS (рус)
8.35 Мировые хиты
9.00 «Час расплаты» худ. фильм
11.10 Ўзбек наволари
12.00 Марказ NEWS (узб)
12.05 Ўзбек наволари
13.00 Марказ NEWS (рус)
13.05 Мировые хиты
14.00 Ўзбек наволари
15.30 «Бэби хитс»
16.00 Мультфильм
17.00 «Премьера» (рус)
17.30 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.05 Ўзбек наволари
18.30 Серил «ЖАССИГА УХШАШИ ЙУК» 88-серия
19.00 Марказ NEWS (рус)
19.05 Мировые хиты
20.00 Ўзбек наволари
21.30 Серил «Жассига ухшаши йук» 88-серия
22.00 «ВНУТРИ МОЕЙ ПАМЯТИ» худ. фильм
23.50 Миксер

13.20 «Детективы»
14.00 Другие новости
14.20 «Понять. Простить»
15.00 Новости (с субтитрами)
15.15 «Русская звезда третьего рейха»
16.00 «Огонь любви»
16.50 «Федеральный судья»
18.00 Вечерние новости (с субтитрами)
18.20 «Пусть говорят»
19.10 Поле чудес
20.00 Премьера. «Принцесса цирка»
21.00 Время
21.25 Премьера. Анастасия Заворотнюк в фильме «Код Апокалипсиса»
23.20 Мировой тур Мадонны
1.00 Премьера. Комедия «Зомби по имени Шон»
2.40 Гинет Патроу в фильме «Роковая восьмерка»
3.00 Время
3.25 Фильм «Роковая восьмерка». Продолжение
4.45 Серил «Большая охота»
5.00 «Доброе утро, Россия!»
8.55 «Мусульмане»
9.05 «Мой серебряный шар. Сергей Бондарчук». Ведущий — Виталий Вульф.
10.05 «Опера. Хроники убойного отдела»
11.00 ВЕСТИ.
11.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
11.45 «Опера. Хроники убойного отдела»
ТЕЛЕКАНАЛ «БИБИ-ГОН» ПРЕДСТАВЛЯЕТ:
12.40 «Золушка». Мультфильм.

фильм.
12.55 «Древние египтяне». Документальный сериал (Великобритания).
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
14.40 «Дюймовочка»
16.00 «Гадкий утенок». Мультфильм. xxxxxxxx
15.35 «Суд идет»
16.30 «Кулагин и партнеры»
17.00 ВЕСТИ.
17.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
17.50 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
18.05 «Женщина без прошлого». Телесериал.
19.00 «Родные люди». Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
20.50 «Спокойной ночи, малыши!»
21.00 «Служим женщинам». Большой праздничный концерт.
23.00 Константин Хабенский, Екатерина Гусева, Андрей Мерзликин и Анна Ковальчук в фильме «Час пик». 2006 г.
1.10 ПРЕМЬЕРА. «Лед и пламя». Праздничный шоу всех звезд проекта «Танцы на льду»
3.15 «Дорожный патруль»
3.35 «Горячая десятка»
4.25 НОЧНОЙ СЕАНС. Моника Поттер и Газль Гарсия Берналь в романтической комедии «Любовь по случаю» (США - Франция). 2002 г.

ШАНБА 8

O'ZBEKISTON

ХОТИН - КИЗЛАР КУНИ

5.55 Курсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Севги фазоси». Б/ф. 1-қисм.
7.45 «Минг бир ривоят».
7.50 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»:
8.40 «Бувим ёлган нон». В/ф.
9.35 1. «Рангинкамон». 2. «Дидар».
10.15 «Аёл ҳақида сўз».
10.20 Хотин-қизлар кунига бағишланган тантанали йиғилиш ва концерт.
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 ТВ анонс.
13.05 «Келинлар кўзғолони». Б/ф.
14.15 «Бекат».
14.40 «Наврўз наволари».
14.50 «Байрамнингиз кутлуг бўлсин». Ҳажвий новелла.
«Болалар сайёраси»:
15.25 «Уйла, Изла, Топ!»
16.10 «Тўмарис». М/ф.
16.20 ТВ анонс.
16.25 «Суюнчи». Б/ф.
17.35 «Назм ва наво».
18.05 «Аёл ҳақида сўз».
18.10 «Бир улка-ки...»
18.30 «Қишлоқ ҳаёти».
18.50 «Хандалак». Ҳажвий курсатув.
19.15 «Оханглар оғушида».
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 «Ахборот». /рус/.
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».

20.10 «Оханрабо».
20.50 «Минг бир ривоят».
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Аёл ҳақида сўз».
21.45 2008 йил - Ёшлар йили.
«Қизлар давраси».
23.00 «Қўшигимсан, муҳаббат».
/SMS/.
23.10 «Меҳрибонгинам». Б/ф. Премьера.

6.55 «Аждодлар садоси».
7.00 «Қишки олимпиада».
8.00 «Ёшлар майдони».
9.00 «Баҳор илҳомлари».
9.10 «Алия». Т/с.
9.50 «Аёлга таъзим».
9.55 «Иқлим».
10.00 «Давр».
10.10 «Zee Cine Awards».
11.50 «Ҳаёт сўқмоқлари».
12.10 «Маҳаллада дув-дув гап». Б/ф.
13.30 «Сохрли қўллар».
14.00 «Қўқлам наволари».
14.20 «Жумонг». Т/с.
14.55 «Она».
15.00 «Ёшлар майдони».
16.00 «Давр».
16.10 «Сен азиз ва муқаддасан, Аёл!»
17.55 «Ёрик гуллаганда».
18.00 «Келажак овози».
18.10 «Айланай».
18.30 «Қўқлам наволари».
18.50 «Ассалом, баҳор!»
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр».

19.30 «Алия». Т/с.
20.20 «Аёлга таъзим».
20.30 «Ёшлар парвози».
Илҳом Фармонов.
21.00 «Ватаним!»
21.05 «Телетухфа».
21.10 «Жумонг». Т/с.
21.55 «Иқлим».
22.00 «Давр».
22.30 Хинд киноси: «Намаст, Лондон!»

TOSHKENT

ХОТИН-КИЗЛАР КУНИ.

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Камила». Телесериал.
9.00 «Телекурьер-маркет».
9.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
9.40 «Эртанинг эгалари».
10.00 «Музыка SMS».
10.30 «Пойтахт» /рус/.
10.40 «Милларос». Телесериал.
11.10 «Репортаж» /рус/.
11.35 Кино: «Кавказ асираси».
13.35 «Нима учун?»
15.30 С. Ахмад. «Келинлар кўзғолони». Ўзбек миллий академик драма театрининг спектакли. 1-2 қисмлар.
17.40 Мультфильм: «Асалари бўлган экан».
18.05 «Телекурьер-маркет».
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
18.50 «Камила». Телесериал.
19.25 «Музыка SMS».
20.00 «Пойтахт» /рус/.
20.15 «Мысли вслух».
20.20 «Милларос». Телесериал.
20.50 «Интервью».
21.00 «Жозиб».
21.50 «Тошкентда латифа».
21.55 «Телекурьер-маркет».
22.50 Кино: «Дьявол носит Прада».

SPORT

8.00 «Хабарлар» (ўзб. тилида)
8.20 Мультфильм.
8.30 «Баркамол авлод».
8.50 «Бодро удро».
9.50 «Хабарлар» (рус тилида)
10.10 «Будьте моим мужем». Художественный фильм.
12.00 «Цирк».
13.50 «Ракибингиз грассмейстер».
14.10 «ПОЛЕ ЧУДЕС».
15.00 «Спорт баҳори».
15.25 «Фоторевю».
15.45 «Звездный матч».
16.05 «Спортизмиз маликалари».
16.55 Концерт «Любимым женщинам».
18.00 «Тет-а-тет».
18.10 «Тақдир чизгилари».
18.30 «Хабарлар» (рус тилида)
18.50 «Мусликий тайм».
19.10 «Дув-дув гап». Шоу дастури.
20.00 Праздничный киносеанс: «Доярка из Хаццетовки». Художественный фильм.
21.30 «Хабарлар» (ўзб. тилида)
21.50 Праздничный киносеанс: «Доярка из Хаццетовки». Художественный фильм (продолжение)
23.20 «SMS RING».

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.30 Мировые хиты
09.30 «Бэби хитс»
10.00 Мультфильм
12.00 Концерт
14.00 Ўзбек наволари
15.30 Мировые хиты
16.00 «ГУЗАЛЛИК СИРИ» бадийи фильм

БАДИИЙ КЕН-ГАШ

байрам дастури
19.00 «Шанба окшомиди»
19.30 «Премьера» (рус)
20.00 «ФАКАТ СЕН УЧУН» Байрам дастури.
22.00 «ТУТСИ» худ. фильм
00.10 Миксер

6.00 Новости
6.10 Программа
6.40 Фильм Георгия Данелия «Настя»
8.20 Ирина Кулченко, Александр Збруев в фильме «Одинокая женщина мечтает познакомиться»
10.00 Новости
10.10 Елена Проклова в комедии «Будьте моим мужем»
12.00 Новости (с субтитрами)
12.15 Надежда Румянцева в комедии «Королева бензokolонки»
13.35 Леонардо Ди Каприо, Кейт Уинслет в фильме «Титаник»
16.55 «Любимым женщинам». Концерт
18.00 Х/ф «Служебный роман»
21.00 «Время»
21.20 Премьера. «Красота требует...» Музыкальная комедия
23.20 Фильм «Мемуары гейши»
1.50 Алисия Сильверстоун, Бенисио Дель Торо в фильме «Лишний багаж»
3.35 Голди Хоун, Чев Чейз в романтической комедии «Как в старое доброе время»
5.10 «Александровская библиотека»

PTU

5.50 Людмила Гурченко, Олег Басилашвили, Никита Михалков, Нонна Мордюкова и Александр Ширвиндт в комедии Эльдыра Рязанова «Вокзал для двоих». 1982г.
8.25 Нина Сазонова, Инна Макарова и Виталий Соломин в фильме «Женщины». 1965г.
10.25 ПРЕМЬЕРА. «Смеяться разрешается». Юмористическая программа.
12.15 Николай Рыбников, Зоя Федорова, Эраст Гарин и Юрий Белов в фильме «Девушка без адреса». 1957г.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 ПРЕМЬЕРА. «Все звезды для любимой». Праздничный концерт из Государственного Кремлевского дворца.
16.35 Александр Михайлов, Людмила Гурченко, Нина Дорощина, Сергей Юрский и Наталья Тенякова в комедии Владимира Меньшова «Любовь и голуби». 1984г.
17.00 ВЕСТИ.
17.15 Александр Михайлов, Людмила Гурченко, Нина Дорощина, Сергей Юрский и Наталья Тенякова в комедии Владимира Меньшова «Любовь и голуби». 1984г.
Продолжение.
18.45 «Субботний вечер».
20.40 ПРЕМЬЕРА. «Измайловский парк». Большой юмористический концерт.
22.45 Марина Голуб, Анна Уколова и Алексей Бараш в лирической комедии «Свадьба».
0.35 ПРЕМИЯ «ОСКАР». Кевин Костнер и Уитни Хьюстон в фильме «Теплохранилище» (США). 1992г.
3.05 Мэнди Мур в фильме «В погоне за свободой» (США).
4.50 «Городок». Дайджест. Развлекательная программа.
5.15 «Комната смеха».

ЯКШАНБА 9

O'ZBEKISTON

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Севги фазоси». Б/ф. 2-қисм.
7.45 «Минг бир ривоят».
7.50 «Олтин мерос».
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»:
8.40 «Бизнинг кутубхона».
8.50 «Қирол шер». М/ф.
10.20 «Хандалак». Ҳажвий курсатув.
10.45 «Қизлар давраси».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» Кундузги дастур.
13.00 «Кинотақдим».
13.25 Такрор намойиш: «Сарой жавоҳири». Т/с.
15.20 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»:
15.25 «Сергайрат кампир». М/ф.
15.50 ТВ анонс.
15.55 «Хамон ёдимда...»
16.15 «Минг бир ривоят».
16.20 «Хамон ёдимда...»
16.40 «Маҳаллада дув-дув гап». Б/ф.
18.00 ТВ анонс.
18.05 «Одами эрсанг...»
18.25 «Заковат».
19.05 «Ёшлик таронаси».
19.25, 20.00, 20.55, 21.40 ЭЪЛОНЛАР.

19.30 «Тахлилнома» /рус/
20.05 ТВ анонс.
20.10 «Оддий ҳақиқатлар». Ток-шоу.
21.00 «Тахлилнома».
21.45 ТВ анонс.
21.50 «Аёл гўзаллиги олами безар». Мусликий дастур.
23.35 «Ойжон». Б/ф.

6.55 «Аждодлар садоси».
7.00 «Ҳаёт эртаги». Б/ф.
8.45 «Мулки мумтоз».
9.00 «Якшанба юнўшаси».
9.20 «Жумонг». Т/с.
9.55 «Иқлим».
10.00 «Ватанпарвар».
10.50 «Келажак овози».
11.00 «Болалар давраси».
11.30 «Пинокио-2». М/ф.
13.00 «Акс». Ток-шоу.
13.40 «Journal».
14.00 «SMS-музыка».
14.20 «Алия». Т/с.
14.55 «Аёлга таъзим».
15.00 «Куткарувчи». Б/ф.
17.10 «Чемпион».
17.30 «Каминанинг оиласи».
18.30 «SMS-музыка».
18.50 «Она».
18.55 «Иқлим».
19.00 «Давр». Ҳафта якуни.
19.30 «Тараннум».
20.20 «Аёлга таъзим».
20.30 «Ёшлар парвози». Равшан Комиллов.
21.00 «KINOMANIYA».
21.30 «Дениз хукмодори». Т/с.
23.40 «Тунги парвоз».

TOSHKENT

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Камила». Телесериал.
9.00 «Телекурьер-маркет».
9.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
9.45 «Интервью».
9.55 «Музыка SMS».
10.30 «Пойтахт» ахборот дастури
10.40 «Милларос». Телесериал.
11.15 Живая планета: «Эти загадочные животные».
11.45 «Мысли вслух».
11.50 Кино: «Элвин и Бурендуки». Премьера.
13.25 «Телекурьер-маркет».
13.40 Индийское кино: «Непохищенная невеста». 1-2 серии.
16.55 «Исход».
17.10 «Саргузаштлар ороли».
17.35 Кино. «Тақдир чархпалаги».
19.20 «Жозиб».
19.45 «Тошкентда латифа».
19.50 «Телекурьер-маркет».
20.10 «Грани сотрудничества».
20.35 «Открытая дверь».
21.05 «Мысли вслух».
21.15-23.05 Кино SMS со звездами: «Контакт».
«Детсадовский полицейский».
«Астерикс и Обеликс миссия Клеопатра».

SPORT

8.00 «Хабарлар» (ўзб. тилида)
8.20 «Кувнок стартлар».
9.00 «Бодро удро».
10.00 Мультфильм.
10.10 «Малахов +».
11.00 «Хабарлар» (рус тилида)
11.20 «Военное дело».

11.40 «Аптека слушает».
12.25 Поэт София Ротару.
13.55-14.55 «Проф-РИНГ».

18.00 Мультфильм.
18.10 «Мусликий тайм».
18.30 «Версия». Информационно-аналитическая программа.
19.00 «Спорт уик-энд».
19.45 «Тайм-аут».
20.10 «Камолот маликаси».
20.30 «Две звезды».
21.30 «Талкин». Информационно-ташхилий курсатув.
22.00 «Две звезды» (прод)
22.55 Еврофутбол. Испания чемпионати. Турнидан-турги олиб қўрилади.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Мировые хиты
09.00 «Шанба окшомиди»
09.30 «Бэби хитс»
10.00 Мультфильм
12.00 Мировые хиты
13.00 Ўзбек наволари
14.30 «ЖАС-СИГА УХШАШИ ЙУК»
84-88 сериялар
17.00 Концерт
19.00 «Седьмой день»
19.30 Ўзбек наволари
20.00 «Премьера» (узб)
20.30 Ўзбек наволари
22.00 «ЗВЕЗДНАЯ ПЫЛЬ» худ.фильм
00.25 Миксер

6.00 Новости
6.10 Комедия «Теща»
7.25 «Играй, гармонь любимая!»
8.05 «Слово пастыря»
8.20 «Здоровье»
9.10 «Фазенда»
10.00 Новости
10.10 «Малахов +». Праздничный выпуск
11.00 «Модный приговор».
Праздничный выпуск
12.00 Новости (с субтитрами)
12.10 Алиса Фрейндлих, Андрей Мягков в комедии Эльдыра Рязанова «Служебный роман»
15.05 Премьера. «Слабый пол. Проверка на прочность»
16.00 Мел Гибсон, Голди Хоун в комедии «Гтичка на проводе»
18.00 Футбол. Суперкубок России. «Зенит» - «Локомотив». Прямая трансляция
20.0. Все звезды в концерте «Песни для любимых»
21.00 «Время»
21.2. Все звезды в концерте «Песни для любимых».
Продолжение
23.25 Премьера. «Как жениться и остаться холостым»
1.05 Комедия «Американский пирог-2»
2.40 «Ошибки Тони Вендиса»

PTU

6.00 «Доброе утро, Россия!».
7.30 «Студия Здоровья».
8.00 ВЕСТИ.
8.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
8.20 «Военная программа» Александра Сладкова.
8.45 «Утренняя почта».
9.25 «Субботник».
10.05 «Вокруг света».
11.00 ВЕСТИ.
11.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
11.20 «Национальный интерес».
Ток-шоу Дмитрия Киселева.
12.20 ПРЕМЬЕРА. «Под маской шутника. Никита Богословский».
13.15 «Сенат».
14.00 ВЕСТИ.
14.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
14.30 ПРЕМЬЕРА. Юбилейный концерт Александра Пахмутовой.
15.40 «Ты - то, что ты ешь».
16.45 «50 блондинок. Интеллектуальное шоу».
18.10 Праздничный вечер «Парад Звезд».
20.00 ВЕСТИ.
20.20 МИРОВОЕ КИНО. ПРЕМЬЕРА. Сандра Буллок в комедии «Мисс Конгенальность-2. Прекрасна и опасна» (США). 2005г.
22.20 «Специальный корреспондент». «Российский голос» «Евровидения».
22.45 Национальный отборочный конкурс исполнителей эстрадной песни «Евровидение-2008». Прямая трансляция.
1.35 ПРЕМЬЕРА. Лари Дорф в комедии «Безумная няня» (США).
3.45 Ануэ Эме и Жан-Луи Трентиньян в фильме Клода Лелюша «Мужчина и женщина» (Франция). 1966г.

Изоҳга ҳолат йўқ

Изоҳга ҳолат йўқ

Изоҳга ҳолат йўқ

Рассом —
А. Ҳакимов

КЕЛИН ТАНЛОВИ

(ривоят)

Ёшлик пайтим онамдан,
Эшитганим ривоят.
Бир хис тўйдим танамда
Таъсирланиб бағоят.
Мағзин чақинг ибратли
Сўзлаб берай сизларга.
Сабоқ бўлсин ифбатли
Латофатли қизларга.
Аёл бўлса оқила,
Покиза сариштали,
Тотув-аҳил оила,
Уйинг ҳам фариштали.
Кунда жанжал тўпалон
Акси бўлса гар аёл.
Ишқал чиқар ё бирон
Ортигин қилма ҳаёл.
Уй супуриб-сидириш
Момолардан бир мерос.
Совчилар... нон синдириш
Бу одат ҳам элга хос.
Покиза хонадондан
Мушки анбар сочилар.
Ёғилади ҳар ёндан
Тийрак синчков совчилар.
Хоҳ ўғил, хоҳ қиз фарзанд
Турмуш қурмоғи бу фарз.
Тарбия таълим гарчанд
Ота-она учун қарз.
Адо этай деб қарзин
Бир мамлакат подшоҳи.
Изҳор этибди арзин
Кенгаш қурибди гоҳи.
Ўйлай-ўйлай сўнггида
Берибди юртга Фармон.
Шарти оддий жўнгина
Эшитмаганга армон.
Шаҳзодага қайлиқни
Эл ичидан танлаймиз.
Келинликка лойиқни
Биргаликда синаймиз.
Юртда ҳашар-бир ойлик,
Эълон қилинар танлов.
Тозалик- туман қойлик!
Ишга киришинг дарров.
Шартни тингланг ҳўп энди

Газетхоналаримиз
избодидан

Ким беллашмоқ толиби.
Йиққан энг кўп "супринди"
Чиқар танлов голиби.
Қайлиқ эрур голиба
Шаҳзодага муносиб.
Аниқлар мусобақа
Кимга этар бу насиб.
Энг покиза хонадон
Қизининг кулар бахти.
Покиза қиз хуш-хандон,
Мустаҳкам тожи-тахти.
Басма-бас бутун элга
Жар солибди жарчилар.
Ҳайрат камарин белга
Боғлабди ҳашарчилар.
Бамисли байрам юртда
Тозалик ҳашар ойи.
Бир ой ҳам қолиб ортда
Яшнабди юрт чиройи.
Фурсат етиб ниҳоят
Чиқарилар якуни.
Ҳаяжонли дам гоят
Белгиланар тўй куни.
Сафларда ажиб ҳолат
Тўп-тўп чиқиб уюми.
Вале бир қиз хижолат
Одми читдан кийими:
- Узр, эй олампаҳо,
Йиғдим аранг бир челақ.
Қанча супирмай эвоҳ,
Чикмади шундан бўлак.
Подшоҳ-чи қулиб қизнинг
Пешонасин силабди.
Камбағал, бир ёлғизнинг
Бахт-иқболин тилабди:
Хижолат чекма, қизим,
Бу бахтинг нишонаси.
Сендай қиз топар тўзим
Ярқирай пешонасини.
Бошланибди юртда тўй
Қирқ кечаю қирқ кундуз.
Фарзандлари художўй,
Бахтли эмиш қиз хануз.

Равшан ИСОҚОВ

ТЎЙ БЎЛАДИ...
(ҳазил шеър)

Кўп девона бўлма ишқиди,
Бу гўзаллар айёр бўлади.
"Сени севдим деса ҳам чиндан",
Ўзга ёрга тайёр бўлади.

Сенга ноз-ла боқиши мумкин,
Қош-қўзини қоқиши мумкин.
Қалбингда ўт ёқиши мумкин,
Кўп гўзаллар айёр бўлади.

Бугун севдим дея ёнади,
Эрта сийдорингга қонади.
Индин ўтиб, сендан тонади,
Кўп таннозлар айёр бўлади.

Аммо шундай малаклар ҳам бор,
Уларнинг севгиси барқарор.
Шундай қизга юраккинам зор,
Топсам тўю, "ёр-ёр" бўлади...

Қосимжон АБДУЛЛАЕВ,
Тошкент вилояти,
Қибрай тумани.ОНАЛИК УНВОНИНИ ТАҚАР КУНДА
ҚАЙНОНА

Келинига меҳрини тугулмаса қайнона,
Қаҳри келса, ичига ютолмаса қайнона,
Ўзга уйнинг гулини ўз уйига ўтқазиб,
Меҳр билан, завқ билан бутулмаса қайнона.

Ўғлини кўп қизганиб, олислатса келиндан,
Икир-чикир ахтариб, рўзгорнинг елиндан,
Қолар кўни-қўшнидан, қавмидану элидан,
Ҳар нарсага гавғою игво қилса қайнона.

Кулса-қулар гўёки, келинига олам ҳам,
Ақл билан иш тутса, чекинар ташвишу ғам,
Рўзгорнинг кам-қўстини, ўртада кўрса баҳам,
Оналик унвонини тақар бунда қайнона.

ДИЛБАРИМ

Ҳазал

Дил нозидан дилим куйди,
Дилгинамни билмайди ул,
Дилим учун ҳеч бўлмаса,
Бир қарашма қилмайди ул.
Дилим қабоб, ҳолим ҳароб,
Девонаи Машраб бўлиб,
Дил қонида ғазал битсам,
Назарига илмайди ул.

Моҳичехра, моҳитобон, ширин сўзли - номехрибон,
Саҳроларда қолса Махнун,
Бўстонидан қилмайди ул.
Ушбу ғазал - дил изҳори
Аллоҳ билар, йўғу борин -
Қумуш сочили Мирзо томон,
Алланечук қилмайди ул.

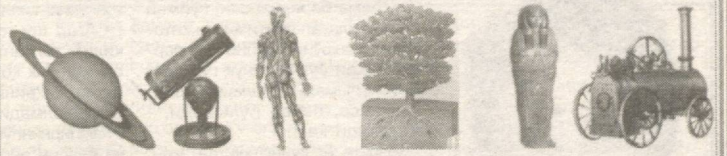
Деди охир: "Мушоира ўтказурмиз
Бизлар албат"
Билурман мен, ул париваш
айтганини қилмайди-ку!

Мирзо АНВАР,
Тошкент вилояти, Бўка шаҳри.

Оғзига гар, зўр келиб, келинига ул деса,
Келинчақ ҳам тап тортмай, қайнонага бул деса,
Ўғил келиб, хотинга тўрвангни ол, тур деса,
Кўксингдан алам чиқар, илон бўлиб тўлғона.

Келинини қиздайин, бир меҳрибон қиз деса,
Меҳнатта бирам қаққон, тили ширин сўз деса,
Овқатини мақтаса, дуо қилиб алқаса,
Келин ҳам қиздай бўлиб, ана кўринг парвона.

Ниҳолдек экилган гул, оила бузилмасин,
Неваралар кўзига, соғинч ёш тизилмасин,
Келин, қуёв, қайнона, қайнота ўртасида,
Бир-бирини боғлаган, меҳр ипи узилмасин.

Дилфуза ХОТАМОВА,
Тошкент вилояти, Бўка тумани.

НИМА? НЕГА? НИМА УЧУН?

АЦТЕКЛАР ДУНЁ ҲАКИДА

Ацтекларнинг фикрича, ҳозирги дунёдан олдин тўртта дунё бўлган. Улар кучли табиий офатлар туфайли йўқ бўлиб кетган.

Уларнинг тасаввурига кўра, ҳозирги дунё ҳам охир замон оқибатида йўқ бўлиб кетиши лозим. Ацтек афсонасига кўра, "Бешинчи қуёш сўниб қолади, осмондаги юлдузлар эса кўрқинчли маҳлуқларга айланиб, ерга тушадилар ва бутун инсониятни йўқ қилиб юборади". Бу мудҳиш воқеани имкон қадар орқага суриш мақсадида ацтеклар қуёшга одамларни қурбонликка келтирганлар. Ҳар сафар янги қурбонлик билан қуёш янгидан кучга тўлади, деб ишонганлар. Ацтекларда жуда кўп илоҳлар бўлган, аммо уларнинг энг улуғи уруш худоси Уицилопочтла ҳисобланган.

АЦТЕКЛАР САНЪАТИ

Юқорида айтиб ўтилганидек, Теночтитлан шаҳрида ҳунармандларнинг ўз мавзеси бўлган. Улар кулполик буюмлари, турли расмлар билан безатилган ниқоблар, савдогарлар бошқа ўлкалардан келтирадиган ноёб ва рангдор патлар билан безалган зеб-зийнатлар ясаганлар.

Шунингдек, ацтеклар ўзларининг улкан тош ҳайкаллари билан ҳам машҳурлар. Улардан ибодатхоналарни безашда қўлланилган жуда кўп ҳайкаллар қолган. Қолаверса, улар худолар, турли жониворлар, жумладан, илонлар, чигирткалар, ҳар хил ўсимликлар акс этган кичик-кичик ҳайкаллар ҳам ясаганлар.

Бир гуруҳ расмолар эса ўсимликлар тоналарида ясалган қорғозга ацтекларнинг урф-одатлари, диний маросимлари, афсоналари акс этган расмларни чиқишга ихтисослашганлар.

МОКТЕСУМА I КИМ БЎЛГАН?

Моктесума Ильяокимина 1398 йилда Тенчтитлана – ҳозирги Мехико шаҳрида туғилган ва ацтекларнинг императори бўлган. Шунингдек у Моктесума биринчи номи билан ҳам тарихда қолган. Айнан унинг ҳукмдорлиги даврида ацтеклар империяси ҳозирги Гватемалагача бўлган улкан ҳудудларни ўз ичига олган давлатга айланади. У Тенчтитлана шаҳрини Тескоко қўлида юз берадиган сув тошиқларидан ҳимоя қилиш учун катта ҳажмли агромуҳандислик иншоотлари қурди. Моктесума биринчи даврида қўлаб қонунлар ҳам қабул қилинади.

АЦТЕКЛАР ИМПЕРИЯСИНИНГ БОШ
ШАҲРИ

XVI асрда испанлар ҳозирги Мехико ҳудудига кириб келишганда ацтеклар империясининг бош шаҳри Теночтитлан-Тлатеволькони кўриб ҳайратдан ёқа ушлаганлар.

Бу шаҳар империянинг марказида жойлашган эди. У таъбир жоиз бўлса, империянинг юраги эди: император шу ердан туриб мамлакатни бошқарган, тижорат фаолияти олиб борилган, ҳарбий юришларнинг режалари тузилган ва

уларга тайёргарлик қўрилган. Теночтитлан шаҳри кўл ўртасидан жой олган бўлиб, атрофи каналлар ва боғлар билан ўралган эди. Уни материк билан ўрта йўл боғлаб турарди. Шаҳар майдони атрофида салкам саксонта бино бўлиб, улар ибодатхоналар, тўп уйини майдонлари ва руҳоний ҳамда ҳарбий бошлиқларнинг уйларида иборат эди.

Шаҳар марказида эса жамоат ва маъмурий бинолар, аёнларнинг уйлари жойлашган бўлиб, улар атрофидаги бутун-бутун мавзелада оддий фуқаролар қасбига қараб яшарди. Бошқача айтганда, бу қадимда ўзимизда мавжуд бўлган қосиблар, темирчилар, савдогарлар, қассоблар ва ҳокзо маҳаллаларини ҳам эсга солади. Шаҳарнинг бош майдонидан Уицилопочтла ва Тлалокка бағишлаб қўрилган ибодатхона ўрин олган. Бу ибодатхонанинг қурилиши етти босқичда олиб борилиб, 1487 йилда якунига етказилган.

Теночтитлан кўл ўртасида жойлашган шаҳар бўлгани боис аҳолисининг энг катта муаммоси экин экиладиган ерлар эди. Бу нарса ацтеклар томонидан чинампалар, яъни кўл тубига махсус лангарлар билан маҳкамлаб қўйилган сузувчи томорқаларнинг кашф этилишига сабаб бўлган.

ИНКЛАР ҲАКИДА

Инклар цивилизацияси ўз ибтидосини Чавин ва Тиаунако маданиятлари йиғиндисида бошлайди. Шу боис тарихчилар бу икки маданиятни инкларгача бўлган давр маданияти, деб аташади.

Инклар Жанубий Америкадаги ҳозирги Перу давлатининг Пуно ва Куско вилоятлари ҳудудига яшаганлар. Улар тарихининг бошланиши тахминан XII-XIII асрларга бориб тақалади. Уларнинг ривожланиши XIV асрда бошланиб, XV асрда давом этади ва XVI келиб ўзининг чўққисига етади.

Инклар ўз авлодларига маҳаббатли саройлар, йўллар, алоқа воситалари, тўғонларни мерос қилиб қолдиришган. Уларнинг энг йирик ҳайли Мачу Пиксу бўлиб, унинг вайроналари Анд тоғлари марказидаги баланд қояларда сақланиб қолган.

Инклар қуёшга сажда қилишган ва уни Инти, деб атаганлар. Худди мисрликлар сингари инклар ҳам ўликларни мўмиёлаганлар ҳамда уларга эхтиром кўрсатганлар.

ДАРМОН тайёрлади.

тушган, шекилли.

- Шунча бераркансан, сўймай бер. Хоҳлаган пайтимиз иккита-иккитадан сўйиб-сўйиб еяверардик, энди бунча товук гўштини нима қиламан? Болалар ҳам бирикки еса, безор бўлишади, - жавранди келин.

Қозонга ёғ қуйиб қўйган экан. Икки ош лаганини тўлдириб, қовуриб келди. Гўшт роса ширин экан. Чайнаган сайин мазаси чиқаварди. Мазаси чиққан сайин Гулнор кампирнинг кўз олдига уйдаги неваралари келаварди.

Дастурхон йиғштирилгач, кампир: "Уйга кетаман", деб туриб олди. Ўзича, келин нима қилишини билмай ётган товукларнинг биронтасини ўраб берар

Кампирнинг қовоғи уюлди: "Қиз-гонганинг қизил итга эм бўлсин".

- Агар шу товукларни меҳнат қилиб топганида эди, шундай очик-сочик қолдирмасди, - барибир қаҳрини охиригача ютиб юбора олмади.

Кампирнинг ўзи рўзгорга қўшимча бўлсин деб, бир умр элнинг хизматини қилди: кигиз босди, гилам тўқиди, кийим тўқди.

Башанг кийиниб, арзимас юмушларга ҳам пул сарфлайдиган кишиларга қараб: "Насиб этса, мен ҳам болаларимни ўқитаман", деб ният қиларди.

Тўғри, улар одамларга ўхшаб, боламини ўқишга киритаман деб, катта-катта пул сарфлашгани

мен орқалайман". Олма сип-силлик, чиройли мева бўлса ҳам, уни териш жуда қийин иш экан. Баланд-баланд дарахтларга чиқиб, олма териш она-болага осон бўлмади. Иккинчи қоп тўлай деб қолганда боғнинг аграноми келиб қолди. Гулнор тепада олма тараётган эди. Ўғли энди дарахтдан тушиб, терилган олма-ларни қопга жойлаётган эди. Улар жуда кўрқиб кетишди. Агроном аёл бўлса, ўғлининг ёқасидан тутиб, бақира кетди:

- Ўғри, муттаҳам! Нима қилаясан? Ҳозир милиса чақираман, қамоққа тиктириб юбораман, - тепада қалтираб ўтирган Гулнор

Ҳикоя

Тинмай садақа чиқараман. Ўғлингиз ҳам: "Сен биласан, она-си", деб миннатдор бўлади". "Сендан эмас, Оллоҳдан миннатдор бўлсин", деб юз йиртадиган одам керак. Гулнор кампир бўлса, индамайди: "Дилхиралик нимага керак".

Кенжасининг болалариям улғайиб қолишди. Харажатлар ҳам улғайган. Айниқса шу йил уларни мактабга қақариш қийин бўлди. Эру хотиннинг маоши қўшилиб, базўр бир болага уст-бош, китоб-дафтар бўларкан. Улар эса худого шукр, бу йил тўрттовини мактабга чиқаришлари керак.

Гулнор кампир ётиб-ётиб ахд қилди: "Ўрганган тўшагим", деб шу қамбағал ўғлимга жабр қилиб ётмай, навбат билан бой ўғиллариникида ҳам турайин. Уларни ҳам оқ сут бериб боққанман, ўқитганман, уйлантирганман".

Эрталаб туриб, тўнғич ўғлига кўнғирок қилди:

- Болам, менга машина юбор. Зерикдим.

- Ест, онажон!

Келин қайнонанинг ортидан кирган катта тугунни кўриб ҳайрон бўлди. Тилининг учгана-насида кирғоққа чиқиб қолган

балиқдай питирлаб турган саволни бижилдоқ кичик қиз бериб қўя қолди:

- Момо, бу нима? Бизникига кўчиб келдингизми?

- Опа, пулини берамиз, Ўғлим Россияда ўқийди, шунга бериб юбораман, дегандим.

- Пулинг бошингдан қолсин. Ифлос, сендай ўғилларнинг дастидан ҳўжаликнинг режаси тўлмайди доим.

Гулнор ҳам қанча ялинса ҳам агроном аёл олма-ларни унга бермади. Бақириб-бақириб, олма тўла қопларни ёнидаги юғурдагига кўтартириб, кетиб қолди. Гулнор эса бум-бўш қўл, кўзлари тўла ёш ва ранги кумдек оқариб кетган ўғли билан қолиб кетаверди. Сал ўтмай қўшни келди, уям агроном аёлдан кўрқиб кетолмай турганим, узр сўради:

- Хафа бўлманг, ҳамсоя, ўзи бир пуллик аёл, раиснинг ўйнаши, эртага келиши керак эди, қай гўрдан етиб келди!..

Гулнор ҳеч нарса демади.

- Сизлар боваринглар. Кечга яқин ўзим олиб бориб бераман.

- Керак эмас, - деди Гулнор.

Ҳақиқатан ҳам Гулнорага ҳеч нарса керак эмас эди. Тезроқ қўшни уларни ёлғиз қолдиришини, ўқиб-ўқиб йиғлаб олишни истарди.

Улар қоронғу тушгунча боғда қолиб кетишди. Гулнор почаси йиртиқ ҳолда қишлоқ оралаб юришдан уялди...

Албатта бу кунларни унга гувоҳ бўлган ўша кенжа ўғилдан бошқа ҳеч ким эсламайди.

Ўғиллар ўзлари осмондан шундай топармон-тутармон бўлиб тушибатгандай юришарди, келинлар эса шу топармон-тутармон эрларнинг молу дунёси билан ўзлари яратиб қўйгандек туташарди ўзларини. Айниқса тўнғич келиннинг гапларига чидаб бўлмайди: "Тушимда денг, тандир-тандир нон пишириб ётган эмишман. Дарров садақа чиқардим. Уч кундан сўнг бошқарамага кўтарилиб кетди. Эшон бобо, садақада гап қўп, дейди.

(Давоми бор)

Бойбичча

Гулнор кампирнинг кенжа ўғли омадсизроқ чикди. Беш йил Тошкентда юриб, диплом ололмай қайтди. Уйдагилар қанча суриштиришмасин, сабабини айтмади, ўзи ҳам қайтиб Тошкентга бормади. Акаларнинг ҳаммаси алоҳида уй-жой қилиб, чиқиб кетишган эди. Гулнор кампир чоли билан борини бозор қилиб, кенжасини уйлантириб қўйди. Беш ўғилни улғайтириб, уйли-жойли қилган чолу кампирнинг назарида бу тўй ҳаётларидаги энг охириги ташвишлари эди. Ҳаётларининг қолган қисми роҳат-фароғатда, тоат-ибодат билан ўтишини умид қилган эдилар. Аммо дипломсиз ўғил дурустроқ иш топиб, рўзгор харажатларини ўз зиммасига олгунча икки фарзандли бўлди. Бу орада чол ўтиб кетди. Гулнор кампир келиннинг олдига қўли қисқалиги учун ўғлининг тили қисик бўлмасин, деб бор имкониятини сарфлар эди: нафақасини рўзгорга сарфлар, ҳали у, ҳали бу тикиб сотар, хуллас тиниб-тинчимас эди. Ўғил ишга жойлашгандан кейин ҳам бирлари икки бўлиши қийин бўлди. Келин: "Дадаси ун туғади", "Дадаси, ёғ туғади", деганда Гулнор кампирнинг юраги "зирқ" этиб кетади. "Қўлида диплом бўлганда шунча қийналмасди, болам"...

Кейинги пайтларда кенжа биров тажанроқ бўлиб қолди. Беш бола, она, хотин... Гўшт, ёғ нари турсин, нон етказиш ҳам кундан-кунга қийин бўлиб бораётти. Бу уйга қоллаб келтирса ҳам, болалари пиллакуртдай бирпасда еб битиришади. Акаларининг ота уйига келиб, онаси билан уч-тўрт оғиз гурунқ қилиб кетиши гашини келтирадиган бўлиб қолди. "Бойвачча ўғилларингиз онасини кўрганга икки бўлини бурнига тикиб келади. Укам жўжабирдай жон, болаларидан орттириб, онамга ниямам олиб берарди, деб бир килогина олма кўтариб келиша олмайди".

Гулнор кампир кўпчан индамайди. Бир ҳисобдан ўғли ҳақ. Баъзан тўнғич ўғли: "Бозордан қайтаётган эдим", деб қиради-ю, "Она, кўнглингиз кетганда ерсиз", деб қўлига тўртта нарса тутқазмайди. Тунов кунни Олимжоннинг уйига борган эди. Келини ҳовлидаги супада бир тоғора товук гўштини тозаллаб ўтирган экан.

Олимжонга паррандачилик фермаси директорининг иши

деб умид қилдимми?

Машинага ўтираётганда дарвозахонанинг ўнг томонидаги чала битган ошхонанинг очик эшигидан уюлиб ётган қовун-тарвузлар, қат-қат тахланиб турган ёғоч қўтилардаги узумларга кўзи тушди. Негадир алами келди. Бир замонлар кичкинаси бир нарса еб, каттаси ютиниб турганини кўрса, кичкинанинг қўлидан олиб, ярмини каттага берарди. Энди эса... Кампир она бир нарса десди: "Ишласин, она, ишлаган тишлайди. Мен унинг бола-чақасини боқаман, деб елиб-юғуриб юрганим йўқ", деб оғзига уради. Кампир: "Шу камхарж ҳолига бола-чақасига қўшиб, меням боқиб ўтирибди", десди, "Боқмасин, бизникида яшанг, ўзим боқаман", дейишади.

Эҳтимол, боқса боқишар ҳам, ҳаммасининг топгани ўзига етиб ортади. Аммо одамзод бир умр бир жойда яшаб, шу ерга ўрганиб қолган бўлса, иккинчи бир жойга, ҳатто у болангнинг уйи бўлса ҳам, ўрганиши жуда қийин. Бундан ташқари кампир шу камхарж ўғил ва унинг болаларига бошқача меҳр қўйган.

...Келин: "Ўғлингиз келса, мени уришиб қолди. Бир кеча ётиб, борардингиз-да", деб жавраб қолди. "Онасини кўргиси келса, излаб борсин", тўнғиллади кампир.

Олимжон ростдан ҳам эртаси кунни онасини кўргани келди: - Она, мени кутмай кетиб қолибсиз?

- Мени нима қиласан? Ошнинг, ноннинг офати? Товукларни мазза қилиб едиларингми?

Олимжон "хо-хо"лаб кулиб юборди:

- Товукларни Олапардан сўранг-да! Келиннинг ит боғловлик-ку, деганми, товукларни супанинг устида очик ҳолда қолдириб, сизни кузатгани чиққан. Кўчада қўшни "янги олган мебелимини кўринг", деб уйига етаклаб кетган. Элакка чиққан хотиннинг эллик оғиз гапи борлигини яхши биласиз. Бу ёқда болалар телевизорга ёпишиб ётган, ҳаммамнинг қорни тўш, ит очдан ўлсинми, бир амаллаб бўшалибди-да, еганини еб, емаганини тупроқ билан битта қилибди...

йўқ. Болалари мактабда яхши ўқишарди. Мактабни битиргач, бирин-кетин ўз билимлари билан ўқишга кириб кетишди. Одамларнинг болаларига ўхшаб, ижара уйларда яшаб, катта-катта пуллар олиб юришгани йўқ. Ётоқхонада яшаб, ҳукумат берадиган стипендияга қаноат қилиб ўқишди.

Шундай деган билан, булар ҳам уларни тақдир ҳукмига ташлаб қўйишгани йўқ. Эру хотин икки-уч жойда ишлаб, ойлаб ёвгон ичган вақтлари кўп бўлди. Неки етолмаган орзу-ниятлари бўлса, болаларининг дипломли, ишли бўладиган кунларига асраб қўйишарди.

Айниқса, ёзлари қийин ўтарди, ўша йилларнинг. Бир ҳовлидан уч қолип қазишарди. Ёз бўйи бутун оиласи лой тепиб, тандир қилиб сотарди. Бир ўғли иккинчи совуқ юртларда ўқиди. Хар доим сентябрда пулиннинг ўрнига олма-анор олиб кетарди. Ўзининг айтишича, у ёққа боргач, бу нарсаларни беш бара-варга пулларди. Бир сафар бог қоровули бўлиб ишлайдиган қўшилари: "Боққа боринглар, икки қоп олма бўлса, ўзим бериб юбораман. Катталар қурултойга кетишган", деб қолди.

Гулнор кампир унда ёш эди. Бир қоп юкни индамай елкасига олиб келаварарди. Кенжасини икки қоп билан олиб, боққа борди: "Бир қопни сен велосипедингга ортасан, биттасини

га кўзи тушиб, баттар бақирди. - Пастта туш, ўғри! Одамлар боласини тўғри бўл, деса, бу биргаликда ўғирлик қилаяпти. Туш дегиман, сенга!

Гулнор қалтираб қалтираб, дарахтдан тушгунча қайсидир шохга лозимини олиб олиб "шир" этиб, йиртиб юборди. - Опа, пулини берамиз, Ўғлим Россияда ўқийди, шунга бериб юбораман, дегандим.

Пулнинг бошингдан қолсин. Ифлос, сендай ўғилларнинг дастидан ҳўжаликнинг режаси тўлмайди доим.

Гулнор ҳам қанча ялинса ҳам агроном аёл олма-ларни унга бермади. Бақириб-бақириб, олма тўла қопларни ёнидаги юғурдагига кўтартириб, кетиб қолди. Гулнор эса бум-бўш қўл, кўзлари тўла ёш ва ранги кумдек оқариб кетган ўғли билан қолиб кетаверди. Сал ўтмай қўшни келди, уям агроном аёлдан кўрқиб кетолмай турганим, узр сўради:

- Хафа бўлманг, ҳамсоя, ўзи бир пуллик аёл, раиснинг ўйнаши, эртага келиши керак эди, қай гўрдан етиб келди!..

Гулнор ҳеч нарса демади.

- Сизлар боваринглар. Кечга яқин ўзим олиб бориб бераман.

- Керак эмас, - деди Гулнор.

Ҳақиқатан ҳам Гулнорага ҳеч нарса керак эмас эди. Тезроқ қўшни уларни ёлғиз қолдиришини, ўқиб-ўқиб йиғлаб олишни истарди.

Улар қоронғу тушгунча боғда қолиб кетишди. Гулнор почаси йиртиқ ҳолда қишлоқ оралаб юришдан уялди...

Албатта бу кунларни унга гувоҳ бўлган ўша кенжа ўғилдан бошқа ҳеч ким эсламайди.

Ўғиллар ўзлари осмондан шундай топармон-тутармон бўлиб тушибатгандай юришарди, келинлар эса шу топармон-тутармон эрларнинг молу дунёси билан ўзлари яратиб қўйгандек туташарди ўзларини. Айниқса тўнғич келиннинг гапларига чидаб бўлмайди: "Тушимда денг, тандир-тандир нон пишириб ётган эмишман. Дарров садақа чиқардим. Уч кундан сўнг бошқарамага кўтарилиб кетди. Эшон бобо, садақада гап қўп, дейди.

Хазрати Сулаймоннинг "Хикматлар" китобини varaқлаётим, бир воқеа ёдимга тушиб кетди...

Бундан бир неча йил аввал мен бир фотостудияда ишлар эдим. Ҳали рақамли фотоаппаратлар бизга етиб келмаган, плёнкага туширилган кадрларни биз Тошкентдаги фотолaborаторияларда чиқариб келадиган даврлар эди, ўшанда.

Шундай кунларнинг бирида пойтахтда мен Зарема исмли ажойиб аёл билан танишиб қолдим. У жуда ҳам самимий, оққўнғил, инсонпарварлиги боис ёши мендан анча катта бўлишига қарамай, биз тезда қадрдонлашиб

ман, чўнтагимда ҳозир бор-йўғи йўлқирамга етадиган пул бор, холос... Нима қилиш керак? Буни ўйламасликка ҳаракат қилиб, кассага қарзимни тўладим-да, суратларни олиб, кўчага чиқдим. Худди елкамга оғир юк тушгандай чуқур "ўх" тортди, чўнтакка назар солдим, пулим йўлнинг ярмига ҳам етмайди...

Шунда тасодифан боя бозорчада мева-чева сотаётган ҳамшаҳаримни кўрганим ёдимга тушиб, қувониб кетдим-да, уни излашга тушдим. Тўғри-да, у аёл мени танийди, фарзандларини суратга олганман. Бор-йўғи 200 сўм қарз қилиб турса, уйимга етиб олишим биланоқ қайта-

таниш йигитга қандай тушунтираман? Охириги ўриндикдаги кондукторга яна бир назар ташладим-да, атайин ундан узоқроқ бўлиш учун ҳайдовчидан кейинги биринчи ўриндикка чўкиб, юзимни дераза томон буриб олдим. Кўчага оқшом чўккан, қор гуллиб ёғар, ҳамма қаергадир шошган...

Кондукторнинг суҳбатдоши биринчи бекатдаёқ тушиб қолди-ю, йигит йўловчилардан пул йиғишни бошлади. Ўша дамдаги ҳаяжонимни ифодалашга тил ожиз. Кондуктор яқинлашган сари юрагим гўёки этимни ёриб ташқарига сакраб чиқади-дегунча тез урар, ҳаяжоннинг

тимни секин очганимда, ундаги 50 сўмлик тангага кўзи тушиб, кондуктор жилмайди-да:

- Чинданам бунни яшириб қўйсангиз яхши экан, бўлмаса ростдан ҳам йиғлавораман, - деб ёнимга ўтирди.

- Мени қаердан танишингизни айтмадингиз...

- Э, қизиқ экансиз-ку, битта шаҳарда яшасан. Адангиз ҳам, акангиз ҳам машина ҳайдашса, ҳайдовчи халқи доим бир-бирига иши тушиб туради, бир-бирини танийди. Мен ҳам илгари автотранспорт бўлганман... У яна жилмайди: - Бу танга билан қаердан келаяпсиз ўзи?

ЯХШИЛИК ҚИЛИШДАН ЧАРЧАМАН!

кетдик. Ҳарбийга турмушга чиққан Зарема опа эридан жуда ёш бева қолиб, бошқа турмуш қилмаган, ёлғиз қизчаси Алинага ўзи ҳам ота, ҳам она бўлиб, уни улғайтирган.

Бир кун Зарема опа менга кўнғироқ қилиб, агар Тошкентга келадиган бўлсам, уларникига албатта киришимни сўради. Сайрга олиб бормоқчи эканлигини айтди. Бир неча кундан кейин барча буюртмаларни олиб, шаҳарга кетдим. Фотолaborаторияга киришдан олдин Зарема опаникига кўнғироқ қилсам, Алина (икки ёш гўдаги билан эридан ажрашиб келгани) гўшакни олди-да, тушқун овозда:

- Қанақа сайр?! Уйда бир тишлам ҳам нон йўқ, болалар эрталабдан бери оч ўтиришибди-ю, кўнғилгизга сайр сийса-я... - деди.

- Тўхта, Алина, нега нон бўлмас экан, наҳотки болаларинг ҳалигача овқатланмади?

- Эй, нимасини сўрайсан, ойлигимни вақтида беришмаяпти, болалар нафақасига ҳали анча бор, ойимнинг бекаси эса касал бўлиб, пулини беролмаяпти...

Соатга қарасам, нонушта вақти аллақачон ўтиб, тушлик яқинлашапти, булар бўлса... Чақалоқ "нон йўқ"ни тушунарми? Ўйлаб ўтирмасдан фотолaborаторияга кириб, суратларни чиқаришга қолдириб, хизмат ҳақларини олдиндан тўлаб, шу ерда жойлашган бозорчага йўл олдим. Йўл-йўлакай уйга қайтишга йўлқира ажратиб, қолган ҳамма пулимга нон, бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари, болаларга ширинликлар олиб, Зарема опаникига бордим. Опа жуда хижолат бўлса-да, болаларнинг қувончини кўрсангиз!

- Қайтараман! - деди Зарема опа. - Албатта! - дедим ўзимча ҳаволаниб. - Фақат менга эмас, сиз доим ҳурматлайдиган Худого. Чунки ризқингизни мен эмас, у етказди.

Ўшанда кўнғилмда: "Савоб иш қилдим!" - деб ўзимча ғурурланиб ҳам қўйган эдим. Мени табассум билан кутиб олган салон ходимига кивитанцияни узатарканман, унинг узрини эшитиб, лол қолдим. Маълум бўлишича, кундузи буюртма бераётганимда улар ҳисоб-китобда адашиб, мендан 400 сўм ҳам пул олишган экан, бу хато кетганимдан кейингина маълум бўлибди. Мен эса у ердан чиқиб, тўғри бозорчага йўл олган-

ман! Йўқ, у аёл рози бўлмади. "Гуноҳ бўлади, - деди у бепарво. - Йилни қарз бериш билан бошласанг, баракаси учиб кетади. Нима, сени деб кейин бутун йилни қарз йиғиш билан ўтказайми?"

"Демак йил бошида қарз бериш гуноҳ-у, каттақон шаҳарда қиз болани ночор аҳволда ташлаб кетиш гуноҳ эмасми?" - дедим алам билан ва жавобини кутмасдан қайрилиб кетиш қолдим.

Атрофга аста-секин қоронғулик чўкаяпти... Уйдагилар ҳам ҳавотир олишаётгандир. Қадримга қўнаётган қор парчаларига тикилиб туриб: "Э, бўлганча бўлар, йўлнинг ярмигача етиб олай-чи, қолган ярми бир гап бўлар..." - дедим-да, таваккал қилиб автобусга чиқдим. Айтиш жоизки, Тошкентдан уйимгача мен иккита транспортда етиб оламман. Ўша оқшом биринчи автобусдан тушиб, иккинчиси-га чиқаётганимда чўнтагимда бор-йўғи 50 сўм пул қолган эди, холос. Чинданам ночор аҳвол... Ундан қандай чиқиб кетса бўлади? Аҳволимни ҳайдовчига тушунтирсаммикан?..

Норози қиёфада автобус балонларини тепкилаб, нималарнидир сўқаётган ҳайдовчини кўриб, бу фикримдан дарҳол қайтдим. Кондуктор-чи? Балки у тушунар? Бўйлари баланд, елкадор кондуктор йигит автобуснинг орқа ўриндиғига ўтириб, бир қиз билан чақ-чақлашар, фақат онда-сонда чиқаётган йўловчиларга бу уларнинг сўнгги рейси эканлигини, шунинг учун автобус автостанциягача бормаёй, йўлда гаражга бурилишини айтиб кўяр эди. Суҳбатдошимни олдида, унга ниманиям тушунтироламан?

Нима қиларимни билмай турганимда ҳайдовчи жойини эгаллади-ю, автобус силжиди. Бўёғи нима бўлади? Кондукторга нима дейман? Мени танийдиган бозорчи аёл аҳволимни тушунмади-ку, но-

ҚИССАДАН ҲИССА

зўридан бармоқларим учи музлаган, кўзимни деразадан узолмайман...

Кондуктор яқинлашганини сезиб, лабимни тишладим: ҳозир бошланади...

- Ҳа, Нарғизахон, кайфиятлар йўқ? Кўзимни деразадан узиб, секин кондукторга қарайман:

- Сиз... Мени қаердан танийсиз?

- Э, йўқ, мен биринчи савол бердим, унга жавоб беришингиз шарт. Ҳўш, кайфиятингиз нимага йўқ?

Нигоҳимни яна дераза томон қадаб:

- Агар чўнтагимдаги пулимни кўрсангиз, сизни ҳам кайфиятингиз тушиб кетади... - дедим маънос оҳангда.

- Кўрсатинг, кўрсатаверинг, менинг кайфиятимни тушириш осонмас!

Боядан бери маҳкам сиқиб турган каф-

деб қўйди, десангиз, мени яхши танийди. Шундай қилиб, кимга яхшилик қилганман, денг... Билиб қўйинг, бу дунё қайтар дунё. Қачонлардир кимларгадир яхшилик қилгансизки, бугун йўлингизда мен учирам. Сизга ёрдам беришни истамаган танишингизнинг йўлида мендақалар учраши дарғумон. Шунинг учун ман! Ҳайр. Яхшилик қилишдан ҳечам чарчаман! - деб эшикни ёпди...

"Мухтожга ёрдам бериш - Ўғамизга қарз беришдай... У яхшиликни қайтаради", дейилган. «Хикматлар» китобида. Ҳа, азизлар, яхшилик қилишдан ҳечам чарчаман.

Нарғиза ПАРМОНОВА,

Тошкент вилояти,

Паркент тумани.

Мен учун жуда азиз бўлган ўша рақамларни тердим. Умид бағишловчи узун-узун гудок... Гўшакни онажоним кўтарди. Ҳар доимгидек бир-бирига ўхшаш, лекин ҳар бири ўзгача гаштли ва соғинчли бўлган суҳбатимиз бошланди:

- Ассалому Алайкум онажон! - Ваалайкум ассалом, қизганим! Яхши юрибсанми? Соғингинг, ишларинг жойидами?!

- Ҳа онажон, ҳаммаси яхши. Ўзингиз-чи? Яхшиямисиз? Кайфиятингиз яхшими? Бобом-момлар, укам, дадам яхши юришибидими?

- Ҳаммалари яхши, ўйнаб-қулиб юришибди...

КЎЗМУНЧОҚ

- Айтгандай момом "грипп"дан тазалдим?

- Ҳа тузалаптилар, бугун озгина мева-

чева егандилар. Озгина иштаҳалари очилибди. Шунга аччиққина қилиб "кесган ош" қилиб берайяман. Бобонг момонингнинг касал бўлганидан хафа. Айтгандай биласанми ҳозир нимани кўрдим, эшитсанг...

Ҳамирни ёйиб, угра қилиб кесаётгандим. Ҳар-ҳар

замонда деразадан бобонг-момонга қараб қўяман. Иккаласи ўтириб олишиб

нимадир қилишапти. Қизикдим. Ҳамирни тез-тез кесиб

қуриштишга ёйиб қўйдим-да деразага яқин бориб уларни кута-ташладим:

Бобонг оқ-қора ипни бир учи-

дан ушлаб турибди. Момонг эса халиги ипнинг бир учидан ушлаб эшапти. Эшилгани тобига

етди шекилли ипнинг бир учини туғиб қўйишди. Кейин момонг кутичада турган кўзмунчодан битта-битта олиб ипдан ўтказиб бошлади. Бобонг эса халигиндай ипнинг бир

учидан ушлаб турибди. Улар ҳар-ҳар замонда қилаётган ишини тўхтатиб, пиёладаги

чойдан ҳўллаб, тарелкадаги майизни эрмак қилиб қўйиш-

ди-да, яна қилаётган ишини давом эттиради. Уларни куза-

тиб завқим келиб кетди. Айниқса бобонгнинг "сенга кўз

теккан, бўлмаса касал бўлмас-

динг, мана шу кўзмунчоқни энди доим тақиб юр..." дея

момонгга меҳр билан тикилиб турганларини кўриб уларга

ҳавасим келиб кетди. Ўзимча "қўша-қаринлар" дегани шу бўлса керак-да деб қўйдим.

Илоҳим, ҳаммамизга шундай қўша-қариб юришлик nasib этсин, қизганим!...

Онам билан яна кўп гаплаш-

дим... хайрлашиб, гўшакни қўйдим-у, бобом-момом

ҳақида ўйлай кетдим: Мана улар биргаликда саксон ёшни

ортада қолдириб, тўқсон сари кетмоқдалар. Турмушларига

эса чоракам бир аср бўлаяпти. Шунга қарамасдан худди ке-

чагина тўйлари бўлиб ўтган ёш келин-куёвлардек бир-бирла-

рига меҳрли-муҳаббатли...

Малоҳат МЎМИНОВА

АЪЛОЧИ БОЛАНИНГ ТАОМНОМАСИ

Ота-оналар
мактаби

Тўғри тузилган овқатланиш меъёрлари ва тартиби ўқувчига имтиҳонларни “аъло”га топшириш, фанларни тўлиқ ўзлаштириш имкониятини берадими?

усули бирорта ширинлик, масалан конфет, шоколад, музжаймок ёки мураббо ейишдир. Улар ошқозонга тушган, тезда глюкозага айланади ва сиз дарҳол куч олганингизни ҳис қиласиз. Аммо “ширин дунё” бир марта ёки вақти-вақти билан қўллаб туриш унунгина тўғри келади. Миянинг глюкозага бўлган эҳтиёжини ширинликлар воситасида қондиришга берилиб кетиш, улар юқори калорияли бўлгани боис, вазнининг ортишига, семириб кетишга олиб келиши мумкин. Шу сабабли фарзандингизнинг таомномаси меъёрлаштирилган ва турли хил бўлгани маъқул.

Глюкозани турли фойдали озиқ-овқат маҳсулотларидан ҳам олиш мумкин. Глюкоза асосан углеводлар таркибида кўп бўлиши боис фарзандингиз албатта сут, йирик ёрмали бўтқалар, шифобахш қора нон истеъмол қилиб туриши лозим. Шунингдек, картошка, қизил лавлаги, сабзи, ловия, нўхот, мош каби дуккакиларда крахмал, демакки, глюкоза ҳам сероб бўлади.

Имтиҳонлар олдида фарзандингизни турли ширин мева-лар билан сийлашингиз мумкин. Улар таркибида миянинг яна бир севилими “озуқаси” -

фруктоза кўп. Қулупнай, маймунжон, қорағат кабилар таркибида 4 фоиздан 10 фоизгача табиий шакар моддалари – глюкоза, фруктоза ва сахароза кабилар бўлиб, улар организмга осон сингишади. Қолаверса, бошқа турли фойдали моддалар ҳам оз эмас.

ФАКАТ ГЛЮКОЗА ЭМАС

Фарзандингиз учун балиқли таомлар қунлари ташкил қилишни ҳам унутманг. Зеро, балиқда нафақат мия фаолиятини фаоллаштирувчи моддалар, балки йод ҳам кўп бўлади. Йод етишмовчилиги эса аклий фаолиятнинг сусайишига олиб келади. Шунингдек, балиқ таркибида миянинг узоқ вақт аклий фаолият билан банд бўлишида қўл келадиган холин ва лецитин моддалари ҳам бор.

Айрим ота-оналар мактабдаги асосий дарслар билан қаноатланмай, фарзандларини қўшимча дарслар, репетитор ва фан тўғрақларидаги қўшимча машғулотлар билан “қўйиб” ташлашади. Бундай тинимсиз аклий меҳнат боланинг чарчаб қолишига сабаб бўлади. Бундай пайтда ота-оналарга таркибида В ғруҳига мансуб витаминлар

сероб бўлган маҳсулотлар – гўшт, балиқ, ёнғоқлар, турли бўтқалар, шифобахш қора нон ёрдамга келади. Улар асаб тизими, мушаклар ва юрак фаолиятини меъёрлаштиради.

УЙҚУ ВА ЯНА УЙҚУ...

Аммо боланинг аклий фаолиятдан сўнг чарчоғини чиқариши, куч тиклаши учун фақатгина “ақлли” егуликларнинг ўзи етарли бўлмайди. Аклий фаоллик талаб қиладиган меҳнат – имтиҳон, фан олимпиадаси олдида мириқиб ухлаб олиш ҳам муҳим. Мия тўқималари чарчаб, “синиб” қолмаслиги учун фаол аклий меҳнатни мияга дам бериш билан навбатлаштириб бориш лозим. Чунки бола тинимсиз аклий фаолият билан банд бўлса, оддий тил билан айтганда, “томи кетиб қолиши” ҳеч гап эмас. Эрталаб албатта бадантарбия машқларини бажариш, имкони бўлса, тоза ҳавода сайр қилиш керак. Чунки, инсон танасидаги йирик аъзолар орасида мия энг кўп кислород истеъмол қиладиган. Шу боис тоза ҳаво етишмовчилиги унинг фаолиятига салбий таъсир кўрсатиши мумкин.

Инсоннинг аклий фаолияти унинг мия тўқималарида юз берадиган биологик ва кимёвий жараёнлар ҳосиласидир. Мана шу жараёнларнинг бир маромда кечиши мияни фаолияти учун зарур бўлган барча нарсалар билан озиқлантириб, тўйинтириб турилиши билан боғлиқ. Шу боис – тўғри тузилган таомнома муваффақиятнинг шартларидан бири эканлигини мутахассислар мунтазам таъкидлашади. Мия тўқималари озуқа сифатида биринчи галда глюкозани тан олади ва уни жуда катта миқдорларда сўриб олади.

АҚШнинг Иллинойс университети олимлари каламушларда шундай таъриба ўтказиб кўришди: лабиринт ичида йўл тополмай ҳар томонга чўйиб юрган каламушлар миясининг йўл танлаш учун жавоб берадиган қисмида глюкоза миқдорини кескин оширишди. Таъриба аклий фаолият глюкозанинг “қушандаси” эканини –

уни кўп миқдорда ишлатишини исботлади. Тадқиқот давомида каламушлар миясининг ишлаб турган қисмида глюкоза миқдори бошқа қисмлардагидан 30 фоизга камайиб кетган.

“АҚЛЛИ” МАҲСУЛОТЛАР ЮҚОРИ КАЛОРИЯЛИ БЎЛАДИ

Организмни глюкоза билан таъминлашнинг энг оддий ва тезкор

ЎЙИНДАН ЧИҚИШ ОСОНМИ?..

Олдинга статистик маълумотларга мурожаат этайлик. Ихтимоий сўров марказлари томонидан гарб мамлакатлари ва Россияда ўтказилган сўровлардан маълум бўлишича, энг кўп сотиладиган компьютер ўйинларининг 49 фоизи сезиларли даражада зўравонлик, ёвузлик кўринишига, мазмунига эга экан. 41 фоиз жангари(турли отишмалар ва портлашларга асосланган) ўйинларда ўйин қаҳрамони ўз мақсадига етишиши учун ана шундай зўравонлик ва ёвузлик зарур бўлади. Энг ёмони 17 фоиз ўйинларда ана шу зўравонлик ва ёвузликнинг ўзи бош мақсад экан.

Бу рақамлар сизни ўйлантириб қўйган бўлса ажабмас. Нейрофизиология соҳаси мутахассисларининг таъкидлашларича, ёвузликка, зўравонликка асосланган видеоўйинлар одамнинг ҳақиқий ҳаётда ана шундай иллатларга бўлган муносабатини ўтмаслаштириб кўяр экан. Яъни мана шундай ўйинлар таъсирида ўсган бола ҳақиқий ҳаётда зўравонликка, ёвузликка дуч келса, буни табиий ҳол сифатида қабул қиладиган бўлиб қолади.

Инсон организмда ана шундай муносабат мутахассислар томонидан Р-300 деб ном берилган реакция жавоб беради. Бошқача айтганда, зўравонлик, ёвузлик ва бошқа нохуш таассурот ўй-ғотувчи сахнавий кўринишлар экранда намоён бўлиши билан мия электр фаолиятининг қисқача чакнаши – реакция юзага келади.

Маълум бўлишича, мунтазам равишда асосида зўравонлик, ёвузлик ётадиган компьютер ўйинларини берилиб ўйнайдиган болаларда(жумладан, катталарда ҳам) ана шу реакция кескин даражада сусайиб кетар экан. Бу ҳол қандай салбий оқибатларга олиб келиши мумкин?

Фарзандингиз компьютерда турли ўйинлар ўйнашдан бош кўтармай қолдими? Сизни эса “Нима қилиш керак?” деган савол қийнапти. Муаммонинг ечими осон эмас: бир томондан ҳозирги болаларга компьютерда шугулланишни бутунлай таъқиқлаб ҳам бўлмайди. Иккинчи томондан эса, унинг компьютернинг виртуаль оламида истаганича “сузиб юришига” ҳам қўйиб бериш яхшилик аломати эмас. Бунинг оқибатида боланинг руҳиятига зарар етиши мумкин...

ТАЖОВУЗКОРЛИКНИ АНИҚЛОВЧИ ТЕСТ

Кўпдан кўп тадқиқотлардан сўнг мутахассислар ташвишли хулосаларга келишди: видеоўйинлар бош мия фаолиятига салбий таъсир кўрсатиб, тажовузор ҳиссиётларнинг уйғонишига олиб келаркан. Жумладан, тадқиқотларда қатнашган 18 ёшдан 26 ёшгача бўлган эркекларда шундай ҳол кузатилган.

Тест синовлари пайтида махсус мосламада шундай натижа намоён бўлди: ёвузликка, зўравонликка асосланган видеоўйинларнинг таъсирида бош мия қобилиятининг айрим қисмларига қон қуйлиши сезиларли даражада ошди, бу эса таърибанинг барча иштирокчиларида кузатилган тажовузорлик қайфиятига сабаб бўлган бўлса ҳеч гап эмас.

Аммо асосида зўравонлик, ёвузлик ётадиган компьютер ўйинларининг фойдали жиҳатлари ҳам бор, деб ҳисоблайдиган олимлар ҳам учраб туради.

БОШҚАЧА ФИКР

Уларнинг фикрича, компьютер ўйини ҳойланган диск ўраминидаги “Фақат 18 ёшдан катталар учун мўлжалланган” деган ёзув аслида ёши бундан анча кичикларни ўзига жалб этади. Қолаверса, қадимдан қолган “Таъқиқланган мева ҳар доим

ширин туюлади”, деган ҳикмат бор. Ёш болаларнинг бундай кибернетик ўйинларга ошно бўлиши ёмон иш эмас: катталарнинг ўйинлари болаларни ўзларини ҳимоя қилишга ўргатади, уларда аклий ва жисмоний қобилиятларни шакллантиришга ёрдам беради. Бундай ижобий таъсир бироз бахтсалабдир. Чунки айнан шу олимларнинг ўзлари аксарият ҳолларда компьютер ўйини билан ҳақиқий ҳаётдаги зўравонлик ва ёвузлик ўртасида боғлиқлик бўлишини рад этишмайдилар. Психотерапевтлар эса компьютер ўйинларига боғлиқлиқ қилиши алкоғолизм ва гиёҳвандлик каби даволаниши оғир касалликлар билан бир сафга қўйишади.

Табиийки, мутахассисларнинг биз келтириб ўтган салбий ва ижобий фикрлардан қай бирига қўйилиши, ҳамда фарзандингиз компьютерда қандай ўйинлар ўйнашига рўхсат бериш, қайсыларини эса таъқиқлаш сизнинг шахсий ишингиз. Аммо ҳар қандай шароитда ҳам бундай қўнғилочар ўйинлар ортида турган хавфни, уларнинг фарзандингиз келажагига салбий таъсирини ёдда тутинг.

ОТА-ОНАЛАР ЭЪТИБОРИГА

→ Фарзандингизнинг бир кунда компьютерда 20 дақиқадан ортиқ шугулланишига рўхсат берманг.

→ У қандай кибернетик ўйинлар ўйнаётганини эътибордан четда қолдирманг. Диққатнинг узоқ вақт катта босим билан бир нуктага қаратилиши қон босимининг ошишига, бош оғриғига, ўта ҳиссиётли болаларда эса хаттоки бурундан қон кетишига сабаб бўлиши мумкинлигини унутманг.

→ Компьютер ўйинлари ўйнаётган пайтида фарзандингиз монитордан 80 сантиметрдан кам бўлмаган масофада ўтиришини назорат қилиб туринг. Чунки компьютернинг виртуаль олами одамни нафақат ўзига “юттиб юборади”, балки кўриш қобилиятига ҳам сезиларли даражада салбий таъсир кўрсатади.

ДАРМОН тайёрлади.

ОҒРИҚҚА ҚАРШИ
УСУЛАЛАР...

САБАБИНИ АНИҚЛАНГ!

Агар тананингиздаги аъзолардан бирортаси оғриси, дарҳол шифокорга учрашиб, сабабини аниқлашга киришинг. Акс ҳолда кейинчалик қийин бўлади. Оғриқлар бир неча марта қайтарилса, бу бирорта жиддий касалликдан далолат беради.

Оғриқларнинг ўткир, симиллайдиган, санцийдиган турлари бўлади. Кўпинча тананинг айнан оғриётган аъзоси эмас, балки бошқа аъзолар касал бўлиб чиқади. Масалан, агар юрак безовта қилаётган бўлса, бу ҳолда елка ва ошқозон, қўл ва елканнинг курак қисми айлана ҳолда, бош эса умумий ҳолсизлик, грипп ёки шамоллаш натижасида оғрийди.

Бирор аъзонинг сурункали ва симиллаб оғриши узок вақтгача давом этиши мумкин. Бу ҳолда оғриқни қолдирувчи дорилар истеъмол қилишдан олдин албатта шифокор билан маслаҳатлашинг. Ўз билганингизча дори ичиш зарардан бошқа нарса келтирмайди. Дори билан оғриқни вақтинча қолдирса бўлади, аммо бошлангичта касалликни сезмай қолишингиз мумкин. Агар ўткир оғриқ бошланган пайтда шифокор ка-

салликни тўғри аниқлашни истасангиз дори ичмай туринг. Қўриқиб ёки шунга ўхшаш касалликларда оғриқ пайтида ичилган ҳар қандай дори ташхис қўйишда шифокорга қийинчилик туғдиради. Оқибатда эса беморнинг ҳаёти хавф остида қолиши эҳтимоли бор.

Шуни унутмангки, оғриқ ҳар доим ҳам жисмоний толиқишдан пайдо бўлмайди. Кўпинча бу руҳий ҳолатдаги ўзгаришлар сабабли рўй беради. Яъни, киши бирор жойи оғриётганига ўзини ишонтариб қўйган бўлади. Бундай пайтда дам олиш, бироз ухлаб олиш фойда беради. Кучли оғриқ сезилган пайтда ҳар бир одам аввало ўзини қўлга олиши керак. Оғриқни камайтиришга шу йўл билан эришилади.

Уқалаш муолажаси, доривор ўтлар даммаси, ёғ ва баъзи сабзавотлар оғриқни қолдиришга ёрдам беради.

ТИШ ОҒРИҒИНИ ТЎХТАТИШ

Тез-тез тишлари оғриб турадиган кишилар оғриқни қолдириш учун турли воситаларни синаб кўришади. Ваҳоланки, бундай пайтда дарҳол шифокорга учраб касал тишларни даволатган яхши. Чунки анча вақтгача давом этадиган тиш оғриғи на фақат танани, уйқусизлик боис руҳиятни ҳам ҳолдан тойдиради.

→ Агар тиш ковагига қўйилган тикин (пломба) тушиб кетган бўлса, пиёз шарбатига ботириб олинган пахта қўйиш ёки оғизни маврак (шалфей)дан тайёрланган даммала билан чайиш керак. 1 ош қошиқ маврак устига 1 стакан қайноқ сув қўйиб бир соат дамлаб қўйинг. Ушбу даммала билан оғизни бир неча марта чайилса, оғриқ тўхтайд.

(флюс) бўлганда оғизни илиқ сувли намакоб билан чайилади. Туз тиш тўқималари орасидаги суюқликнинг сўрилишига ҳам ёрдам беради ва шишни қайтаради.

→ Баъзиларга милклар пилла бўлганда оғриқ томондан юзга совуқ нарса қўйиш ёрдам беради.

→ Тиш қараши (кариес) сабабли тиш оғриганда ари елими билан даволашади. Бунинг учун ари елимидан (прополис) нўҳатдеккина олиб тиш ковагига тикқлади. Ёки ари елими устига 20 томчи спирт томизилиб 1 стакан сув билан аралаштирилган оғриқ тишга қўйилади.

ЎЗИНГИЗ ДАВОЛАЙ ОЛАСИЗ

Шарқ табибларининг таъкидлашича, танамиздаги аъзолар фаолияти оёқ тоғони ва кулоқ супрасидаги маълум нуқталарга боғлиқ экан. Оғриётган бирон аъзодаги дардни камайтириш учун ўша аъзога тегишли нуқталарни босиб қийоса. Агар ўша нуқталар босилганда оғриқни хис этмасангиз уқалашдан фойда йўқ. Оғриқни сезсангизгина уқалашни давом эттиринг. Бунинг учун кулоқ ва тоғондаги уқалаш зарур бўлган нуқталарни аниқлаб олиш зарур. Ҳўш, бу қандай амалга оширилади?

→ Бўйин оғриганда аввал ўнг, кейин чап оёқнинг бош бармоғини айлана ҳолда уқаланади.

→ Оёқлар ўртасида эса буйракка оид нуқталар жойлашган. Буйрак оғриганда ҳар иккала оёқдаги ўша жой уқаланади.

→ Оёқ панжаларидан тоғон томонга қараб тўртта тўғри чизиклар белгиланади ва шу чизиклар орасидан тегишли аъзолар аниқланиб олинади.

→ Юрак ва ўпкага тегишли нуқталар оёқ панжалари остига (бош бармоқ остидан ташқари) жойлашган. Бош бармоқ остига қалқонсимон безларга, иккинчи бармоқ остига эса ошқозон ости безларига оид нуқталар жойлашган.

→ Оёқнинг ички томонида жойлашган нуқталар эса бел билан боғлиқ. Бел оғриганда оёқнинг шу қисми уқаланса, оғриқ тўхтайд.

→ Ўқтин-ўқтин бош оғриганда кулоқ супрасида жойлашган нуқталар уқаланади. Ҳар кун ёки оғриқ бошланган заҳоти бош ва кўрсаткич бармоқлар билан кулоқ солиночғини уқалаш керак. Бармоқ учлари би-

лан кулоқнинг ички қисми ҳам турли йўналишларда босилиб, муолажа қилинади.

→ Кўрсаткич бармоқлар билан айлана ҳолда солинчоғи 10 марта орқага-олдинга ҳаракатлантирилади.

→ Бош оғриганда қўшимча даво сифатида чакка бош бармоқлар билан айлана ҳолда уқаланади. Уқалаш пайтида қулай ўтириб, кўзлар юмиб олинса таъсири кўпроқ бўлади.

ДАРҲОЛ ШИФОКОР ЧАҚИРИНГ!

Баъзан шифокор чақиришни сўнгги муддатга қўйишимиз рост. Бу эса оғриқ кучайиб, бемор аҳволи ёмонлашувига олиб келади. Шу боис баъзи ҳолларда шифокорни зудлик билан чақириш лозим бўлади.

Агар бемор ўзича оғриқни даволамоқчи бўлса аҳволини янада оғирлаштириб қўйиши мумкин. Оғриққа чидашга уринманг! Қуйидаги ҳолларда оғриқни тўхтатишга ҳаракат қилмасдан дарҳол шифокорни чақириш тавсия этилади.

→ Кучли оғриқ пайсиб, 30 кун давомида яна бошланган бўлса;

→ Оғриётган жой ҳис этиш ва таъсирчанлигини йўқотса, оғриқ билан бирга мушаклар бўшашиб қолса;

→ Қориндаги оғриқ ҳароратнинг кучайиши, қусиш ва қонли ич кетиши билан боғлиқ бўлса, албатта "Тез ёрдам" чақириш керак;

→ Жигар соҳаси ва ўнг қовурға ости оғриганда;

→ Кулоғингиз бир неча кундан бери оғриб, йиринг, қон ёки рангсиз суюқлик оқса;

→ Томоғингиздаги оғриқ кучайиб, ютиш, нафас олиш қийинлашиб, лимфа тугунлари катталашса. Юрак уришингиз тезлашиб, кучли бош оғриқ ва кўкракда оғриқ пайдо бўлганда;

→ Кўкрак қафасингизда қутилмаганда сизни бўғайтган оғриқ пайдо бўлиб, дори ичсангиз ҳам ўтиб кетмаса. (Бу ҳолат инфарктдан дарак беради) шифокор чақиришни зинҳор кечиктириб бўлмайди.

БАСИРА тайёрлади.

БОШИНГИЗ "ЁРИЛАЙ"
ДЕЯПТИ...

Бош оғриғи жуда кўп касалликлар билан бирга кузатилади. У шунчаки зўриқишдан, шамоллашдан, тананинг заҳарланишидан, қон босимининг кўтарилишидан ҳам безовта қилади. Агар бошингиз дам-бадам оғриб сизни безовта қилаётган бўлса, сабабини аниқлаш учун албатта шифокорга мурожаат қилиб, унинг маслаҳатлари асосида даволанинг. Мигренга ўхшаб бош оғриси оёқ ва қўллар учун ханталли (горчица) ванна қилиш тавсия этилади. У қуйидагича тайёрланади:

→ Бир челақ илиқ сувга бир ош қошиқ хантал (горчица) қуқун аралаштирилиб, 59 градусгача иситилади, сўнг унга оёқ ва қўллар солиб ўтирилади. Муолажа қўл ва оёқлар қизаргунча давом эттирилади.

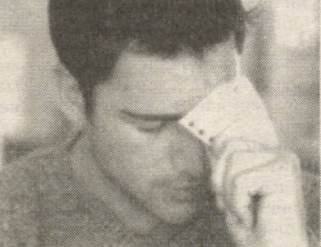
Бош оғриғини қолдиришнинг энг осон ва ҳаммабоп усулларида бири яхшилаб дам олишдир. Бунинг учун кўз, бош ва пешонага муздан компресс қилган ҳолда ётиб ухлаш керак. Ялғиз қўшиб қуюқ қилиб дамлалган қўқ ёки қора чой ичилади.

Бош оғриғига атроф-муҳит сабабчи бўлса унда ўз-ўзини мана бундай ишонтариш усули ёрдам беради:

Юмшоқ диван ёки креслога қулай жойлашиб олган энгил ва хотиржам нафас олиб, ўзингизни бўш қўйинг.

→ Мен мутлақо хотиржамман, энгил ва осойишта нафас олаётман, юрагим ҳам бир маромда урапти, мен дам олаётман, дея такрорланг. Сўнг сизга азоб бераётган оғриқнинг қандайлигини тасаввур қилишга уриниб кўринг. У каттами, кичикми, нинадек ўткирми, бошингизга оғир ўтмас нарсани қўйиб қўйишгандек ҳис этаяписми? Ёки кимдир бошингизни ингичка металл айлана билан қисиб турибдими? Оғриётган аъзонингизни аниқлаб олгач, ҳаёлан оғриқ бераётган нарсани ўша металл айлана ва бошингизга ўз оғриғини билан оғриқ бераётган жисмни олиб узокқа отиб юборинг. Шундан сўнг кўзларингизни юмиб ўзингизни табиятнинг энг гўзал ва ям-яшил жойида, деб ҳис этинг.

Тасаввурингиздаги сўлим манзарадан завқланинг, ўромда сайр қилиб

юргандек ёки дарё бўйида утиргандек яйранг. Ўз-ўзингиз билан ўтказган бу муолажангиздан кейин:

→ Мен соғлом ва хотиржамман, бунга ишонаман, мен ўзимни соғлом ва мириқиб дам олгандек ҳис қилаётман, дея ишонтаришингиз керак. Кўпчилик бош миядаги кимёвий ўзгаришлар ва тўқималарнинг шишиб кетиши оқибатида пайдо бўладиган мигрен касаллигидан қийналишади. Агар мигрен хуружи бошланаётганини олдинроқ сеза олсангиз жуда яхши, қаттиқ оғриқнинг олдини олишингиз мумкин.

Инсон танасидаги аъзоларнинг бирортаси оғриганда нима қилиб бўлса ҳам оғриқдан қутулишга ҳаракат қилади. Оғриқни дарҳол тўхтатишга урингандан кўра, унинг сабабини аниқлаган маъқулроқ. Мабоодо бирон жойингиз оғриганда оғриқ қолдирувчи дорилар ичишга одатланиб қолган бўлсангиз, унда саломатлигингизга хавф солаётган касалликлардан яширинаётган бўласиз. Шунинг учун аввал касаллик ва оғриқнинг нима учун бошланганини аниқлаб, кейин даволаш учун дори-дармон ичсангиз, саломатлигингизни бутунлай тиклаб олишингиз мумкин.

773 Ёшим 65 да. Навоий вилоятиданман. Маълумотим олий. Аёлим вафот этган. Фарзандларимдан кутулганман. Уй-жойим йўқ. Қаерлик бўлишдан қатъий назар, олий маълумотли, 40-45 ёшгача бўлган, ораста, саранжом-сарийшта аёл билан танишиб, уйланмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Раҳмон ака

774 Асли тошкентликмиз. 31 ёшли, турмушга чиқмаган жияним бор. Маълумоти олий. Яхши жойда ишлайди. Ота-онаси билан яшайди. Уй-рўзгор ишларини ўрнига қўяди. Турли пишириқлар пиширади, тиқишни билади. Озодалик ва орасталикни ёқтиради. 38 ёшгача бўлган, олий маълумотли, уй-жойли, оиласини таъминлай оладиган тошкентлик йигит овоз берса, жиянимга куёв қилмоқчи эдик.

Манзилимиз тахририятда.

Махлиб холаси

775 Асли Тошкент вилоятининг Бўка шахриданмиз. 72 ёшли амаким бор. Аёли вафот этган. Фарзандларидан кутулган. Уй-жойи бор. 50-60 ёшлар атрофидаги, ёлғиз, бева ёки фарзандларидан кутулган, (бир фарзанди бўлса ҳам майли), аёл бўлса уйлантирмоқчи эдик.

Манзилим тахририятда.

Султонмурод

776 Ёшим 36 да. Фарғоналикман. Фарзандсизлик боис ажрашганман. Баланд бўйли, келишган аёлман. Ҳозир Тошкент шаҳрида яшайман. Ишлайман. 46 ёшгача бўлган, уй-жойли, фарзандлари бўлган, ажрашган ёки аёли вафот этиб, фарзандлари она меҳрига зор эркакка турмушга чиқмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Меҳинбону

777 66 ёшдаман, тошкентликман. Аёлим қазо қилган. Фарзандларим уй-жойли бўлиб кетишган. Ёлғиз яшайман. Пенсия оламан. 60 ёшгача бўлган, Тошкент шаҳрида ёлғиз яшайдиган меҳрибон бир аёл бўлса уйланиб, бирга умргузаронлик қилган бўлардим.

Манзилим тахририятда.

Нурилла ота

778 Ёшим 43 да. Хоразмликман. Лекин ҳозир Тошкент вилоятининг Қибрай туманида яшайман. Аёлим билан кўп йиллар аввал ажрашиб кетганмиз. Олий маълумотлиман. Ўқув даргоҳларидан бирида ишлайман. Тошкент шаҳрида квартирам ва Қибрайда иккита ҳовлим, Хоразмда ҳам ўз фермер хўжалигим бор. Ичмайман, чекмайман. Меҳнаткаш эркакман. 38 ёшгача бўлган, бахтли яшашни орзу қиладиган, бир фарзанди бор, ҳалол ва ибодли аёлга уйланиб оила қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Ойбек

779 Ёшим 41 да. Асли тошкентликман. Турмуш ўртоғим вафот этган. Бир фарзандим билан яшайман. Ўзимнинг уй-жойим бор, оилам моддий томондан таъминланган. 52 ёшгача бўлган, баланд бўйли, ўзининг уй-жойи бўлган, оиласини моддий томондан таъминлай оладиган, келишган, тошкентлик эркак билан танишиб, оила қуриш ниятидаман.

Манзилим тахририятда.

Василахон

780 Асли тошкентликмиз. Синглимнинг ёши 32 да. Тақдирда бор экан, турмуши бузилди. Нуфузли жойда ишлайди. Яхши оиланинг фарзанди. Ҳозир ота-онаси билан яшайди. 42 ёшгача бўлган, оиласини моддий таъминлай оладиган, уй-жойли, зиёли, жиддий эркак бўлса куёв қилган бўлардик.

Манзилимиз тахририятда.

Холаси Фарида

781 Ёшим 39 да. Тошкентликман. Ажрашганман. Икки нафар фарзандим бор. Ота-онам билан яшайман. Маълумотим олий. Ишлайман. Озода ва пазанда аёлман. 50 ёшгача бўлган, алоҳида уй-жойи бўлган, рўзгорни таъминлашга қурби етадиган, ишлайдиган, Тошкент шаҳрида яшайдиган эркак билан танишиб, оила курсам дейман.

Манзилим тахририятда.

Мухлиса

782 Асли тошкентликман. 34 ёшдаман. Ажрашганман. Икки нафар фарзандларим бор. Маълумотим олий. Ишлайман. Ота-онам билан яшайман. Ўзимнинг уй-жойим йўқ. 48 ёшгача бўлган, тошкентлик, ўз уй-жойи бўлган, жиддий, фарзандларимнинг кўнглини ўқситмайдиган эркак билан турмуш қурмоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Дилрабо

783 Сурхондарёликман. Ёшим 34 да. II гуруҳ ногирониман. Пенсия оламан. Уй-жойим йўқ. 35 ёшгача бўлган, уй-жойли, бир фарзанди бўлган аёлга уйланоқчиман.

Манзилим тахририятда.

Равшан

СУЙГАН ГУЛИНГИЗНИ ТАНЛАНГ!

- Исми Нодир. Тошкентликман. Ёшим 38 да. Илгари яхши бир қизга уйлангандим. Назаримда ёмон яшамаётгандик. Онам ҳам хотинининг ишларидан рози эди. У институтни тугатиб, ишга кирди. Кейин ўзгара бошлади. Бир кун бозордан шим кўтариб келди. Киш эди.

Онам норози бўлганда: «Кўйинг ойи, совуқда шамоллаб қолишдан қўрқаётгандир», - дея онамнинг газабини босдим.

- Кейин-чи?

- Яна бир кун тақимига тушадиган сочларини кестириб келибди. Онам унинг узун сочларини жуда ёқтирарди. Ана шу

- Исми Малика. Ёшим 31 да. Тошкент вилоятиданман. Ҳали турмушга чиқмаганман. Кўнглимда орзуларим жуда кўп эди. Ўқишга кириш ниятим бор эди. Бироқ мактабни битираётган пайтимда онам касал бўлиб ётиб қолди. Онамни парваришлаш учун унинг ёнида қолдим, - дея гап бошлади кўзларидан ғамгинлиги кўриниб турган қиз.

- Оилангизда сиздан бошқа ҳеч ким йўқми?

- Иккита келиноним ва акаларим бор эди. Лекин ҳаммаси ишда бўлишгани учун онам уйга одам келгунча қийналардилар. Шу боис мактаб битга, онамга қарашни ўз бўйимга олдим. Бечора онам анча қийналиб, кейинчалик вафот этди.

Акаларим эса: «Синглим, энди бирор-

- Ёшим 51 да. Исми Назарали. Илгари катта лавозимларда ишлаганман. Ҳозир эса Тошкент шаҳридаги институтлардан бирида ишлайман. Уч фарзандим вояга етай деганда, ажрашиб кетдик.

- Ажрашингиз учун бирор жиддий сабаб бормиди?

- Нима десам экан? Хотиним иккита икки хонали уйимизни сотиб пулига хорижга ишлагани кетмоқчи бўлди. Бўлмаса шу ерда ҳам яхшигина лавозимда ишларди. Ўз пулига ўзи хўжайин эди. Рўзгорни ўзим таъминлардим. Лекин бу ҳам унга камлик қилиб қолди. Норозилигимга қарамасдан, бир-иккита дугоналарининг гапига кириб, уларнинг пулини кимгадир берди. У эса хотинимни хорижга олиб бориб ишга жойлаштиришга ваъда берган экан.

- Ҳўш, кейин хотинингиз хорижга кетдими?

- Ҳамма гап шунда-да. Ўша кимса хотиним ва унинг дугоналаридан пулларни йиғиб олиб қайиб бўлди. Иккита уйнинг пулига қуйиб қолавердик. Шундан сўнг муносабатларимиз бузилди. Йўқ, мен пулга ачинмадим. Хотиним асабий ва тажанг бўлиб қолиб, қунда

соч боис чиққан жанжал тугамади. Охир-оқибат ажрашиб кетдик. Яхши-ки фарзандимиз йўқ эди. Онам неча йилки сочи узун қизни излайди.

Канча яхши қизларни таништиришди. Лекин, «Сочи кесилган экан», - деб онам кўнмади. Ўзим заводда ишлайман. Онам ва иккита укам билан яшаймиз. Мен 35 ёшгача бўлган сочи узун қиз ёки жувон бўлса уйланиб, оила қурмоқчиман.

та ўқишга киргин, сенга ўзимиз ёрдам бериб турамиз», - дейишди. Бахор пайти эди. Мен ҳужжатларимни тиббиёт техникумига топширдим. Имтиҳонларни ҳам муваффақиятли топширдим. Бироқ!...

- Нера ундай деяси?

- Отам, отажоним инфаркт бўлди. Нима қилай? Мен уйдаги кенжа қизман. Ҳамма яна иш билан банд. Отамни ҳам ўзим парваришлаб, касалини боқиб ўтирдим. Вақти келиб отам ҳам бандиликни бажо келтирди. Мана, шу таъшишлар билан бўлиб 31 ёшга ҳам чиқдим. Мен на ўқидим, на ишладим... Лекин ота-онамга қилган хизматимга ачинмайман. Фарзандлик бурчимни бажардим. Аммо, энди ўз оилам бўлишни истайман. 40 ёшгача бўлган, Тошкент шаҳрида ўз уй-жойи бўлган йигитга турмушга чиқмоқчиман.

жанжал кўтарадиган бўлиб қолди. Чарчади. Кутилмаганда хотиним ажрашиш учун судга ариза берди. Қариндошларимизнинг насихатлари ҳам таъсир қилмади. У ўз гапида туриб олди. Ажрашиб кетдик.

- Сиз уйдан чиқиб кетдингизми ёки?..

- Қайёқ борардим? Ахир иккала уйимизни хотиним сотиб юборган бўлса? Тўрт хонали уйимизнинг уч хонасида хотиним икки ўғлим билан, мен эса битта хонасида яшагандим. Борадиган жойим йўқ. Болаларим билан гаплашаман, аммо хотиним билан умуман гаплашмай қўйганмиз. Йиғиб-терган жамғармага кейинроқ уй сотиб олмақчиман. Оққўнгил, самимий, меҳрибон ва кўнглимни тушунадиган, 45 ёшгача бўлган аёл бўлса оила қуриш ниятидаман.

Азизлар! Инсоннинг кўнгли, феъли бир хил бўлмайди. Ҳар ким ўзи истаган гулзордан, ўзи суйган гулни танлайди. Шундай ниятдаги қаҳрамонларимиз билан танишишни истаганлар учун уларнинг манзиллари тахририятда.

Ўйлатадиган гап-сўзлар...

- 76 ёшдаман. Аёлим вафот этган. Икки ўғил, бир қизим бор. Ҳовлимни икки ўғлимга тенг бўлиб бердим. Аммо, қарасам ўғилу келинларимнинг феъли ўзгариб қолди. Бир ёшироқ аёл менга тегса, парваришласа унга уй-жойимни хатлаб берардим...

- Ўйлон асосида бир аёл билан танишгандик. У аёл расмий никоҳдан ўтсак менга тегармиш. Ўйлаб қарасам, у билан никоҳдан ўтсам, уйимга рўйхатга қўйишга мажбур бўламан. Ундан кейин аёл уйдан ўзига ҳисса талаб қилади, деб чўчиялман...

БАСИРА тайёрлади.

«ОИЛА» БЎЛИМИГА КЕЛУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
Бўлимга келиб эълон берувчилар ҳам, манзил олишга келганлар ҳам, ёки шу масалада вилоятлардан хат йўллаганлар ҳам тахририятга паспортлари нусхасини топширишлари шарт. Паспортининг нусхаси бўлмаган шахсларга келин ва куёвларнинг манзиллари ёки телефон рақамлари берилмайди.

Муассислар: Ўзбекистон Республикаси Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Соғлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмиш қўлбўзарлар таҳлил қилинмайди, муаллифларга қайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмаҳонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Тўрон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти - 18:00. Босишга топширилди - 19:00

E-mail: oilavajamiyat@rambler.ru
oilavajamiyat@mail.ru

БОШ МУҲАРРИР: ДИЛБАР САИДОВА

Бош муҳаррир: 234-86-91
Қабулхона: (тел. ва факс) 233-28-20
Оила, табриқлар, эълонлар: 233-04-50
Бўлимлар: 233-04-35, 234-25-46
Бухгалтерия: 132-07-41

Web-site: oilavajamiyat.uz

Газета тахририят компьютер базасида терилди ва саҳифаланди.

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент - 700000
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй.
«Олой» бозори ёнида.

ҲОМИЙ: «Матбуот тарқатувчи» акциядорлик компанияси

ОБУНА ИНДЕКСИ - 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган.
Буюртма Г - 132. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ.
Адади - 13671

Саҳифаловчи — Ш. БАРОҚОВ
Расмом — Н. ХОЛМУРОДОВ
Мусахҳих — С. САЙДАЛЛОВ

1 2 3 4 5 6 7 8